

A New Dawn? Transatlantic Black Solidarity in the Dutch Black Lives Matter Protests (2020)

Nikita Krouwel, s1013290
MA Thesis, Transatlantic Studies, Radboud University
24-06-2022

Acknowledgment

I would like to take this opportunity to thank those who have made this study possible in one form or another. I have to start by expressing my deepest gratitude to Dr. Anya Topolski and PhD researcher Josias Tembo for providing me with a strong academic foundation and supporting me in the last four years. I would like to give a special thanks to my supervisor Dr. Laura Visser-Maessen for her dedicated guidance and constructive advice during this research. I would also like to thank The Black Archives for sharing part of De Huiswoud collection with me and for doing the important work of documenting Afro-Dutch history. Finally, this study would not have been possible without the Afro-Dutch activists who have contributed to the struggle for Black liberation. I am especially grateful to Iman Balsa Mendonça, Lunádia Pereira Fernandes, Perle Miangue, Mitchell Esajas, and Suus te Braak who participated in the study's interviews.

Abstract

The Black Lives Matter (BLM) solidarity protests in the Netherlands in 2020 provided an opportunity for Afro-Dutch activists to address Dutch racism on a larger scale, but this was mainly in relation to racism in the US. This study aims to determine the strengths and limitations of Afro-Dutch and Black American solidarity in the Dutch BLM protests of 2020. In order to better understand the workings of transatlantic Black solidarity, the study examines the concept of connectedness in a diasporic context and earlier Afro-Dutch expressions of solidarity with Black Americans. Primary sources were used to study encounters between Afro-Dutch and Black American activists and contemporary Afro-Dutch expressions. This includes interviews with five Afro-Dutch activists about their views on Black solidarity. Secondary sources were consulted to outline a diasporic approach and contextualize the encounters and connections between Black activists in the Netherlands and the US. The encounters between Afro-Dutch and Black American activists that predated the BLM demonstrations of 2020 showed that Afro-Dutch activists had developed strategies to use the solidarity with Black Americans to their advantage. Although Black solidarity continues to be relevant to contemporary Afro-Dutch activists, the BLM demonstrations of 2020 showed that the Afro-Dutch approach to Black solidarity only benefits Afro-Dutch activism to a certain extent. The limitations of Afro-Dutch and Black American solidarity did, however, reinforce the importance of strengthening the Afro-Dutch movement.

Keywords: Black Lives Matter, Afro-Dutch activism, transatlantic Black solidarity, African diaspora, Atlantic slavery

Table of Contents

Introduction	4
Chapter 1: A Balancing Act: Connections, Hierarchies, and Solidarities in the African Diaspora	11
Chapter 2: “A Desire for Connection”: Encounters between Afro-Dutch and Black American Anti-Colonial, Anti-Racist, and Queer Activists/Feminists (1958-2018)	22
Chapter 3: A Plan of Action: Afro-Dutch Expressions of Solidarity with Black America in the Dutch Black Lives Matter Protests (2020):	38
Conclusion	55
Bibliography.....	57
Appendix 1: Fraud and Plagiarism Statement.....	64
Appendix 2: Interview Transcriptions	65

Introduction

1.1. Introduction

In the Spring of 2020, in the midst of a pandemic, calls of “Black Lives Matter” echoed around the globe, from Minneapolis to Rio de Janeiro, from Johannesburg to Amsterdam, and from Seoul to Sydney. After the police murder of George Floyd, protests were organized across the world to stand in solidarity with Black Americans but also address problems of police violence and institutional racism at home. The protests elicited a strong response in many Western European countries, which are gradually coming to terms with their colonial pasts and the racial, socio-economic and political inequalities that it has produced.¹ In the Netherlands, Black activists sustained solidarity protests for a considerable time, forcing the country to engage in long-awaited discussions of racism.² The solidarity that Afro-Dutch activists expressed with their Black American counterparts inspired this study about the workings of transatlantic Black solidarity in Afro-Dutch activist traditions.

Black activism in the Netherlands became more prominent in the 1950s and has consisted of alternating periods of increased activity. The history is much longer when one looks at Dutch territories like Suriname and the Caribbean islands, where Black Africans and indigenous people resisted slavery from the late seventeenth century onward.³ However, collective organizing among Black people on Dutch soil solidified when more people from Suriname and the Dutch Caribbean immigrated to the Netherlands and (more visibly) addressed the Dutch colonial exploitation of Suriname and the Caribbean islands. Surinamese- and Caribbean-Dutch communities have continued to be instrumental in addressing issues of inequality such as the Dutch government’s dispersal policy (*spreidingsbeleid*) of the 1970s. In the 1980s and 1990s, Afro-Dutch activists started protesting Black Pete, and in the 1990s and 2000s Afro-Dutch groups, which now also included more recent immigrants from the African continent, advocated

¹Jen Kirby, ““Black Lives Matter” Has Become a Global Rallying Cry against Racism and Police Brutality,” Vox, June 12, 2020, <https://www.vox.com/2020/6/12/21285244/black-lives-matter-global-protests-george-floyd-uk-belgium>.

² Raounak Khaddari and Gijs Verhoef, “Twee jaar na het Black Lives Matter-protest op de Dam: ‘Het is cruciaal dat ook witte mensen zich uitspreken,’” *Het Parool*, May 25, 2020, <https://www.parool.nl/ps/twee-jaar-na-het-black-lives-matter-protest-op-de-dam-het-is-cruciaal-dat-ook-witte-mensen-zich-uitspreken~ba70eb73/>.

³ Allison Blakely, *Blacks in the Dutch World: The Evolution of Racial Imagery in a Modern Society* (Bloomington: Indiana UP, 1993), 231.

for the commemoration of the Dutch slavery past.⁴ In the early 2010s, young Black activists picked up the fight against Black Pete once again, initiating a new wave of anti-racism demonstrations across the country that continues to today.⁵

This history of Afro-Dutch activism has from its inception been connected to Black American activism. Since the mid-twentieth century, Afro-Dutch activists have reached out to their American colleagues to forge connections between their struggles. This is illustrated by noteworthy interactions, such as the meeting of Otto Huiswoud's *Ons Suriname* and W.E.B. Du Bois in 1958 and the more recent meetings between Afro-Dutch activists and Angela Davis in 1995 and again in 2018.⁶ It has come full circle with the Black Lives Matter (BLM) solidarity protests in 2020. Considering this history and closely examining such interactions might provide more insight into the ideas and practices of Black activism on a global and local scale.

This study will examine Afro-Dutch expressions of solidarity in the BLM protests of 2020, while also looking closely at the broader connection and specific encounters between Black American and Afro-Dutch activists in the late twentieth and twenty-first century to understand how Afro-Dutch activists have expressed solidarity over time. This can help expand knowledge of the historical development and strategic use of Afro-Dutch expressions of solidarity and give more insight into the meanings and implications of transatlantic Black solidarity.

1.2. Social and academic relevance

This research will engage with public and academic debates about present-day antiracism activism and Black liberation. Many news articles about the recent, global BLM protests noted that “the Black Lives Matter movement became an international phenomenon in 2020” or

⁴ Miguel Heilbron, “‘Niet voor Surinamers.’ Amsterdam sloot complete wijken voor niet-witte Nederlanders,” *De Correspondent*, October 14, 2017, <https://decorrespondent.nl/7450/niet-voor-surinamers-amsterdam-sloot-complete-wijken-voor-niet-witte-nederlanders/284181211050-00d1b095>; John Helsloot, “De strijd om Zwarte Piet. Het feest,” in *Cultuur en migratie in Nederland. Veranderingen van het alledaagse 1950-2000*, ed. Isabel Hoving, Hester Dibbits and Marlou Schrover (Den Haag: Sdu Uitgevers, 2005), 255; Kwame Nimako, Amy Abdou and Glenn Willemsen, “Chattel Slavery and Racism: A Reflection on the Dutch Experience,” in *Dutch Racism*, ed. Philomena Essed and Isabel Hoving (Leiden: Brill, 2014), 55.

⁵ “Tien jaar vechten tegen Zwarte Piet: ‘Wraak kent geen winnaars,’” *NU.nl*, November 21, 2021, <https://www.nu.nl/media/6168494/tien-jaar-vechten-tegen-zwarte-piet-wraak-kent-geen-winnaars.html>.

⁶ “Prof. Dubois bij ‘Ons Suriname,’” *De Waarheid*, September 13, 1958, <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010370883:mpeg21:a0056>; “Nieuwe racisme is ‘gevaarlijker en sterker’ dan ooit,” *De Volkskrant*, May 2, 1995; “Prof. Angela Y. Davis and Prof. Gina Dent in The Black Archives,” The Black Archives, accessed June 9, 2020, <https://www.theblackarchives.nl/13-18-mei-angela-davis--gina-dent.html>.

something similar to that.⁷ Although interrogating that premise falls beyond the scope of this study, it should be stressed that the global reach of the Movement for Black Lives was confirmed and strengthened in 2020 because of the solidarity protests in other countries. These unprecedented solidarity protests, with massive concurrent and consistent demonstrations on a global and local scale,⁸ deserve to be carefully analyzed to understand their influence on Black and antiracism activism globally as well as locally. This study about a novel topic – it being a very recent event – can contribute to developing research on global Black activism in the present.

It is specifically relevant to examine Afro-Dutch activism, in relation to Black American activism, since literature on the Black Diaspora is dominated by (understandings and theories that apply to) the Black American experience. Academic literature from the growing field of Black European Studies mostly centers Britain, Germany and France, especially when it concerns diasporic connections and solidarity. This field is mainly committed to expanding knowledge about Black Europe as a diasporic group by employing concepts, theories, and approaches that can illuminate the variety and complexity of (local) Black European experiences and their situatedness in the African diaspora.⁹ This research seeks to do just that by using diasporic approaches and theories on solidarity to provide new insights into the Afro-Dutch experience.

In terms of solidarity, Afro-Dutch activists seem to have benefited from forging connections with and expressing support for Black American activists, but it has also imposed limitations on Afro-Dutch activism. However, it is difficult to fully comprehend the workings of transatlantic Black solidarity in a Dutch context due to the lack of academic literature. In a country reluctant to acknowledge race or racism, scholars have tended to focus on how racism has affected Afro-Dutch people rather than Afro-Dutch identities or activism. In the 1980s, several academic publications about racism came out, which sometimes included (brief) interviews with people of color of different ethnic backgrounds. The book *Alledaags Racisme*

⁷ Ashley Westerman, Ryan Benk, and David Greene, “In 2020, Protests Spread Across The Globe With A Similar Message: Black Lives Matter,” NPR, December 30, 2020, <https://www.npr.org/2020/12/30/950053607/in-2020-protests-spread-across-the-globe-with-a-similar-message-black-lives-matt?t=1654935263568>.

⁸ Kirby, ““Black Lives Matter.””; “Nelson Mandelapark leeg na anti-racismeprotest met 11.500 deelnemers,” NOS, June 10, 2020, <https://nos.nl/liveblog/2336835-nelson-mandelapark-leeg-na-anti-racismeprotest-met-11-500-deelnemers>; Larry Buchanan, Quoc Trung Bui, and Jugal K. Patel, “Black Lives Matter May Be the Largest Movement in U.S. History,” *The New York Times*, July 3, 2020, <https://nyti.ms/2ZqRyOU>. This number is based on results from early polls taken in the Summer of 2020.

⁹ Philomena Essed, foreword to *Black Europe and the African Diaspora*, ed. Darlene Clark Hine, Trica Danielle Keaton and Stephen Small (Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2009), xiv.

(1984) by Philomena Essed was, however, remarkably different because it was based on oral history interviews with Afro-Dutch and Black American women about their lived experiences. At the time, oral history was generally not seen as an appropriate research method and the use of it in a research about everyday racism in a Dutch (as well as American) context provoked harsh criticism from Dutch journalists specifically.¹⁰

Although few publications about Afro-Dutch activism have come out, some publications about the experiences of the Black population in the Netherlands have appeared in the last decades. However, authors tend to place these experiences in a strictly national context. Allison Blakely's *Blacks in the Dutch World: The Evolution of Racial Imagery in a Modern Society* (1993), for example, examined the presence of the Black population in the Dutch world and linked it to the development of Dutch racial prejudices. Similarly, in *From #BlackLivesMatter to Black Liberation* (2016) Keeanga-Yamahtta Taylor has not extended her analysis beyond national borders. Instead, the book focuses on the emergence of the Movement for Black Lives in the Obama era in relation to decades of continued anti-Black racism as well as Black political traditions in the US. Although these books provide necessary historical context, they do not provide insights into the development of Afro-Dutch or Black American activism in relation to other diasporic groups.

Nonetheless, a variety of publications about theoretical approaches to the African Diaspora and Black internationalism are available. In *The Black Atlantic: Modernity and Double Consciousness* (1993), Paul Gilroy examines the cultural forms created by Black people within the structures of "The Black Atlantic," a conceptualization in which Black cultural expressions are viewed as transnational and intercultural rather than strictly shaped within national and local cultural contexts. In addition, *Black Europe and the African Diaspora* (2009) includes several essays which explore the theme of belonging in relation to Black people in Europe to situate 'Black Europe' within the African diaspora. In "AHR Conversation: Black Internationalism" (2016), a group of authors discuss the meaning of 'Black Internationalism' to examine the international dimensions of (scholarship on) Black activism. The diasporic approaches and understandings offered in these publications will be used to examine and compare local (anti-)racisms to illuminate the overlapping processes and experiences that are instrumental to the

¹⁰ Dienke Hondius, "Black Dutch Voices: Reports from a Country that Leaves Racism Unchallenged," in *Dutch Racism*, ed. Philomena Essed and Isabel Hoving (Leiden: Brill, 2014), 278-279.

connection between Afro-Dutch and Black American activists.

Since limited academic attention has been devoted to Afro-Dutch expressions of solidarity, this study will build on research that has examined Black solidarity in a German and European context. In the 2013 book *Transatlantic Cultural Exchange: African American Women's Art and Activism in West Germany*, Katharina Gerund focuses on the personal and intellectual interactions between Black American author Audre Lorde and Afro-German women, among other things, to examine how these interactions have influenced discourses, identities, and expressions of solidarity of the Afro-German community. On the other hand, Rob Berkeley problematizes the notion of ethnic solidarity in “The Missing Link? Building Solidarity among Black Europeans” (2017). Berkeley examines how Black solidarity in Europe is limited by its focus on (anti-)racism and the cultural overrepresentation of Black America. This study aims to complement and extend the findings of those researchers by focusing specifically on Afro-Dutch and Black American solidarity.

1.3. Thesis question and sub-questions

This research will interrogate the ways in which solidarity between Black activists in the Netherlands and the US has been expressed from the mid-twentieth century onward. Encounters between Afro-Dutch and Black American activists as well as protests organized and ideas produced by these groups will be analyzed to give insight into the workings of transatlantic Black solidarity. This study pivots around the following question: In what ways have the Dutch Black Lives Matter protests of 2020 illuminated the strengths and limitations of Afro-Dutch and Black American solidarity?

In the first chapter, secondary sources about the theories and understandings related to the African diaspora, Blackness and solidarity will be examined to provide a theoretical framework for this study. The main question that chapter one seeks to answer is as follows: In what ways are connections and solidarity between Black communities understood within Diaspora and Black Studies? Chapter two examines the following research question: In what ways have interactions between Afro-Dutch and Black American activists from the late 1950s onward created or strengthened connections and contributed to a sense of solidarity between these groups? In this chapter, primary sources of encounters between Afro-Dutch and Black American activists will be examined and contextualized with the use of secondary sources to provide the necessary

historical context. Chapter three centers the following question: In what ways have Afro-Dutch activists used the recent expressions of solidarity with Black American activists to further challenge anti-Black racism in the Netherlands? In this chapter, mainly primary sources, including interviews conducted with Afro-Dutch activists and speeches and images of the BLM protests, will be analyzed to explain the function of transatlantic Black solidarity in present-day Black activism.

1.4. Methodology

In order to advance research into transatlantic Black activism and solidarity, a cultural-historical approach will be employed to analyze Black connections and encounters in a transatlantic/diasporic context. In this study, literature from European and American scholars on the African diaspora and local histories will be used to understand the relation between Afro-Dutch and Black American experiences as well as understand them on their own terms. Afro-Dutch histories, experiences and understandings will be placed at the center and then compared to those of Black Americans in order to decenter Black America and offer specifically interesting insights into Afro-Dutch activism.

The use and analysis of primary sources can remedy the lack of academic publications on Afro-Dutch activism and the recent (global) BLM protests. A variety of primary sources are invaluable to this research, including newspaper articles and articles from *De Koerier* (the publication of *Ons Suriname*) of the twentieth century as well as (online) newspaper and magazine articles of the twenty-first century and interviews with Afro-Dutch activists.¹¹ The author of this study has conducted individual interviews with five Afro-Dutch people involved in activism, and specifically the BLM demonstrations, in 2020.¹² The interviews focused on their experiences in organizing the BLM demonstrations as well as their views on solidarity between Black people in the Netherlands and the US (see Appendix 2).

These interviews are considered “a source of knowledge and insight” in this study,

¹¹ Most of the primary sources are Dutch. All Dutch texts/phrases included in this study have been translated by the author.

¹² The selection of these activists was mostly based on the area in the Netherlands where they were active, but it was also important to include a variety of ethnic backgrounds. The female, male, and non-binary interviewees were of Angolan, Congolese and Surinamese backgrounds between the ages of twenty and forty. Their activism was oriented toward different cities, including Amsterdam, Breda, Eindhoven, Enschede and Nijmegen. The study could have benefited from more diverse perspectives by including older age groups and more people from the central and northern provinces of the Netherlands.

following the early work of Essed.¹³ The use of oral history in research about Afro-Dutch people is particularly valuable, despite the possible limitations of the method. Oral history interviews can compensate for the lack of (available) written primary sources about Afro-Dutch activism and provide new information about the BLM solidarity protests. In addition, oral history sources facilitate the inclusion of Afro-Dutch voices, ideas, beliefs, and personal experiences in this study, whereas they have been largely underrepresented or ignored in academic discourses.¹⁴

Although some scholars question the use of oral history, many of the shortcomings of the method are not necessarily resolved with the use of written primary sources. Critics of oral history have stressed memory loss, inaccurate or incomplete memories and social bias among interviewees. However, individuals who create written sources might be influenced by the same things. Both written and oral sources need to be checked against other sources and can actually complement each other.¹⁵ In this study, the theoretical framework from chapter one and the historical lens from chapter two provide a strong basis for the analysis of a variety of sources about the recent solidarity protests in chapter three.

This analysis of transatlantic Black solidarity will be limited to more prominent encounters between Afro-Dutch and Black American activists. The selection of the encounters prioritized instances where participants expressed a desire for connection but was also based on the availability of sources about these encounters. Therefore, specific interactions between Black female/queer activists from the Netherlands and the US will receive limited attention in this study, perpetuating the structural, academic disregard for the experiences and histories of Black women. In addition, this research will only focus on Dutch and American groups with a Black African ancestry, following the American definition of Blackness, to gauge how notions of shared histories and experiences are relevant to members of the African diaspora. Yet this might exclude other groups in the Netherlands that have also identified with (aspects of) Blackness.¹⁶ These shortcomings stress the necessity of more diverse research on Afro-Dutch activism.

¹³ Hondius, "Black Dutch Voices," 278.

¹⁴ Donald A. Ritchie, "Introduction: The Evolution of Oral History," in *The Oxford Handbook of Oral History*, ed. Donald A. Ritchie (Oxford: Oxford UP, 2012), 4; Gian Luca Gardini, "In Defense of Oral History: Evidence from the Mercosur Case," *Journal of Politics in Latin America* 4, no. 1 (2012): 111-116, <https://doi.org/10.1177/1866802X1200400104>.

¹⁵ Gardini, 114-117; Robert C. Williams, "Oral History," in *The Historian's Toolbox: A Student's Guide to the Theory and Craft of History* (New York: Routledge, 2014), 156-157.

¹⁶ In this study, the 'B' in Black will be capitalized to acknowledge the collective identity of people of African descent. When referring to Dutch people of African descent, both 'Black' and 'Afro-Dutch' will be used, leaning

Chapter 1

A Balancing Act: Connections, Hierarchies, and Solidarities in the African Diaspora

1.1. Introduction

After people throughout the world stood in solidarity with Black Americans during the BLM demonstrations in 2020, news outlets commented on the global dimensions of the protests and the local, non-Black support for the protesters in predominantly white countries.¹⁷ However, few discussed expressions of Black solidarity, which would have shifted the attention to local, Black activism and the diasporic dimensions of the 2020 BLM protests. Important points might have been overlooked because little attention was devoted to diasporic connections. Studies that examine the BLM protests of 2020 should especially approach it from the unit of the diaspora because research about “people of African descent and their relation to the world outside their own country, [inherently deals] with diasporic frames, global and international dynamics.”¹⁸ In order to understand more about Afro-Dutch expressions of solidarity, this chapter will interrogate in what ways connections and solidarity between Black communities are understood within Diaspora and Black Studies. In this chapter, the diasporic approaches of scholars like Paul Gilroy, Jacqueline Nassy Brown, and Katharina Gerund will be discussed, with special attention to ideas about connectedness, solidarity, and diasporic hierarchies.

1.2. Academic Approaches to Connectedness

In order to understand how international connections between Black activists in the African diaspora are forged, the diasporic approaches of Paul Gilroy and Jacqueline Nassy Brown will be discussed. The scholars have employed the African diasporic framework to examine connections

more toward ‘Afro-Dutch’ since this term is more commonly used in the Netherlands, especially among activists and scholars.

¹⁷ Kirby, “‘Black Lives Matter.’”; Helier Cheung, “George Floyd Death: Why US Protests Are So Powerful This Time,” *BBC*, June 8, 2020, <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52969905>; Raounak Khaddari and Gijs Verhoef, “Twee jaar na het Black Lives Matter-protest op de Dam: ‘Het is cruciaal dat ook witte mensen zich uitspreken,’” *Het Parool*, May 25, 2022, <https://www.parool.nl/ps/twee-jaar-na-het-black-lives-matter-protest-op-de-dam-het-is-cruciaal-dat-ook-witte-mensen-zich-uitspreken~ba70eb73/>.

¹⁸ Monique Bedasse et al., “AHR Conversation: Black Internationalism,” *The American Historical Review* 125, no. 5 (2020): 1700, <https://doi.org/10.1093/ahr/rhaa513>.

between Black communities but are particularly mindful of differences between local Black experiences. Gilroy's *The Black Atlantic* has significantly influenced academic debates on the African diaspora and has inspired a considerable number of works that have sought to expand and develop Gilroy's conceptualization of "the Black Atlantic."¹⁹

In *The Black Atlantic* Gilroy developed a new framework for his analysis of Black cultural expressions. In an attempt to move beyond nationalist and ethnically absolute approaches, Gilroy suggests that "cultural historians could take the Atlantic as one single, complex unit of analysis in their discussions of the modern world and use it to produce an explicitly transnational and intercultural perspective." Although Gilroy still takes local Black experiences into consideration and considers the Caribbean, Europe and North America as separate point of references in the structure of the Black Atlantic, the scholar applies this framework to move beyond the structures of the nation state.²⁰

Therefore, the framework of the Black Atlantic is inapplicable to studies that examine Black communities in a national context. It should be noted that Gilroy was not able to maintain this post-national approach throughout the book, and, as one scholar argued, "the text is awkwardly caught between national and transnational frameworks." Nonetheless, the disregard of the nation as a unit of analysis in theory places Black people outside of the locations where they can challenge national identities or make political changes.²¹ Since this study seeks to gain insight into particular Afro-Dutch mechanisms of activism, the practices of both Afro-Dutch and Black American activists have to be examined in the respective national contexts and Gilroy's framework of the Black Atlantic cannot be applied.

However, engaging with the scholar's approaches to the African diaspora can still be helpful, particularly his challenge of African American exceptionalism – the idea that Black American perspectives and experiences are unique to the African diaspora. Gilroy argues that "the idea of the black Atlantic can be used to show that there are other claims to it which can be based on the structure of the African diaspora into the western hemisphere."²² However, critics have noted that "Gilroy privileges African American and black British experiences in his

¹⁹ Lucy Evans, "The Black Atlantic: Exploring Gilroy's Legacy," *Atlantic Studies* 6, no. 2 (2009): 257-258, <https://doi.org/10.1080/14788810902981308>.

²⁰ Paul Gilroy, *The Black Atlantic: Modernity and Double Consciousness* (Cambridge: Harvard UP, 1993), 15, 19.

²¹ Evans, "The Black Atlantic," 263-264.

²² Gilroy, *The Black Atlantic*, 15.

development of a black Atlantic consciousness,” especially neglecting African and Caribbean experiences.²³

Several important lessons can be learned from Gilroy’s approach. First, researchers in African Diaspora Studies should be more mindful of the perspectives and experiences of Black communities in the Caribbean and on the African continent. Second, scholars should be careful not to reproduce the African American exceptionalism they are critical of. Third, one way of decentering Black America in studies related to the African diaspora is by centering other, local Black histories, experiences and perspectives. This study will therefore examine the connection between Black activists from the Netherlands and the US from an Afro-Dutch perspective.

Gilroy’s approach to connectedness is also important to this study because it particularly focuses on balancing the differences and similarities between Black people. The scholar opposes the idea that there is an organic connection between the plethora of Black cultural expressions. Instead, Gilroy proposes “[a] more modest conception of connectedness which is governed by the concept of diaspora and its logic of unity and differentiation.” Following this concept of connectedness, one should acknowledge local elements and expressions of Black cultures but especially identify similarities between “diverse black experiences.” Gilroy stresses that attention to the differences between Black cultures should not outweigh the appreciation for connections between Black experiences.²⁴ In this study, careful attention will be paid to differences between Afro-Dutch and Black activists in order to identify genuine similarities between these groups.

The diasporic approach that Jacqueline Nassy Brown proposes in “Black Europe and the African Diaspora: A Discourse on Location” (2009) follows a similar approach to connectedness as Gilroy. Brown views diaspora as “a kind of relation, one between and among counter/parts [who] recognize themselves as being of like kind – as sharing some basis of identity – even if they express distinct, sometimes contrary, histories and experiences in relation to it.” However, Brown is more sensitive to hierarchies in the African diaspora and argues that “the association of diaspora with worldwide Black kinship, as it were, can actually render certain kinds of Black subjects, experiences, histories, and identities invisible.” New additions to the African diaspora, like ‘Black Europe’ or ‘Afro-Dutch,’ might be subsumed into the diaspora without paying

²³ Evans, “Exploring Gilroy’s Legacy,” 259-260.

²⁴ Gilroy, *The Black Atlantic*, 120.

attention to the differences.²⁵

In order to understand how connections between Black people are forged, Brown has developed a diasporic approach that centers encounters between members of the African diaspora. Brown suggests “adopt[ing] a diasporic approach focused on the situated encounters in which people actually express some form of desire for connection.” In order to remain mindful of distinct Black experiences, Brown proposes that “[scholars] pay more attention to situated encounters between specific members of Black communities.”²⁶ Brown’s focus on situated encounters is useful in this study because it helps center the experiences and perspectives of Afro-Dutch activists in relation to their Black American counterparts, which can reveal genuine desires for connections (and solidarity) between these activists.

In addition, Brown proposes ways of engaging with and interpreting the differences between Black communities. Brown believes that “encounters among differently located Black subjects, including those from Europe, reveal the utter necessity of translating Black experiences rather than assuming them.” In this study, encounters between Afro-Dutch and Black American activists will have to be situated in the respective national and historical contexts to accurately understand how in such encounters connections are forged and new understandings are created. In addition, Brown’s view on diaspora “discourages the expectation that Black European histories, experiences, and perspectives will map neatly onto each other, or onto their American or Caribbean or African counter/parts.”²⁷ That means that in some cases the differences between Afro-Dutch and Black American activists might prevent them from forging or expanding connections, which in turn contributes to a deeper understanding of the connection.

1.3. Diasporic Imbalance

In the diasporic approaches discussed above, Gilroy’s challenge of African American exceptionalism and Brown’s attention for hierarchies in the diaspora already touched on the dominant position of Black America in the African diaspora. In the 2009 essay “Another Dream of a Common Language: Imagining Black Europe...,” Gloria Wekker explains that “within the Black diaspora [...] relations are shot through with power differentials, which place Africa-

²⁵ Jacqueline Nassy Brown, “Black Europe and the African Diaspora: A Discourse on Location,” in *Black Europe and the African Diaspora*, ed. Darlene Clark Hine, Trica Danielle Keaton and Stephen Small (Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2009), 201-202.

²⁶ Brown, 201, 209.

²⁷ Brown, 205, 209.

America, by virtue of its being part of the most ‘powerful nation on earth’ at the apex, with Black Europe, the Caribbean, and Africa occupying less powerful, relatively marginalized positions.”²⁸ The centrality of Black America in the diaspora has facilitated the spread of academic and cultural elements from this diasporic group to the rest of the diaspora.

Black American academic production has a strong influence on knowledge production on the diaspora. The Black American intellectual tradition, which can be traced back to the nineteenth century, has contributed to the creation of Black Studies departments in the US that have facilitated teacher and research positions and funding for research. However, Black American scholars have always had to fight for equal access and opportunities from which scholars across the diaspora have benefitted. On the other hand, Black scholars in the US have an advantage over their colleagues in the Global South who have to deal with a lack of financial and technological resources and unequal, dependent relations with the North, while Black researchers in (Western) Europe are faced with the challenge of working in countries that deny the existence and realities of ‘race’ and racism.²⁹ All in all, this forces scholars in the African diaspora to partly rely on discourses, research and funding from the US.

Therefore, studies related to the African diaspora have to follow an approach that does not reproduce this diasporic imbalance or employ Black American concepts, methods and theories without critical reflection. Complementing Brown’s approach, Wekker has a couple concerns: “First, the particular, local definition and understandings of what it means to be Black in the United States has had the tendency to travel elsewhere and myopically swallow other, sometimes nascent configurations.”³⁰ Population groups in other countries most likely have developed their own understandings of racial identities relevant to the respective historical, cultural, and political context. This illustrates the importance of “translating Black experiences,” as suggested by Brown.³¹ Therefore, the Dutch and American understandings of Blackness will be examined in the final section of the chapter.

Wekker’s second point of attention is that “the trope of the Middle Passage has come to stand for *the* foundational moment in diasporic history and societies, thereby marginalizing other

²⁸ Gloria Wekker, “Another Dream of a Common Language: Imagining Black Europe...,” in *Black Europe and the African Diaspora*, ed. Darlene Clark Hine, Trica Danielle Keaton and Stephen Small (Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2009), 280.

²⁹ Wekker, 280-281.

³⁰ Wekker, 281.

³¹ Brown, “A Discourse on Location,” 205.

histories and genealogies that do not foreground ‘Black Atlantic’ travelings.” This is the case for more recent Black African immigrants and their descents in Europe, as well as the US. In those cases, “slavery does not occupy the same foundational position in various Black European memories and cultural imaginaries.”³² Although this study will also focus on contemporary transatlantic connections based on similar histories of Atlantic history and colonialism, different and more recent immigration histories will also be considered when applicable. This way, by adjusting and expanding dominant Black American understandings, the study can benefit from the wide range of knowledge that Black American scholarship offers without overlooking important diasporic and national differences.

Stronger than its global academic influence is Black America’s cultural influence in the diaspora. In the words of scholar Rob Berkeley, “African-American superstars from Josephine Baker, Jesse Owens and Muhammad Ali to Diana Ross, Oprah Winfrey, Eddie Murphy and Prince have shaped our public conceptions of Blackness in a way that continental Europeans and Africans have not been able to do.” The consumption of Black American culture does not only expose other Black people to music, films and other art forms but also to the ideas about Blackness imbedded in these cultural expressions.

In this way, processes of cultural exchange facilitate the transfer of Black American understandings of Blackness to other (Black) cultures. In *Transatlantic Cultural Exchange*, Katharina Gerund argues that “African American culture and (to a much lesser extent) theory have influenced (public) debates on blackness and Germany and the development of Afro-German communities and identities.”³³ This argument can be applied to other places in Europe as well.³⁴ This particular form of Black American influence or “African Americanization,” a term coined by scholar Tyler Stovall, is “both part of mainstream cultural Americanization and potentially subversive to it.” In these processes of cultural transfer, Black American culture is also affected and challenged, although not necessarily to the same extent.³⁵ In this case, as touched on by Berkeley, Black Europe has not come close to influencing diasporic Black identities in the way Black America has.

³² Wekker, “Imagining Black Europe...,” 281-282.

³³ Katharina Gerund, *Transatlantic Cultural Exchange: African American Women's Art and Activism in West Germany* (Bielefeld: transcript Verlag, 2013), 11.

³⁴ Stephen Small, introduction to *Black Europe and the African Diaspora*, ed. Darlene Clark Hine, Trica Danielle Keaton and Stephen Small (Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2009), xxx.

³⁵ Gerund, *Transatlantic Cultural Exchange*, 15-17, 23.

1.4. The Meaning and Workings of Transatlantic Black Solidarity

The connections that are forged in the African diaspora can help create feeling of solidarity with other diasporic groups, which are similarly shaped by diasporic hierarchies. Before further examining such dimensions of solidarity, the meaning of Black solidarity will be discussed. The dictionary definition of solidarity is as follows: “unity (as of a group or class) that produces or is based on community of interests, objectives, and standards.”³⁶ It is quite a broad concept which can be understood as a group of people coming together for a shared purpose. Incorporating a racial or ethnic dimension into this concept reduces it to groups who have similar experiences with racism and join a collective struggle against racial inequality and for the liberation of people of color.³⁷ However, solidarity between, for example, Afro-Dutch and Moroccan-Dutch groups is different than solidarity between Afro-Dutch and Black American communities, which raises the subject of Black solidarity.

The concept of Black solidarity is particularly complex, since it involves different understandings of Blackness across the diaspora. “Blackness” was originally a racial category imposed on people of African descent to enslave and exploit them. In the centuries after, people of African descent have used and enriched the category, transforming it into a racial, cultural, and group identity. The meaning of Blackness is therefore dependent on time and place.³⁸ Since this study will examine Black experiences and perspectives, the local meanings of Blackness in a Dutch and American context have to be discussed.

In the Netherlands, people of African descent have related differently over time to Blackness. The use of term *Zwart* (Black) was not widespread among Afro-Dutch communities, except among feminists and anti-racist/anti-colonial activists for a brief period in the 1970s and 1980s.³⁹ Formations of Black identity in the former Dutch colony Suriname were influenced by the negative attributes that had been associated with the term *Zwart*. In the 1980s, however, a renewed appreciation of African-based cultures in several Latin American countries encouraged the Afro-Surinamese community to embrace terms like ‘Afro’ and ‘Black’ and consider

³⁶ “Solidarity,” Merriam-Webster, accessed June 3, 2022, <https://www.merriam-webster.com/dictionary/solidarity>.

³⁷ Rob Berkeley, “The Missing Link? Building Solidarity among Black Europeans,” in *Do I Belong? Reflections from Europe*, ed. Antony Lerman (London: Pluto Press, 2017), 42.

³⁸ Allison Blakely, “The Emergence of Afro-Europe: A Preliminary Sketch,” in *Black Europe and the African Diaspora*, ed. Darlene Clark Hine, Trica Danielle Keaton and Stephen Small (Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2009), 3.

³⁹ Wekker, “Imagining Black Europe,” 287.

Blackness as “a source of pride.”⁴⁰ The developments in Suriname coupled with those in the US among Black Americans, as described below, inspired Afro-Surinamese and -Caribbean (then referred to as “Antillean”) groups in the Netherlands to become more conscious of their identities and from the 1990s onward they started using the prefix ‘Afro’ to describe themselves.⁴¹ The Afro-Dutch understanding of Blackness is connected to a Black African ancestry and shaped by the experiences and perspectives of African, Caribbean and Surinamese people in the Netherlands.

Yet in European countries Blackness is generally a fluid category that encompasses a range of phenotypes/skin colors. The ambiguity of the term has allowed population groups without a Black African ancestry to use or identify with Blackness.⁴² In Black British activism of the 1970s, for example, Blackness was considered a political category that “included Afro and Indo-Caribbeans, Africans, and South Asians, who used the term to unify against racism.” Political Blackness demonstrates that international Black activism extends beyond Black-Black solidarity and includes other groups of color.⁴³ In addition, it illustrates the difficulty of grouping and defining Black communities in a European context.⁴⁴ Although this research will focus on Afro-Dutch activists with a Black African ancestry, the complexities of Blackness in the Netherlands will be recognized when possible.

In the US, Blackness is associated with a Black African heritage. In an American context, “anyone with known Black African ancestry” is considered Black.⁴⁵ Until the late 1960, the term “Black” was considered offensive by many Americans, but this changed when the Black Power movement started associating the term with positive attributes, such as pride and beauty. Although some, especially young, Black Americans embraced the term Black, its associations with more militant Black Power advocates prevented the widespread use of the term. In the 1980s, the politician Jesse Jackson led a campaign for the term ‘African American,’ which

⁴⁰ Humphrey E. Lamur, “The Evolution of Afro-Surinamese National Movements (1955-1995),” *Transforming Anthropology* 10, no. 1 (2001): 22-23.

⁴¹ Guno Jones, “De Slavernij is onze geschiedenis (niet). Over de discursieve strijd om de betekenis van de ntr-televisieserie *De Slavernij*,” *BMGN – Low Countries Historical Review* 127, no. 4 (2012): 65; Guno Jones, ““Activism” and (the Afterlives of) Dutch Colonialism,” in *Smash the Pillars: Decoloniality and the Imaginary of Color in the Dutch Kingdom*, ed. Melissa F. Weiner and Antonio Carmona Báez (Minneapolis: Lexington Books, 2018), 165.

⁴² Small, introduction, xxvi.

⁴³ Bedasse et al., “AHR Conversation: Black Internationalism,” 1717, 1724.

⁴⁴ Blakely, “The Emergence of Afro-Europe,” 8.

⁴⁵ Blakely, 8.

referred to the (artificial) historical and cultural background of the Black population in the US, and it became popular among Black Americans.⁴⁶

However, the meaning of Blackness in the US has changed with the arrival of more Black immigrants from the African continent, the Caribbean and Europe. The terms tend to be used interchangeably. Some prefer ‘African American’ because it is relevant to US history and others prefer ‘Black American’ because they have no direct connection to the history of American slavery.⁴⁷ In that sense, the Black American understanding of Blackness, while still connected to its “African roots,” is similarly influenced and expanded by different local experiences and histories.

Local understandings of Blackness tend to be renegotiated during encounters between different Black communities. Gerund’s analysis of interactions between Audre Lorde and Afro-German women in *Transatlantic Cultural Exchange* demonstrates this. Gerund’s insights into transatlantic Black solidarity are particularly relevant for this study because of the similarities between the Afro-Dutch and Afro-German experiences and their respective connections with Black America.⁴⁸ The classes and readings of Lorde in the 1980s and early 1990s facilitated the meetings between Lorde and Afro-German women and helped establish connections between Lorde and Afro-Germans as well as between Afro-German individuals. At the time, Afro-German women had become more conscious of and interested in their Black identities, so they eagerly engaged with Lorde and her ideas on feminism, identity, and sexuality. These interactions contributed to a growing Black consciousness and community among Afro-Germans.⁴⁹

In turn, these encounters made Lorde more aware of the importance of Black (and) feminist solidarity. Gerund found that “traveling through Europe, meeting Afro-European, and especially Afro-German women, was central to Lorde’s appraisal and development of her own work.” Lorde became more aware of the global, and different local, dimensions of womanhood and racial identities through these encounters. This motivated her to encourage Black women across the diaspora to recognize similarities and collaborate in the struggle against racism.⁵⁰

⁴⁶ Ben L. Martin, “From Negro to Black to African American: The Power of Names and Naming,” *Political Science Quarterly* 106, no. 1 (1991): 89-91.

⁴⁷ Cydney Adams, “Not all Black People are African American. Here’s the Difference,” *CBS News*, June 18, 2020, <https://www.cbsnews.com/news/not-all-black-people-are-african-american-what-is-the-difference/>.

⁴⁸ Lorde also met with several Afro-Dutch feminists at the time, which will briefly be discussed in chapter two.

⁴⁹ Gerund, *Transatlantic Cultural Exchange*, 158-161, 170-180, 186.

⁵⁰ Gerund, 171-175, 191, 202.

Gerund's analysis of the connection between Lorde and Afro-German feminists suggests that transatlantic Black solidarity is based on and strengthened by similarities between Black communities. The encounters are essential for identifying similar histories and experiences and expanding connections between the respective diasporic groups.

However, the most important commonality at the root of Black solidarity seems to be similar experiences of racism. The interactions between Lorde and Afro-German women demonstrated that connections between Black people can extend beyond their familiarity with racial discrimination and also focus on identity, for instance. Yet, overall, racism seemed to be at the center of connections between Lorde and Afro-German feminists, even in interactions related to other similarities. Rob Berkeley poses the following question in "The Missing Link? Building Solidarity among Black Europeans" (2017): "If racist superstructures were to be magically dismantled tomorrow, [would there] be any place in that brave new world for ethnic solidarity? Is racism all we have?"⁵¹ Since racism will not magically disappear, Black solidarity is actually incredibly relevant. However, Berkeley's question alludes to the limitations of solidarity.

Transatlantic Black solidarity is not only limited by its dependence on the struggle against racism, but also by diasporic hierarchies and specifically the prominent position of Black American activism in the African diaspora. Berkeley argues that "despite (or maybe because of) this essential Americanness, the civil rights movements remain powerfully relevant in constructing a racial consciousness among people racialized as Black beyond US borders." The work of Black American activists stimulates Black activists in Europe to organize solidarity protests but also address racism at home. The other way around however, "understandings of racial dynamics in the US are hardly, if at all, influenced by the experiences of the British. For Black Americans, the local racisms of the UK are barely relevant to their struggle for justice."⁵² The same could be said for other local racisms across Europe. That does not mean that expressions of solidarity, including protests, are not important to US activism, as will be discussed in the following chapters. However as a result of this diasporic imbalance, expressions of solidarity tend to be more often directed toward the Black American struggle than, for instance, the Afro-Dutch one.

As discussed above, Black Europe has developed its familiarity with Black America

⁵¹ Rob Berkeley, "The Missing Link?," 43.

⁵² Berkeley, 45-46.

through the consumption of American culture, and this also applies to Black American activism. Berkeley explains that “the struggle against racism in Europe for people of African descent is inspired by the US because we think we understand African-Americans as people. People of African descent in Europe negotiated the failure of European broadcast media to reflect our existence by immersing ourselves in American media and pop culture.” However, the constructed version of Black America that Black people in Europe are familiar with is one rid of its complexities and does not reflect the realities of the Black American struggle against racism.⁵³ Solidarity expressed by Afro-Dutch activists for Black Americans might be based on, and potentially distorted by, these constructed ideas of Black American culture, so Afro-Dutch activists might only be able to benefit from Black solidarity to a certain extent. The following chapters will therefore examine the ways in which Afro-Dutch activists have used transatlantic Black solidarity to their advantage despite these limitations.

1.5. Conclusion

Transatlantic Black solidarity relies on connections between Black communities that are defined by similar as well as distinct, local histories, experiences, and perspectives. Studies of solidarity in a diasporic and transatlantic context should factor in these differences for they can illuminate the nature and form of the connection between Black diasporic communities. In addition, focusing on situated encounters between diasporic subjects who express a desire for connection can reveal genuine and original expressions of solidarity. Black people can affirm, expand, or produce ideas about common histories, experiences, and expressions during these encounters. However, the diasporic encounters and connections are shaped by hierarchical structures of the diaspora, in which Black America holds a dominant position, that can result in an imbalance between Afro-Dutch and Black American expressions of solidarity. The diasporic approaches and theoretical concerns discussed in this chapter will be used to examine the connections between Black activists in the Netherlands and the US, which can contribute to a deeper understanding of Afro-Dutch expressions of solidarity.

⁵³ Berkeley, 48-50.

Chapter 2

“A Desire for Connection”: Encounters between Afro-Dutch and Black American Anti-Colonial, Anti-Racist, and Queer Activists/Feminists (1958-2018)

2.1. Introduction

Solidarity between Afro-Dutch and Black American activists predated recent expressions of solidarity in the BLM protests of 2020. Black activists in the Netherlands and the US forged connections and built solidarity during encounters in the Netherlands in the 1950s, 1990s, and 2010s. Yet these earlier expressions of solidarity have rarely been discussed in news articles, interviews, or talks shows about the recent BLM protests,⁵⁴ while they helped establish the solidarity that Afro-Dutch activists tapped into during the wave of BLM protests in 2020. This chapter will examine in what ways the interactions between Afro-Dutch and Black American activists from the late 1950s onward created and strengthened connections and contributed to a sense of solidarity between these groups. In order to identify important aspects of this solidarity, this chapter will “[focus on] situated encounters in which people actually express some form of desire for connection,” following Brown’s diasporic approach.⁵⁵ In this chapter, primary sources will be used to provide information about the interactions between Afro-Dutch and Black American activists, and secondary sources will be consulted to contextualize the shared interests and concerns of Black activists in the Netherlands and the US, which included anti-colonialism, anti-racism, and the commemoration of Atlantic slavery.

2.2. A Brief History of Black people in the Dutch world and the US

Shared historical experiences of Black people across the diaspora can be traced back to Atlantic slavery and colonialism. Although this history is not central to all Black histories, as discussed in chapter one, it is relevant to the histories of many Afro-Dutch and Black American activists. In

⁵⁴ Khaddari and Verhoef, “Twee jaar na het Black Lives Matter-protest.”; *Black Lives Matter, een jaar later*, presented by Nadia Moussaid and Clarice Gargard, aired May 25, 2021, NPO; https://www.npostart.nl/VPWON_1331791; “Compilatie: antiracisme-demonstratie in de Bijlmer,” AT5, June 10, 2020, video, 16:27, <https://youtu.be/QT75eOdMRcc>. These sources illustrate the lack of attention for Afro-Dutch expressions of solidarity in the past.

⁵⁵ Brown, “A Discourse on Location,” 201.

order to contextualize their shared historical experiences, a brief overview of colonialism and the historical Black presence will follow. From the fifteenth century onward, the Portuguese, Spanish, British, and Dutch, among others, colonized vast areas of land across the globe and enslaved Black Africans to produce goods for European consumption.⁵⁶ European colonization of the Americas, specifically the Dutch Caribbean, Suriname and the US, is most relevant to this study.

The enslaved Black Africans in the Dutch Caribbean and Suriname formed the first Black communities in the Dutch world in the early seventeenth century. That is when the West India Company (WIC) started transporting and enslaving Black Africans.⁵⁷ Although the Dutch were more concerned with transportation, participating in the capture of approximately a half-million Black Africans in total, they also forced enslaved Africans to work in their colonies. The enslaved population in Suriname reached approximately 60.000 at its peak in 1774, whereas the Caribbean had an enslaved population of approximately 22.000 in 1795. In 1863, the Dutch legally abolished slavery.⁵⁸ In the decades that followed, individual and collective calls for self-government in the Dutch colonies and for political independence by Surinamese nationalists helped realize the autonomy of Suriname and the Caribbean islands in 1954 and Suriname's independence in 1975.⁵⁹ In the meantime, a growing number of Surinamese and Caribbean individuals had moved to the Netherlands, and in the mid-twentieth century the Surinamese-Dutch population was approximately three thousand.⁶⁰ This growing Surinamese (and Caribbean) population signified a small but solid Black presence on Dutch soil.

⁵⁶ Kwame Nimako and Glenn Willemsen, *The Dutch Atlantic: Slavery, Abolition and Emancipation* (London: Pluto Press, 2011), 13.

⁵⁷ Blakely, *Blacks in the Dutch World*, 3-7, 27-30. The WIC was a Dutch trading company that controlled areas in the Americas, including Dutch Brazil, New Amsterdam, Suriname, and the Dutch Caribbean islands (Aruba, Bonaire, Curacao, Saba, St. Eustatius, and St. Maarten). The WIC also set up trade bases in West Africa, including in contemporary Angola, Ghana, and São Tomé.

⁵⁸ Nimako and Willemsen, *The Dutch Atlantic*, 81, 88-89. At the time of legal abolition, Black people were the largest population groups in the Dutch colonies and comprised about 90% of the total population in Suriname.

⁵⁹ Hans Ramsoedh, *Surinaams onbehagen: Een sociale en politieke geschiedenis van Suriname 1865-2015* (Hilversum: Uitgeverij Verloren, 2018), 77-84, 128-140; "Staatkundige relatie tussen Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten," Het Koninklijk Huis, accessed June 16, 2022, <https://www.koninklijkhuis.nl/onderwerpen/koninkrijker-nederlanden/relatie-tussen-nederland-aruba-curacao-en-sint-maarten>. In 1954, the six Caribbean islands became a part of the Kingdom of the Netherlands as a single, autonomous country. In 1986, Aruba became an independent country, and in 2010, Curacao and Sint-Maarten also became independent. Since 2010, Bonaire, Saba, and Sint-Eustatius are special municipalities within the Kingdom of the Netherlands.

⁶⁰ Blakely, *Blacks in the Dutch World*, 29; "Bevolkingsteller," CBS, accessed June 9, 2022, <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/bevolkingsteller>. The Dutch population consisted of approximately ten million people at the time.

Noteworthy similar histories are at the root of the presence of the Black population in the United States. The first enslaved Black Africans who arrived in what would become the US were part of Spanish expeditions in the sixteenth century brought them to their settlements, like St. Augustine, Florida (1565). In total, between ten and twelve million Black Africans were transported to the US, and when slavery was legally abolished in 1865 the Black population was approximately four million (15% of the total population). After emancipation, informal racial segregation in the North and legislated segregation in the South resulted into separate housing, education, and other services which unfairly disadvantaged the Black population. Decades of Black resistance culminated in the civil rights movement of the 1950s and 1960s, and the work of Black activists and lawyers brought an end to many discriminatory laws at the end of the 1960s. In response to the initial, slow progress of the civil rights movement, the Black Power movement emerged, and the Black Power activists started advocating for the empowerment of Black people through economic control, political representation and armed self-defense. At the same time, Black immigration from Africa and Latin America significantly increased and diversified the Black population in the US.⁶¹

Although similar processes of Atlantic slavery and colonialism are at the root of Afro-Dutch and Black American histories, different sociopolitical contexts and immigration trajectories – Dutch colonial rule/postcolonial immigration and American (legal) segregation/Black immigration – have shaped the distinct experiences and activism of Black people in the Netherlands and the US respectively. Despite these different experiences, Afro-Dutch and Black American activists have showed interest in linking their local movements.

2.3. Diasporic Encounters in the 1950s: The Huiswouds and W.E.B. Du Bois

In order to learn more about how connections between Afro-Dutch and Black American activists were forged in the twentieth century, this section will examine how Afro-Dutch activists related to Black American experiences in the mid-twentieth century. In the 1950s, Afro-Dutch, and particularly Afro-Surinamese, activists were mostly concerned with anti-colonialism. Surinamese-Dutch anti-colonial resistance had been instigated by activists like Anton de Kom in the 1930s and had intensified under the influence of Black communists Otto and Hermina

⁶¹ Raymond Gavins, *The Cambridge Guide to African American History* (Cambridge: Cambridge UP, 2016), 13-14, 36-37, 57-61, 90-91, 108-109, 232-234, 249-257.

Huiswoud in the mid-twentieth century. These anti-colonial efforts were intrinsically linked to the international socialist and communists movements of the early twentieth century.⁶² Since the first documented encounters between Afro-Dutch and Black Americans activists occurred in the 1950s, this section will focus on the Huiswouds and Afro-Dutch anti-colonialism in the mid-twentieth century.

In his work for the Communist International, Otto Huiswoud merged communist and Pan-African approaches to challenge racism. In the early 1910s, the Surinamese Huiswoud arrived in New York, where he became acquainted with Harlem Caribbean radicals, like Hubert Harrison and Cyril Briggs, and became a founding member of the Communist Party of America. Together with well-known Jamaican writer Claude McKay, Huiswoud attended a CI congress in 1922 and helped establish CI policy “in regard to all ‘Negroes’ throughout the world, [...] for Africa and the Diaspora.” This policy acknowledged that “those of African descent had been the victims of a particular form of racist oppression” and that their struggle against racism was inherently a struggle against capitalism and imperialism. This approach to racial inequality had clearly been influenced by ideas of the Pan-African movement, which had emerged in the early twentieth century.⁶³ Pan-African congresses – organized under the direction of prominent Black American intellectual W.E.B. Du Bois in the 1920s – were instrumental in developing such ideas about the global connection of Black people.⁶⁴ Although Huiswoud did not explicitly identify as a Pan-Africanist activist, the communist did use Pan-African approaches in his activism.

The Huiswouds’ work for the CI enabled them to connect with Black activists across the African diaspora. After Otto and Hermina met in the early 1920s and got married in 1926, they started working together for the CI. In the 1930s, they travelled to the Caribbean, including Haiti, Curacao, and Suriname, to recruit delegates for an upcoming congress on behalf of the International Trade Union Committee of Negro Workers (ITUCNW) – “a communist organization with a Pan-Africanist orientation.” In addition, the Huiswouds started managing the production and distribution of *The Negro Worker* – the committee’s publication – in 1934, which

⁶² Gert Oostindie, “KONDREMAN IN BAKRAKONDRE. Surinamers in Nederland 1667-1954,” in *In het land van de overheerser. Antillianen en Surinamers in Nederland, 1634/1667-1954*, ed. Gert Oostindie and Emy Maduro (Leiden: Brill, 1986), 63.

⁶³ Hakim Adi, *Pan-Africanism and Communism: The Communist International, Africa and the Diaspora 1919-1939* (Trenton: Africa World Press, 2013), 15-16, 22-24.

⁶⁴ Hakim Adi and Marika Sherwood, preface to *Pan-African History: Political Figures from Africa and the Diaspora since 1787* (London: Routledge, 2003), viii.

allowed them to write about issues relevant to Black workers around the world.⁶⁵ Eventually, the Huiswouds stopped working for the CI toward the end of the 1930s and they brought the valuable knowledge and experiences they had gained with them to the Netherlands.

After they had been separated for several years during the 1940s, because Otto was imprisoned in Suriname for his affiliations with communism, the Huiswouds settled in Amsterdam where Otto became a member of the association *Ons Suriname* (Our Suriname) in 1947.⁶⁶ The Huiswouds came to the Netherlands at a time when the Surinamese-Dutch community became more politically conscious and concerned with the political developments in Suriname. However, this was not only directed at Suriname: “In 1952, *Ons Suriname* had already submitted a request to the Surinamese government to draw attention to racial discrimination in the US and South Africa in the United Nations.”⁶⁷ This suggests that the growing political consciousness of Surinamese-Dutch activists went hand in hand with early expressions of Black solidarity.

Otto Huiswoud’s involvement in *Ons Suriname* suggests that he applied the Pan-African approach that he had developed as a communist. In 1954, *Ons Suriname* appointed Huiswoud as chairperson, and under his leadership, “the association became a hub of anti-colonial and intellectual exchange and mobilization.”⁶⁸ That same year, the association launched a monthly publication, *De Koerier* (The Messenger), which mainly focused on (anti-colonial) developments in Suriname but also frequently reported on events related to colonialism and racism in Curacao, the United States, and other regions with Black populations. The publication did not only connect the Surinamese-Dutch community to Suriname but also to other regions in what is currently known as the African diaspora.⁶⁹ The Pan-African orientation of the publication was similar to that of *The Negro Worker* but also shows that Huiswoud’s focus had shifted from racial capitalism to colonial oppression.

The Pan-African approach that the editorial staff of *De Koerier*, which included

⁶⁵ Adi, *Pan-Africanism and Communism*, 43-44, 105, 132, 163-164.

⁶⁶ Mitchell Esajas and Jessica de Abreu, “The Black Archives: Exploring the Politics of Black Dutch Radicals,” *Open Cultural Studies* 3 (2019): 409-410, <https://doi.org/10.1515/culture-2019-0034>.

⁶⁷ Oostindie, “Surinamers in Nederland,” 9, 36, 57. Blakely, *Blacks in the Dutch World*, 28-29. After the legal abolition of slavery, the Dutch government facilitated immigration from the Dutch East Indies and British India to Suriname to solve the labor shortage. Hindustani and Javanese groups became part of the Surinamese society, yet migration of these groups to the Netherlands occurred later in the twentieth century. In this research, the term ‘Surinamese-Dutch’ mainly refers to Surinamese people of African or mixed descent.

⁶⁸ Esajas and de Abreu, “Black Dutch Radicals,” 410.

⁶⁹ Esajas and de Abreu, 410.

Huiswoud,⁷⁰ adopted similarly focused on racial oppression, as described in the CI policy of 1922. *De Koerier* also commented on developments of the US civil rights movement. In the publication of October 1955, in a statement about the trial of Emmett Till's murderers, the board of *Ons Suriname* said, "the acquittal of both murderers indicates that a racial justice system exists which does not provide black Americans with legal certainty."⁷¹ In an article about the responses of white segregationists to the Montgomery bus boycott in the publication of February-March 1956, the editorial staff states the following: "Fundamental human rights are flagrantly violated and Supreme Court decisions ignored by those who want to uphold segregation. A bitter hostility against the Supreme Court decisions is one of the ways to deny Negroes equal rights."⁷² These comments illustrate that the editorial staff emphasized with Black Americans and the injustices they faced. However, beyond providing an overview of current events and expressing empathy, the editorial staff did not explicitly link the struggle against racism in the US to, for example, the Surinamese anti-colonial struggle

Perhaps as a result, the interest in non-Surinamese affairs was not equally shared by all readers of *De Koerier*. In the anniversary issue of the publication in 1955, the editorial staff included criticism from readers who found that "*De Koerier* [paid] more attention to foreign problems than Surinamese ones, this specifically referred to [their] articles about Africa and the US." In response to this criticism, the editorial staff argued the following: "Considering that colonialism and racism are shown in the most brutal way in those two areas, it is necessary for the Surinamese to remain informed about the developments in Africa and America." They did, however, admit that "Suriname and Surinamese problems should always, without neglecting colonialism elsewhere in the world, be at the center of attention for the editorial staff."⁷³ The criticism of *De Koerier*'s readers suggests that while Afro-Dutch activists were interested in linking their struggle to other Black struggles, this desire was not shared by all Afro-Dutch people.

Moreover, the desire to forge international connections was not even shared by all Afro-

⁷⁰ Oostindie, "Surinamers in Nederland," 80.

⁷¹ Typescript of news article "EEN GOEDE PLAATS VOOR DE OPVOEDING VAN EEN (BLANKE) JONGEN" in *De Koerier*, October 1955, De Huiswoud Collectie, The Black Archives, Amsterdam.

⁷² Typescript of news article "RASSENHAAT in AMERIKA" in *De Koerier*, February-March 1956, De Huiswoud Collectie, The Black Archives, Amsterdam.

⁷³ Typescript of news article "Bij het één-jarig bestaan van 'DE KOERIER'" in *De Koerier*, October 1955, De Huiswoud Collectie, The Black Archives, Amsterdam.

Dutch activists. The cultural association *Wie Eegie Sanie*, which brought together Surinamese-Dutch students, workers, intellectuals, and artists, was committed to rediscovering and embracing the Surinamese culture. Under the leadership of cultural nationalists like Eddy Bruma and Jules Sedney, the association focused on everything related to the Creole/Afro-Surinamese culture. *Wie Eegie Sanie*'s "self-imposed isolation" prevented them from becoming acquainted with international Black movements.⁷⁴ The critical readers of *De Koerier* and the cultural nationalists of *Wee Eegie Sanie* may have found that the focus on foreign affairs may have distracted necessary attention from (anti-)colonial developments in Suriname.

On the other hand, those more focused on Suriname may not have been aware of the relevance and importance of international connections. Although the members of Surinamese-Dutch associations were mostly middle- and upper-class Surinamese who most likely had had a good education,⁷⁵ their knowledge about the global dimensions of the anti-colonial and anti-racism struggles might have been limited. This confirms that connections between Black people rely on perceived similarities that require (repeated) reiteration, as discussed in chapter one. Since the editorial staff of *De Koerier* did not explicitly mention the similarities between the Afro-Surinamese and Black American struggles, the lack of knowledge about these similarities might have prevented the readership of *De Koerier* from relating to Black Americans.

However, after receiving this criticism from the readers, the editorial staff of *De Koerier* must have realized the importance of explaining the interconnections between Surinamese anti-colonialism and other, local anti-racisms. In their response to the criticism, the editorial staff provided an explanation of these interconnections: "Colonialism and racism are brothers in arms which appear together everywhere. Although local circumstances might require them to appear in different forms, these are international phenomena which are closely related and operate together in a global system." In addition, they argued that "the Surinamese are dealing with the same evil and only solidarity with other colonial countries can destroy this system."⁷⁶ This suggests that early Surinamese-Dutch activists considered Black solidarity essential to Afro-Dutch activism.

Afro-Dutch activists were not the only ones who expressed solidarity with other Black

⁷⁴ Oostindie, "Surinamers in Nederland," 80-84. It should be noted that *Ons Suriname* and *Wie Eegie Sanie* closely worked together and many of their members were part of both associations. Therefore, the divide between activists with a strictly national and activists with a more international focus might not have been very strong.

⁷⁵ Oostindie, 121.

⁷⁶ Typescript, "Bij het één-jarig bestaan," De Huiswoud Collectie.

communities, as several noteworthy visits from Black American activists in the 1950s have shown. *Ons Suriname* arranged meetings with American authors like Richard Wright and James Baldwin. Although very little information about their visits is available, the interests of *Ons Suriname* at the time suggest that the authors came to speak about issues of racism and colonialism.⁷⁷ When W.E.B. Du Bois and author and activist Shirley Graham Du Bois visited *Ons Suriname* in 1958 at the invitation of *Wie Eegie Sanie* and *Ons Suriname*, W.E.B. Du Bois brought up colonialism. A newspaper article about the event noted that “[in a brief comment], Du Bois emphasized that the current economic dependency of most Asian, African, and Central American countries signifies a form of slavery for people of color that is very similar to the previous one. Political independence is the beginning and not the end.”⁷⁸

Du Bois’ visit seems to have been very relevant to Surinamese nationalists who were working toward realizing Suriname’s independence at the time. It is not clear to what extent the independence of Suriname was discussed at the meeting, but this comment illustrates that the visit at least facilitated an exchange of anti-colonial ideas and approaches. Du Bois’ comment as well as his Pan-African activism demonstrate that the scholar was concerned with anti-colonial movements across the globe and Du Bois might have expressed support for the Surinamese anti-colonial struggle. The visit indicates that there was a mutual “desire for connection.”⁷⁹ This shared desire suggests that the Afro-Dutch activists did not only strengthen their connection with Du Bois but also to the global Black struggle.

2.4. Diasporic Encounters in the 1990s: Philomena Essed/Angela Davis and LPS/Wayne James

New connections between Afro-Dutch and Black American activists were forged in the 1980s and 1990s, while the Black population in the Netherlands increased. A surge of postcolonial migrants from the Caribbean, Suriname, but also Indonesia and labor migrants from Morocco and Turkey in the second half of the twentieth century significantly changed the ethnic composition of the Dutch population.⁸⁰ In the period between the 1970s and 1990s, over 140.000 Surinamese

⁷⁷ Michiel van Kempen, *Een geschiedenis van de Surinaamse literatuur. Deel 4* (Paramaribo: Okopipi, 2002), 194.

⁷⁸ “Prof. Dubois bij „Ons Suriname.””

⁷⁹ Brown, “A Discourse on Location,” 201.

⁸⁰ Rita Chin, *The Crisis of Multiculturalism in Europe: A History* (Princeton: Princeton UP, 2017), 45-47, 64, 105.

and approximately 50.000 Caribbean-Dutch moved to the Netherlands.⁸¹ Most of the Surinamese and Caribbean newcomers were people of Black African descent, and although they were “in fact already part of the Dutch world,” the majority of white Dutch citizens perceived them as non-Dutch intruders. The newcomers were confronted with increasing anti-immigration and anti-Muslim sentiment as well as systematic discrimination in housing, employment, and politics,⁸² which will be discussed in more detail in chapter three.

The new feminist, anti-racist, and decolonizing groups of the 1980s and 1990s were instrumental in forging connections with Black American activists. In the 1980s, queer feminists like Gloria Wekker and Tienieke Sumter created Sister Outsider and “[organized] literary events to make visible (politically) Black lesbian culture in Amsterdam.” Sister Outsider arranged meetings with Audre Lorde in the Netherlands in 1984 and 1986. As a result of these visits, Lorde “formed a close bond with the women from Sister Outsider and the Dutch Black, Migrant and Refugee (BMR) movement, which operated from about the late 1970s until the early 1980s.”⁸³ Unfortunately, not much research about these organizations and their meetings with Lorde has been published. However, the connection between Lorde and the Afro-Dutch women does demonstrate that international connections were important to some Afro-Dutch at the time. It also suggests that connections between Black queer, feminists might have expanded, and perhaps even challenged, the meaning of Black solidarity.

Many anti-racist and decolonizing groups of the 1990s focused on issues of Dutch racism and colonial amnesia. These issues were also important for the encounters with Black American activists in the 1990s. One of those activists was Angela Davis, whose activism includes anti-capitalism and prison abolition. Davis was also involved in Black communist activism in the late 1960s and 1970s, following in the footsteps of Huiswoud and his comrades. Her communist affiliations were the reason she (temporarily) lost her teaching job at the University of California and was wrongfully imprisoned between 1970 and 1972. These events influenced her activism:

⁸¹ Centraal Bureau voor de Statistiek, *Buitenlandse migratie in Nederland 1795–2006: de invloed op de bevolkingssamenstelling*, Han Nicolaas and Arno Sprangers, 2007, 40, <https://www.cbs.nl/-/media/imported/documents/2008/02/2007-k4-b15-p32-art.pdf>.

⁸² Blakely, *Blacks in the Dutch World*, 9-13; Philomena Essed and Isabel Hoving, “Innocence, Smug Ignorance, Resentment: An Introduction to Dutch Racism,” in *Dutch Racism*, ed. Philomena Essed and Isabel Hoving (Leiden: Brill, 2014), 15.

⁸³ Chandra Frank, “Sister Outsider and Audre Lorde in the Netherlands: On Transnational Queer Feminisms and Archival Methodological Practices,” *Feminist Review* 121, no. 1 (2019): 10, <https://doi.org/10.1177/0141778918818753>.

“Once an international campaign led to Angela’s release in 1972, she dedicated her life’s work to prisoner solidarity and prison abolition. She is unapologetic in her feminist, anti-imperialist, and anticapitalist politics.”⁸⁴

Davis’ activism resonated deeply with Afro-Dutch activists. In 1995, the knowledge institute that is currently known as Atria invited Davis to open the exhibition *Onderbelicht, zwarte, migranten en vluchtelingenvrouwen* about the neglect of Black, migrant, refugee women in Dutch history. One of the journalists who covered the event noted that “the 51-year-old Davis continues to be *the* symbol of the struggle against racism for many migrant women.”⁸⁵ At the opening, Davis stated that “racism is much more complex, less explicit than in the past.” The scholar activist argued that American racism of the late twentieth century had been imbedded in anti-immigration rhetoric and anti-crime campaigns that targeted Black people and people of color.⁸⁶ Connecting those developments to the opening of the exhibit she noted, “that’s why this exhibit is so important. It’s time to show that Black women are a part of this history. They live here and are here to stay.”⁸⁷

A few days later, Davis gave a speech about the politics of race and culture at the Old Lutheran Church in Amsterdam. A journalist paraphrasing parts of Davis’ speech wrote the following: “According to Davis, the Netherlands is starting to become stunningly similar to the US. In this country, racism is rapidly increasing, like the accumulation of laws against immigrants. She has noticed that there are Turks, Moroccans, Iranians, Somalians and Surinamese here [who are not referred to as] Turkish-Dutch, Surinamese-Dutch or Moroccan-Dutch. A multicultural shortcoming that should be corrected.”⁸⁸ It is unclear to what extent Davis was aware of the differences between Dutch and American racism, however, Davis had clearly done some preparation for her visit and showed interest in Dutch the development of Dutch anti-racism. Touching on themes such as structural racism, immigration, and belonging, Davis emphasized similarities between the US and the Netherlands and seems to have actively engaged in forging connections.

The encounter with Davis was even more valuable, since it coincided with the increased

⁸⁴ Barbara Ransby, *Making All Black Lives Matter: Reimagining Freedom in the Twenty-First Century* (Berkeley: University of California Press, 2018), 19-20.

⁸⁵ “Nieuwe racisme is ‘gevaarlijker en sterker’ dan ooit.”

⁸⁶ Carl Houtkamp, “Angela Davis: ‘Het gezicht van het racisme is veranderd,’” *Algemeen Dagblad*, May 2, 1995.

⁸⁷ “Nieuwe racisme is ‘gevaarlijker en sterker’ dan ooit.”

⁸⁸ Martin Sommer, “Het beest zonder naam,” *De Volkskrant*, May 6, 1995.

attention to anti-racism among Afro-Dutch activists. Philomena Essed, who was a professor at the University of Amsterdam at the time, introduced Davis to the audience at the Lutheran Church. In her introduction, Essed brought up the lack of Black, female (full) professors at the University of Amsterdam. In addition, she argued that the collective denial of structural racism in the Netherlands discouraged people from speaking out about racism. She compared the work of Davis to that of Dutch research and pointed out that “we are not allowed to talk about it, to call racism by its name.”⁸⁹ Essed cleverly used the space that was created for Davis to speak about American racism to shift the focus to racism at home. This demonstrates how connections and expressions of solidarity between Afro-Dutch and Black American activists were strategically used to address Dutch racism.

The commemoration of Atlantic slavery was another issue that connected Afro-Dutch and Black American activists. In December 1999, Wayne James, a Black American fashion designer, met with the *Landelijk Platform Slavernijverleden* (LPS, National Platform of the Legacy of Slavery) in the Hague to discuss the placement of a Middle Passage Monument.⁹⁰ James founded the Homeward Bound Foundation in the US which had launched the Middle Passage Monument project. A monument had been erected in New York City earlier that year to remember and honor the Black Africans who died on the way to the Americas or in slavery. It was lowered to the bottom of the Atlantic Ocean symbolizing an unmarked grave and offering collective healing for the descendants of enslaved people. Afterwards, the Homeward Bound Foundation sought to have identical Middle Passage monuments erected on land in the different regions involved in Atlantic slavery.⁹¹

However, the Middle Passage monument might not have been of much interest to the LPS because Afro-Dutch activists had already launched a memorial project of their own. Afro-Surinamese activists in the Netherlands had organized events in honor of Emancipation Day since the 1950s, and over the years, members of other Black communities had joined them in organizing annual celebrations in major cities.⁹² In the 1990s, several Afro-Dutch activists, including Barryl Biekman, Roy Groenberg, and Winston Kout, helped create plans to put the

⁸⁹ Sommer, “Het beest zonder naam.”

⁹⁰ “Ark monument slavernij,” *Het Parool*, December 4, 1999.

⁹¹ Johanna Kardux, “Monuments of the Black Atlantic: Slavery Memorials in the United States and the Netherlands,” *Journal of Transnational American Studies* 3, no. 1 (2011): 89, <https://doi.org/10.5070/T831007022>.

⁹² Oostindie, “Surinamers in Nederland,” 80.

commemoration of the Dutch slavery past on the political agenda.⁹³ In 1993, the organization *Nationaal 30 juni/1 juli Comité* (National 30 June/1 July Committee) declared July 1 Emancipation Day to celebrate the abolition of slavery, and they called it *Keti Koti* (broken chains). The Afro-European Women's organization Sophiedela presented a plan for a National Slavery Monument to the House of Representatives in 1998. After the Dutch government had approved this plan, different African-, Caribbean-, and Surinamese-Dutch organizations set up a committee – the LPS – on the government's request. The LPS helped realize the National Slavery Monument, which was erected in the Oosterpark in Amsterdam in 2002 on *Keti Koti*.⁹⁴

Essentially, the diasporic-oriented Middle Passage Monument project did not align with Afro-Dutch initiatives that mainly focused on the Dutch slavery past. The Middle Passage Monument project was for the most part initiated, funded, and supported by Black people, and the Homeward Bound Foundation hoped the monument would encourage people of African descent across the diaspora to form cultural, political, and economic connections. On the other hand, the National Slavery Monument was funded by the Dutch government and its aim was mostly to highlight the *shared* legacy of Dutch slavery, involving Black and white people. The LPS activists did include a diasporic perspective in their vision of the monument, and they hoped it would “strengthen an Afro-cultural identity by fostering a sense of connectedness among peoples in the African diaspora.”⁹⁵ This vision clearly overlaps with that of the Homeward Bound Foundation and demonstrates that the LPS activists and James had a shared interest in increasing diasporic connections. Yet their main objectives differed considerably, which most likely prevented them from linking their projects.

The encounter between James and the LPS activists confirms that Black histories and experiences do not always “map neatly onto each other,” as Brown pointed out.⁹⁶ Black American activists might have attached importance to the Middle Passage but that might have significantly differed from some Afro-Dutch activists whose histories did not center around slavery. In addition, addressing the shared legacy might not have been as relevant for Black Americans because slavery occurred in the US, whereas Dutch slavery was mainly restricted to the colonies and this history has largely been erased from the Dutch collective memory. This

⁹³ Nimako and Willemsen, *The Dutch Atlantic*, 161-162.

⁹⁴ Nimako, Abdou, and Willemsen, “Chattel Slavery and Racism,” 45-46.

⁹⁵ Kardux, “Monuments of the Black Atlantic,” 90-98.

⁹⁶ Brown, “A Discourse on Location,” 209.

demonstrates that similar historical experiences are not always an adequate basis for connections between Black activists. However, this does not necessarily prevent them from expressing solidarity with each other. After all, the LPS did meet with James and they had common interests. However, it might have limited the extent of solidarity.

2.5. Diasporic Encounters in the 2010s: (Young) Afro-Dutch Activists and Angela Davis

Encounters between Afro-Dutch and Black American activists in the 2010s coincided with a new wave of anti-racism activism in the Netherlands. Contemporary Afro-Dutch activism has mainly focused on the elimination of *Zwarte Piet* (Black Pete), an offensive caricature of Black people, from the annual *Sinterklaas* celebration. In 2011, an act of resistance by Quinsy Gario and Jerry Afriyie reignited the debate over Black Pete. Other Afro-Dutch activists like Jessica de Abreu, Mitchell Esajas, and Naomie Pieter became prominent figures in the anti-Black Pete movement when different organizations came together and founded *Kick Out Zwarte Piet* (KOZP) in 2014.⁹⁷ The primary goal of the anti-Black Pete movement is to make *Sinterklaas* a festive celebration for all children, Black and non-Black. Yet it is clear that from the first moment the movement against Black Pete sought to take on the (institutional) racism that is at the center of the issue.⁹⁸

As the number of Black migrants continued to increase in the twenty-first century, the Afro-Dutch community became more diverse. The Black population in the Netherlands is currently comprised mainly of Surinamese-, African-, and Caribbean-Dutch people, approximately 350.000, 246.000, and 150.000 in total respectively.⁹⁹ The different Afro-Dutch groups are represented in the new wave of anti-racism activism. De Abreu and Esajas are following in the footsteps of Afro-Surinamese activists of the twentieth century,¹⁰⁰ while Gario

⁹⁷ Rasit Elibol and Coen van de Ven, “‘Zolang je ons ziet, verandert Nederland,’” *De Groene Amsterdammer*, December 4, 2019, <https://www.groene.nl/artikel/zolang-je-ons-ziet-verandert-nederland>; “Kick Out Zwarte Piet (KOZP),” Kick Out Zwarte Piet, accessed April 21, 2020, <https://kozwartepiet.nl/kick-out-zwarte-piet/>. The *Sinterklaas* celebration takes place in November and December and is comparable to Christmas in the US. The figure of *Sinterklaas* is a white, male saint dressed in bishop’s clothing, and Black Pete is his servant who wears pitch-black face paint, red lipstick, and a wooly wig.

⁹⁸ Hassan Bahara, “‘Wij willen niet Nederland bashen,’” *De Groene Amsterdammer*, December 3, 2014, <https://www.groene.nl/artikel/wij-willen-niet-nederland-bashen>.

⁹⁹ Mitchell Esajas, “Untold Histories and New Waves of Black Resistance in the Netherlands,” in *Smash the Pillars: Decoloniality and the Imaginary of Color in the Dutch Kingdom*, ed. Melissa F. Weiner and Antonio Carmona Báez (Minneapolis: Lexington Books, 2018), 3. These numbers reflect the total group of immigrants from these countries/regions and do not specify how many people are of Black African ancestry.

¹⁰⁰ Johny Pitts, *Afropean: Notes from Black Europe* (London: Penguin Books, 2020), 134.

and Pieter are part of Afro-Caribbean activist traditions.¹⁰¹ Afriyie, perhaps the most prominent anti-Black Pete activist, represents a newer group of Ghanaian-Dutch activists.¹⁰²

At the time of this more intensified Afro-Dutch activism, Angela Davis visited Amsterdam again and forged connections with a younger generation of Afro-Dutch activists. In 2018, several Dutch educational and cultural institutes had organized a weeklong program that was centered around Davis' work and topics such as intergenerational activism and Black scholarship. The program included lectures from Davis and Gina Dent, professor and collaborator of Davis, and meetings with activists, artists, and scholars.¹⁰³ The opening event at the Tropenmuseum, where Davis was scheduled to speak, attracted a wide, diverse audience of mostly people of color, which included activists like Gario and Afriyie. Several Afro-Dutch speakers addressed the audience before Davis. Scholar Nawal Mustafa discussed how people label her as a Muslim, Black woman, or Somali rather than seeing these different aspects as part of a single identity, and Olave Basabose called for a collective attack against global white supremacy.¹⁰⁴ More than twenty years after the 1995 visit, Afro-Dutch activists felt free to call out racism.

In her speech, Davis was able to reflect and build on the work of the Afro-Dutch activists who had helped break down barriers for the new generation of activists. The activist praised the work of Afro-Surinamese scholars Essed and Wekker who had done the brave and necessary work of addressing Dutch racism in the last decades. Davis also commented on the progress toward race cognizance in public discussions: "It's good to see that discussions are taking place about white innocence and Dutch racism in this country." She also noted that "the Dutch say we're all equal but what about Muslims and Black people? [This struggle against racism] is just as important as the struggle against Apartheid in the '80s."¹⁰⁵ In the 2018 visit, Davis seemed more aware of her position as an 'outsider' and Black American, and instead of highlighting the similarities between American and Dutch racism, she focused more on the local developments of

¹⁰¹ "Quinsy Gario," Wereldmuseum, accessed June 20, 2022, <https://www.wereldmuseum.nl/nl/zien-en-doen-in-het-wereldmuseum/tentoonstellingen/identities/quinsy-gario>; Ela Colak, "Naomie Pieter organiseert de eerste Black Pride: "Anti-racisme is continu werken,"" *Brandpunt+*, July 24, 2020, <https://www.npo3.nl/brandpuntplus/naomie-pieter>.

¹⁰² Elibol and van de Ven, "'Zolang je ons ziet, verandert Nederland.'"

¹⁰³ "Prof. Angela Y. Davis and Prof. Gina Dent in The Black Archives."

¹⁰⁴ Thijs Broer and Tim Luimes, "'Nederland is een safe space voor witte mensen'; Wat beweegt de 'social justice warriors'?" *Vrij Nederland*, June 21, 2018.

¹⁰⁵ Broer en Luimes, "Wat beweegt de 'social justice warriors'?"

Afro-Dutch anti-racism. Davis did emphasize the connection between the Afro-Dutch and global Black struggle at one point, but this seemed to be another expression of support. The new ways in which Davis addressed Dutch racism and supported the Afro-Dutch struggle indicate that the connection and solidarity between Davis and Afro-Dutch activists had strengthened since the last visit.

Interactions between Davis and the younger Afro-Dutch activists also brought historical connections between the Afro-Dutch and Black American struggles to the fore. In a speech later that week at the *Vrije Universiteit Amsterdam*, Davis discussed her visit to The Black Archives. During the visit, Esajas and de Abreu, co-founders of the organization, had shown Davis their exhibition on the Huiswouds. Davis recognized them:

[Otto] is looked upon, especially by Black radical communists in the States, as our forerunner. Somehow, I did understand that he was from Suriname and I knew that he later lived in Amsterdam, but the connect was not as powerful as it should have been. [...] Given that most of my own activist live has been connected to communist ideas and strategies, exploring this exhibition made me feel even more at home in Amsterdam than I often feel in the US.¹⁰⁶

Davis' visit at The Black Archives demonstrates that historical connections are relevant and valuable to Black activists and can contribute to a greater sense of connectedness.

2.6. Conclusion

The interactions between Afro-Dutch and Black American activists from the late 1950s onward helped establish connections and solidarity between the two groups. In addition, the encounters show that there was a mutual interest in forging international connections and building transatlantic Black solidarity. The connections and solidarity between Black American and Afro-Dutch activists were mostly based on shared interests in anti-colonialism, anti-racism, and queer feminism. Similar histories and experiences also contributed to a greater sense of connectedness and solidarity. However, these similarities needed to be clearly identified and repeated, as the criticism of *De Koerier*'s readership demonstrated. Yet similarities alone were not enough to establish strong connections, which the interaction between the LPS and James showed. In most cases, Afro-Dutch activists and Dutch institutions approached and invited Black American activists. The encounters

¹⁰⁶ Angela Davis, "Keynote Lecture," May 17, 2018, Vrije Universiteit Amsterdam, the Netherlands, Facebook video, 6:46, <https://www.facebook.com/TheBlackArchives1/videos/250407805505900/>.

between Davis and Afro-Dutch activists especially showed that Black American activists expressed solidarity with Afro-Dutch activists during these visits and that the encounters expanded the knowledge of Black Americans on diasporic and transatlantic connections. On the other hand, Afro-Dutch activists strategically utilized the connections and solidarity with Black American activists to interrupt Dutch patterns of racism. Ultimately, decades of transatlantic Black solidarity provided valuable opportunities and tools for Afro-Dutch activists.

Chapter 3

A Plan of Action: Afro-Dutch Expressions of Solidarity with Black America in the Dutch Black Lives Matter Protests (2020)

3.1. Introduction

In 2020, the BLM solidarity demonstrations offered another opportunity for Afro-Dutch activists to address issues of racism and press for change in the Netherlands. Building on transatlantic notions of solidarity that had developed over decades of Afro-Dutch and Black American connections. Previous encounters between Black activists from the Netherlands and the US have shown a willingness of both parties to forge connections and relate local struggles to the global struggle for Black liberation. The Afro-Dutch activists who were involved in the BLM solidarity demonstrations again showed this desire for connections with Black Americans. Therefore, this analysis of the BLM solidarity protests of 2020 will focus more on Afro-Dutch expressions of solidarity with Black America. This chapter will therefore examine in what ways Afro-Dutch activists have used the recent expressions of solidarity with Black America to further challenge anti-Black racism in the Netherlands. In this chapter, primary sources will mainly be consulted, such as the interviews conducted as part of this study and speeches from the solidarity demonstration in Amsterdam, to explain the workings of transatlantic Black solidarity in present-day Afro-Dutch activism.

3.2. Contemporary Anti-Racism Activism in the Netherlands and the US

In order to fully comprehend Afro-Dutch expressions of solidarity with Black American activists, the contemporary challenges to Afro-Dutch and Black American activism will be examined first. In the last decade, Afro-Dutch activists have brought issues of institutional racism to the fore. The racism entrenched in structures of the Dutch society manifests itself through segregation in education, barriers in the labor market, and racial profiling, among other things.¹⁰⁷ A recent example of this is the childcare benefit scandal, in which the Dutch tax authorities falsely accused predominantly low-income families of color of fraud because of racist algorithms. As a result,

¹⁰⁷ Jessica de Abreu, "Reclaiming Our Voices The Anti-Black Pete Movement from a Black Woman's Perspective," in *Smash the Pillars: Decoloniality and the Imaginary of Color in the Dutch Kingdom*, ed. Melissa F. Weiner and Antonio Carmona Báez (Minneapolis: Lexington Books, 2018), 68-69.

parents and caregivers were saddled with crushing debt.¹⁰⁸

Another example of institutional racism are police murders, which disproportionately affect Dutch citizens with a migration background. Although the number of Dutch police murders is significantly lower than in the US, people with a migration background are about ten times more often victims of police murders than Dutch people without a migration background.¹⁰⁹ The structural denial of racism in the Netherlands has, however, prevented the country from acknowledging, condemning, and challenging racism. In essence, “Dutch racism means it is hard to grasp where the racism starts and operates. It also means that there is nowhere in society to discuss racism as a reality.”¹¹⁰ The structural denial of racism is one of the main obstacles to Afro-Dutch activists.

Nonetheless, prominent Afro-Dutch activists have made much progress with eliminating the Black Pete figure in the *Sinterklaas celebration*. The figure has been at the center of racist interactions and practices directed at people of African descent since the early twentieth century. However, protests against the figure were not organized until the 1980s, when a Black consciousness emerged among Surinamese youngsters who had just arrived in the Netherlands and were confronted with racism. In the 1980s and 1990s, organizations like *Zwarte Piet* = *Zwarte Verdriet* spread flyers and pamphlets to raise awareness about the racist character of the Sinterklaas celebration, held demonstrations in Amsterdam and organized a so-called anti-racist *Sinterklaas* celebration.¹¹¹ The work of the early anti-Black Pete activists was continued in 2011 when artist Quinsy Gario and rapper Jerry Afriyie were violently arrested at the national arrival of *Sinterklaas* in Dordrecht for wearing shirts with the text “*Zwarte Piet is racism*” (Black Pete is racism). A video of the arrest received international criticism, which started a new era of Afro-Dutch anti-racism.¹¹²

Under the direction of several dedicated Afro-Dutch activists, the anti-Black Pete movement has achieved several successes. The activists have set a clear objective: KOZP demands visible changes in the Black Pete figure. As long as these changes have not been made,

¹⁰⁸ “Dutch Childcare Benefit Scandal An Urgent Wake-up Call to Ban Racist Algorithms,” Amnesty International, October 25, 2021, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/10/xenophobic-machines-dutch-child-benefit-scandal/>.

¹⁰⁹ Chris de Ploeg, “Hoe ernstig is Nederlands Politieracisme?,” *One World*, June 24, 2020, <https://www.oneworld.nl/lezen/essay/nederlands-politieracisme-is-wel-te-vergelijken-met-de-vs/>.

¹¹⁰ Essed and Hoving, “An Introduction to Dutch Racism,” 10-13; de Abreu, ““Reclaiming Our Voices,” 68-69.

¹¹¹ Helsloot, “De strijd om Zwarte Piet. Het feest,” 252-260.

¹¹² Bahara, ‘Wij willen niet Nederland bashen.’

we will continue to draw attention to this issue by protesting peacefully at the national arrival of Sinterklaas.”¹¹³ The strategies of Afriyie, the coordination of Naomie Pieter, and the ideologies of Jessica de Abreu and Mitchell Esajas have contributed to the growth of the anti-Black Pete movement, which expanded their focus beyond the national arrival of *Sinterklaas* by organizing demonstrations at arrivals across the Netherlands and overseeing the launches of local chapters.¹¹⁴ The invaluable activists of the local chapters do the groundwork and receive support from KOZP during demonstrations. In 2019, after five consecutive years of demonstrating, the public service broadcaster responsible for the national arrival of *Sinterklaas* and the *Sinterklaas* news – a popular television show for kids – announced it would only use *roetveegpieten* (Soot Petes) in the future.¹¹⁵

Although anti-Black Pete activists have strictly engaged in peaceful protests, they have been attacked by police and civilians. The Afro-Dutch activists follow the philosophy of non-violence, inspired by the US civil rights movement and Martin Luther King specifically. Yet this has not prevented the police from violently arresting peaceful KOZP protestors, like at the demonstration in Gouda in 2014.¹¹⁶ At a protest in Volendam in 2021, white Dutch locals intimidated and physically assaulted anti-Black Pete activists. In cases of civilian attacks, the police often neglect to disperse or arrest the violent locals.

Initially, anti-Black Pete activists focused mainly on local expressions of racism, but this changed in 2019, when KOZP the borders of the Netherlands to Flanders, Belgium and Willemstad, Curacao. Local traditions of anti-Black Pete critique in those countries were connected to the Dutch anti-Black Pete movement. Belgium activists, inspired by KOZP, organized their own demonstrations against Black Pete, while KOZP activist Pieter coordinated the campaign against Black Pete in Curacao.¹¹⁷ The expansion of the movement demonstrates

¹¹³ “Kick Out Zwarte Piet (KOZP),” Kick Out Zwarte Piet.

¹¹⁴ Elibol and van de Ven, “‘Zolang je ons ziet, verandert Nederland’”; Mannus van der Laan, “‘KOZP geïnspireerd door Martin L. King,’” *Dagblad van het Noorden*, November 15, 2018.

KOZP does not have a registered overview of the local chapters, but the chapters mentioned here can be found on social media and are followed by the main KOZP Instagram account: <https://www.instagram.com/maastrichtkanhet/>, <https://www.instagram.com/eindhovenkanhet/>, <https://www.instagram.com/volendamkanhet/>; Elibol and van de Ven, “‘Zolang je ons ziet, verandert Nederland.’”

¹¹⁵ “Alleen roetveegpieten bij landelijke intocht Sinterklaas,” NOS, September 17, 2019, <https://nos.nl/artikel/2302090-alleen-roetveegpieten-bij-landelijke-intocht-sinterklaas>.

¹¹⁶ Elibol and van de Ven, “‘Zolang je ons ziet, verandert Nederland.’”

¹¹⁷ Yassin Akouh, “Kick Out Zwarte Piet nu ook in België: ‘Wanneer Nederland ‘Zwarte Piet-vrij’ is, dan zal België op de rooster gelegd worden,’” December 5, 2019, <https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2019/12/05/kick-out->

that the anti-Black Pete movement is not completely isolated from the international struggle for Black liberation.

The larger Dutch anti-racism movement – which includes activists, artists, and authors who have contributed to the movement against Black Pete in their own way – more actively connected to other movements in the African diaspora. In 2016, Anna Hammond, a woman of African descent, organized a BLM solidarity demonstration in Amsterdam in response to the police murders of Philando Castile and Alton Sterling.¹¹⁸ Several hundred demonstrators gathered, including many Black people, and carried signs with the names and pictures of Black American police victims.¹¹⁹ Speakers at the protest also referred to Dutch victims of police violence, like Mitch Henriquez.¹²⁰ The BLM solidarity protest in 2016 was a preview of the wave of demonstrations that would follow in 2020.

The Movement for Black Lives, which describes a collective of Black organizations across the US, has brought issues of mass incarceration and police brutality to the foreground. In the US, Black people are disproportionately affected by police brutality, while officers guilty of those practices are rarely suspended, fired, or convicted. The intense policing of Black communities has resulted in the overincarceration of Black people and Black men in particular.¹²¹ A report from the Sentencing Project in 2021 found that “Black Americans are incarcerated in state prisons at nearly five times the rate of White Americans.”¹²² Therefore, the detrimental impact of police brutality and mass incarceration has been at the center of Black activism in the last decade. One of the greater achievements of the Movement for Black Lives is “the shifting discourse about crime, policing, and race.”¹²³

The largest and most well-known organization of the Movement for Black Lives is BLM.

[zwarte-piet-nu-ook-in-belgie-wanneer-nederland-zwarte-piet-vrij-is-dan-zal-belgie-op-de-rooster-gelegd-worden/](https://www.fnx.nl/news/up-2-date/691a6611-d18d-4a07-9ea1-00cd106c05ee/organisator-black-lives-matter-amsterdam-ik-moest-iets-doen); Elibol and van de Ven, ““Zolang je ons ziet, verandert Nederland.””

¹¹⁸ “Organisator Black Lives Matter Amsterdam: “Ik MOEST iets doen,”” *FunX*, July 11, 2016, <https://www.funx.nl/news/up-2-date/691a6611-d18d-4a07-9ea1-00cd106c05ee/organisator-black-lives-matter-amsterdam-ik-moest-iets-doen>; “Demonstratie,” *Algemeen Dagblad*, July 11, 2016.

¹¹⁹ “Black Lives Matter-protest op de Dam in Amsterdam,” *NOS*, July 10, 2016, <https://nos.nl/artikel/2116801-black-lives-matter-protest-op-de-dam-in-amsterdam>.

¹²⁰ “Demonstratie,” *Algemeen Dagblad*.

¹²¹ Keeanga-Yamahatta Taylor, *From #BlackLivesMatter to Black Liberation* (Chicago: Haymarket Books, 2016), 2-3, 11.

¹²² Christina Carrega, “Black Americans Are Incarcerated at Nearly Five Times the Rate of Whites, New Report on State Prisons Finds,” *CNN*, October 13, 2021, <https://edition.cnn.com/2021/10/13/politics/black-latinx-incarcerated-more/index.html>.

¹²³ Taylor, *From #BlackLivesMatter to Black Liberation*, 14, 181.

This organization was created in 2012 in response to the acquittal of the “neighborhood watch volunteer” who shot Trayvon Martin. Three Black women, Patrice Cullors, Alicia Garza, and Opal Tometi, took to social media and birthed #BlackLivesMatter.”¹²⁴ The founders helped set up the organization and determine its focus on mass incarceration. The main mission of BLM is to “eradicate white supremacy and build local power to intervene in violence inflicted on Black communities by the state and vigilantes.”¹²⁵ In 2014, after the police murder of Michael Brown in Ferguson, Missouri and the series of protests in the following months, the organization really came off the ground. It was the widespread resistance of thousands of people against police violence that helped establish BLM’s national profile.¹²⁶ Currently, the organization has over forty local chapters, including international ones in Canada and the UK.¹²⁷¹²⁸

Although the Movement for Black Lives mainly focuses on racism and state-violence in the US, some Black American activists have also shown interest in forging global connections. BLM has adopted an explicitly global outlook: “We also evolved into the Black Lives Matter Global Network Foundation — our philanthropic arm which is investing in the long-term work where Black folks across the diaspora are truly thriving and healing.”¹²⁹ Their global approach, investments, and chapters in Canada and the UK illustrate BLM’s desire to connect with the the African Diaspora.

This desire for diasporic connections is related to the awareness of the global dimensions of anti-Blackness, as expressed by Tometi during a visit to the United Nations in Geneva: “Anti-blackness is global. Structural racism impacts Black people and their quality of life and freedoms everywhere. So, it’s important to strengthen solidarity with movements and members of civil society in these types of international spaces.”¹³⁰ Tometi’s comment aligns with Pan-African views, which assert that experiences of racism connect Black people globally. Tometi’s emphasis on solidarity suggests that Black American activists value global solidarity.

¹²⁴ Russell Rickford, “Black Lives Matter: Toward a Modern Practice of Mass Struggle,” *New Labor Forum* 25, no. 1 (2016): 34, <https://doi.org/10.1177/1095796015620171>.

¹²⁵ “About,” Black Lives Matter, accessed April 25, 2022, <https://blacklivesmatter.com/about/>.

¹²⁶ Taylor, *From #BlackLivesMatter to Black Liberation*, 155-159, 169-171.

¹²⁷ “About,” Black Lives Matter; “Herstory,” Black Lives Matter, accessed June 10, 2022, <https://blacklivesmatter.com/herstory/>.

¹²⁸ Ransby, *Making All Black Lives Matter*, 25-27.

¹²⁹ “8 Years Strong,” Black Lives Matter, accessed June 10, 2022, <https://blacklivesmatter.com/8-years-strong/>.

¹³⁰ ““Anti-blackness is global”: An interview with Opal Tometi, Black Lives Matter,” *UN Human Rights*, May 23, 2017, <https://unhumanrights.medium.com/anti-blackness-is-global-an-interview-with-opal-tometi-black-lives-matter-307e485287e6>.

In an interview in the midst of the global anti-racism protests in the spring of 2020, Tometi discussed the idea of BLM as a Pan-Africanist movement and reflected on the notion of solidarity:

It's been important to show our solidarity as organizations, organizers, and activists from the US to activists on the ground in other places, but we've also received a great deal of support and solidarity over here. It's amazing to see the transnational collaboration that's emerging in this time, and I hope that we will see more of it. We are absolutely in the same vein of other Freedom struggles that have come before us, where African liberation leaders were meeting with Civil Rights leaders and beyond. I think we're keeping up that same tradition and I hope that when history is written people will recognize once again that our destinies are linked.¹³¹

The BLM founder seemed to acknowledge that solidarity has benefited the Black struggle in the US. In addition, Tometi's view also demonstrates a continued, or even increasing (from 2017 to 2020), wish for 'transnational collaboration.' The BLM solidarity protests may have potentially reinforced this sense of connection or solidarity among Black American activists.

3.3. The Strengths and Limitations of Transatlantic Black Solidarity

The global BLM demonstrations were sparked by a video of the murder of George Floyd. On May 25, 2020, George Floyd died after police officers held him on the ground and an officer put a knee on his neck for almost nine minutes. Darnella Frazier, who was walking by, recorded the incident and shared the video online.¹³² Soon the whole world could bear witness to George Floyd repeating the words "I can't breathe" as he was dying with the officer's knee still on his neck.¹³³ Protestors took to the streets the following day in Minneapolis and in the following weeks between 15 and 26 million Americans across the country joined them.¹³⁴ Local anti-racism activists used the revolutionary protests to demand the defunding and dismantling of police

¹³¹ Ethel-Ruth Tawe, "Black Lives Matter Co-Founder Champions A 'Diaspora Rising': Beyond African Liberation Day," *Africa 2.0 Magazine*, June 5, 2020, <https://www.a2omag.com/stories/black-lives-matter-co-founder-champions-the-diaspora-rising>.

¹³² Wesley Lowery, "WHY MINNEAPOLIS WAS THE BREAKING POINT," *The Atlantic*, June 10, 2020, <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2020/06/wesley-lowery-george-floyd-minneapolis-black-lives/612391/>.

¹³³ Cheung, "George Floyd Death."

¹³⁴ Buchanan, Bui, and Patel, "Largest Movement in U.S. History."

departments in the US.¹³⁵

Around the world, people expressed solidarity with Black Americans. In the Netherlands, anti-racism activists organized demonstrations across the country, including in cities outside of the Randstad like Enschede, Deventer, and Wageningen.¹³⁶ The first demonstration in Amsterdam attracted five thousand demonstrators, while about double came to the second.¹³⁷ Thousands of Dutch people, of all skin colors and cultural backgrounds, attended the demonstrations. Based on archival records, Esajas concluded that it was the first time that so many people in so many different cities gathered for anti-racism protests in the Netherlands.¹³⁸

The anti-racism protests in the US resonated with people across the globe, including the Netherlands because (institutional) racism and police brutality are global issues – “there is a George Floyd in every country.” That is why local demonstrations were not only used to express solidarity but also facilitated discussions about police brutality, the vulnerability of racial(ized) communities, and racism at home. Local activists were instrumental in organizing and sustaining the BLM solidarity protests.¹³⁹ In the Netherlands, the networks and experience of KOZP activists helped get the demonstrations off the ground. In collaboration with its local chapters, the organization helped organize and facilitate over twelve demonstrations.¹⁴⁰

In order to understand in what ways Afro-Dutch activists can and cannot relate to their Black American colleagues, the most important differences between these groups will briefly be discussed. Activists in both countries have focused on issues of institutional racism and tended to prioritize local expressions of racism. Afro-Dutch activists have centered the fight against blackface in their activism. Although blackface traditions appear in other cultures as well, as discussed above, the local particularities of this form of racism make it difficult to build international connections. On the other hand, the main concern in Black American activism is police brutality, which is very much shaped by America’s gun culture and the militarization of

¹³⁵ Lowery, “WHY MINNEAPOLIS WAS THE BREAKING POINT.”

¹³⁶ “Regenachtige Black Lives Matter-demonstraties in drie steden,” NOS, June 5, 2020, <https://nos.nl/artikel/2336342-regenachtige-black-lives-matter-demonstraties-in-drie-steden>; “Protesten tegen racisme in onder meer Leiden en Almere rustig verlopen,” NOS, June 14, 2020, <https://nos.nl/artikel/2337244-protesten-tegen-racisme-in-onder-meer-leiden-en-almere-rustig-verlopen>.

¹³⁷ “Dam volgepakt met demonstranten tegen politiegeweld en racisme,” *Het Parool*, June 1, 2020, <https://www.parool.nl/amsterdam/de-dam-volgepakt-met-demonstranten-tegen-politiegeweld-en-racisme~b4badc49/>;

¹³⁸ “Nelson Mandelapark leeg,” NOS.

¹³⁹ Westerman, Benk, and Greene, “Protests Spread Across The Globe.”

¹⁴⁰ “Black Lives Matter-betogers spreken Rutte, hoofdrolspelers ontbreken,” NOS, June 24, 2020, <https://nos.nl/artikel/2338337-black-lives-matter-betogers-spreken-rutte-hoofdrolspelers-ontbreken>.

law enforcement.¹⁴¹ Therefore, activists outside of the US can only relate to a certain extent to the issues at the center of the Movement for Black Lives. In addition, the poverty and lack of (government) resources at the heart of economic inequality in the US can be attributed to the country's political and economic structures, which significantly differ from those in the Netherlands. Decades of structural denial of racism in the Netherlands, on the other hand, have significantly hindered the efforts of Dutch anti-racism movements, whereas the race cognizant discourses in the US does not pose such problems.

In order to learn more about the experienced and expressed Black solidarity among Afro-Dutch activists, this analysis includes interviews with five Afro-Dutch individuals who were involved in activism in 2020 and in most cases helped organize local BLM demonstrations. Iman Balsa Mendonça (26), a trainee at a Dutch municipality with a mixed Angolan, Dutch, and Portuguese background, was involved in anti-Black Pete activism in Breda in 2020 and went to several BLM demonstrations in the southern region of the country. Lunádia Pereira Fernandes (22), a student with an Angolan background, initiated and was the main organizer of the solidarity demonstration in Enschede. Mitchell Esajas (34) was one of the organizers of the demonstration in Amsterdam and as a member of KOZP helped with the organization of demonstrations in other cities as well. Perle Miangue (30), activist of Congolese origin, was involved in the organization of the BLM solidarity protests as a host in Eindhoven and Den Bosch. Finally, Suus te Braak (38) is a Surinamese-Dutch lifestyle coach, personal trainer, and activist, who initiated and took the lead in organizing the solidarity demonstration in Nijmegen.

All Afro-Dutch persons interviewed identified similar experiences of racism as fundamental to connections between Afro-Dutch and Black American communities. Miangue reflects on this connection: "The connection is definitely always there. We are all people of color and have to deal with institutional racism, which is a very big issue in the US but the Netherlands is just as good at it." She continues, "racism rooted in the system is something we have in common with the US, in our education, at our jobs, even in healthcare."¹⁴² The idea that anti-Black racism is the basis for the connection between Black people across the diaspora, as Tometi also pointed out, demonstrates that Pan-African principles are ingrained in international Black activism. It also touches on the argument of Berkeley about racism as the foundation for Black

¹⁴¹ Berkeley, "The Missing Link?," 46.

¹⁴² Perle Miangue, interview by Nikita Krouwel, May 9, 2022, interview 4, transcript and recording, Krouwel's personal collection. See attachment 2.4 for the transcript.

solidarity.

The connection described by Afro-Dutch activists is experienced through specific racialized experiences. Some, like Miangue, place the emphasis on the manifestations of institutional racism, while others emphasize similar physical features related to skin color/phenotype. Mendonça, while commenting on the factors that motivated Afro-Dutch people to join the demonstrations in 2020, argues the following: “I think many people also thought, ‘That could have been me or my family.’ That because of these similarities, the same thing could happen to you.”¹⁴³ Te Braak remarks, “you share something essential. If you go to the US as a Black Dutch person, you wouldn’t be seen by people on the street as a Black Dutch person but as a Black human being.”¹⁴⁴ Fernandes similarly emphasizes skin color in relation to racism: “I think sharing a skin color is part of the foundation of solidarity. That’s how we relate. [...] All of us are treated in a specific way based on our skin color. It’s one of the things keeping us together and creating solidarity. Our experiences of racism are the foundation to our solidarity. Unfortunately, it is actually a trauma bond that connects us.”¹⁴⁵

These various statements indicate that having a similar phenotype – in relation to the racism that people who share this phenotype experience – is more important to some people in their experiences of solidarity than the effects of institutional racism. Some Black people might not relate much to experiences of poverty, for example, yet they might have related to George Floyd – thinking, “this could have been me.” Fernandes’ comment about connections between Black people as “trauma bonds” is in line with Berkeley’s argument that “having experience of racism’ is a very tenuous starting point around which to build solidarities.”¹⁴⁶ Berkeley argues that local experiences of racism are too different and therefore cannot be a strong foundation for Black solidarity. Fernandes’ further questions the reliability of such a foundation by pointing out the ambivalence of building a relation based on something that can be so destructive.

However, racism remains an important element of Black solidarity in the present. It also is of interest to Afro-Dutch activists who stress the importance of a similar history of colonialism

¹⁴³ Iman Balsa Mendonça, interview by Nikita Krouwel, May 9, 2022, interview 1, transcript and recording, Krouwel’s personal collection. See attachment 2.1 for the transcript.

¹⁴⁴ Suus te Braak, interview by Nikita Krouwel, May 10, 2022, interview 5, transcript and recording, Krouwel’s personal collection. See attachment 2.5 for the transcript.

¹⁴⁵ Lunádia Pereira Fernandes, interview by Nikita Krouwel, May 18, 2022, interview 2, transcript and recording, Krouwel’s personal collection. See attachment 2.2 for the transcript.

¹⁴⁶ Berkeley, “The Missing Link?,” 44.

and slavery for the connection with Black American activists. Esajas elaborates on the notion of a shared history: “The African diaspora has a history connected to transatlantic slavery. We were put on the same boat, so to speak, they ended up in the US and we ended up in Suriname or the Caribbean. We’re part of that history.”¹⁴⁷ The anthropologist continues, “look at anti-Black racism. Slavery was legitimized by a system of racism, specifically anti-Black racism [...] that lasted for hundreds of years and is expressed in a variety of ways.”¹⁴⁸

The emphasis on similar historical experiences has also been important in earlier expressions of solidarity between Afro-Dutch and Black American activists. During his visit at *Ons Suriname* in 1958, Du Bois linked the inequalities of newly independent states in the Global South to the evils of Atlantic slavery. The notion of a shared history was especially important for Wayne James, who hoped to forge connections with Afro-Dutch activists based on a shared history of Atlantic slavery. As discussed in chapter two, however, the differences between local, Black histories might be too different to facilitate strong connections, which indicates that the shared history of colonialism and slavery is not the strongest foundation around which to build solidarity either.

All these different ways of relating to Black Americans, or Black people in general, can come together in familiar expressions of solidarity. Mendonça discusses some of the lessons her father taught her: “When I was young my dad always greeted people I didn’t know on the street. One day I asked him: ‘How do you know all these people?’ He said: ‘I don’t. They’re our brothers. You have a connection with Black and Brown people, you’re in the same boat and that’s why you always greet each other.’”¹⁴⁹ This illustrates that connections between people of African descent stem from a shared history, recognition based on skin color, and similar experiences with racism – all wrapped up in a greeting.

Berkeley also reflects on this phenomenon: “That head nod was an act of unspoken ethnic solidarity. In that simple, ergonomically efficient movement was recognition that in a space potentially rife with racism, someone had your back. In that small muscle flex was the acknowledgement of a shared relationship to history, a suggestion that the counterparts have a connection that needs to be recognized and an affirmation of the other’s success as a Black

¹⁴⁷ Mitchell Esajas, interview by Nikita Krouwel, May 22, 2022, interview 3, transcript and recording, Krouwel’s personal collection. See attachment 2.3 for the transcript.

¹⁴⁸ Krouwel, interview 3.

¹⁴⁹ Krouwel, interview 1.

person in a White space.” Although Berkeley recognized the potential of the “Black head nod,” for him it also illustrated the limitations of Black solidarity because it was mainly based on similar experiences of racism.¹⁵⁰

Afro-Dutch activists recognize the limitations of their connections with Black America as well. Te Braak touches on this: “Having to think about how you exist in society is one thing. I’m familiar with considering how you have to present yourself and how others look at you but not with having to do that in order to get through the day without being shot.”¹⁵¹ Fernandes similarly points out that “[she] will never know what it’s like to live in Ohio or Chicago. Just like they’ll never know what it’s like to live in Hengelo or The Hague. We can only feel connected to a certain extent.”¹⁵² These observations demonstrate that Afro-Dutch activists are sensitive to the differences of local Black experiences.

There are, however, significant similarities that enable Afro-Dutch activists to relate to Black Americans. Miangue explains that because of her experiences with violence from pro-Black Pete figures she can relate to American activists of police violence. When these civilians intimidated and harassed Miangue, who was not yet an activist at the time, the police stood nearby but did not interfere. Miangue elaborates: “I know what it’s like to feel powerless when you encounter violence as a person of color because of what I went through myself. I also know what it’s like to feel powerless against the police.”¹⁵³ This an experience that resonates with other Afro-Dutch activists as well. During an encounter with Johny Pitts, de Abreu talks about violent arrests at a KOZP demonstration: “Their hair was pulled out, my friend Jerry was beaten up and others were dragged along the streets because they resisted. There was no reason for them to be arrested; just because you’re standing up against racism.”¹⁵⁴ The violence that anti-Black Pete activists have been confronted with over the years might be the reason that the BLM solidarity protests resonated deeply with the Afro-Dutch community and particularly Afro-Dutch activists.

Even when discussing the similarities between Black communities in the US and the Netherlands, Afro-Dutch activists show great appreciation for the different experiences. Miangue finds that “in the US, [racism] is much more visible.” She continues, “I’m specifically talking

¹⁵⁰ Berkeley, “The Missing Link?,” 40.

¹⁵¹ Krouwel, interview 5.

¹⁵² Krouwel, interview 2.

¹⁵³ Krouwel, interview 4.

¹⁵⁴ Pitts, *Afropean*, 163.

about police officers who target Black people or people of color. You often see that the Black woman is a victim of police violence.”¹⁵⁵ Similarly, Esajas remarks that “police violence is more often fatal there. Here it also occurs but we don’t have such high numbers of fatalities. Police violence is of course one of the most clear, intense forms. [Racism] is more subtle here and therefore easier to deny.”¹⁵⁶ Esajas’ comparison demonstrates that Afro-Dutch activists actively engage in “translating Black experiences,” in line with Brown’s diasporic approach.¹⁵⁷

Awareness of the different experiences might stimulate some Afro-Dutch people to express support, as Mendonça explains: “You have similarities and a somewhat shared heritage, but the more intense circumstances they’re in make you want to express and show your solidarity even more I think.”¹⁵⁸

The visibility that these Afro-Dutch activists speak of has been realized and is enforced through popular culture. Fernandes explains that “as an Afro-Dutch person, [she] received the biggest part of Black pop culture – the music, clothes, and hair styles – from the US.”¹⁵⁹ This is illustrative of the particular patterns of Black American influence – described by Gerund as African Americanizations – which have shaped images and ideas of Blackness among Afro-Dutch people. Esajas also discusses the influence of Black American culture. He explains that “people recognize themselves in African American culture, like the popular culture related to hip hop. People feel connected to that and feel solidarity in that sense.”¹⁶⁰ This sentiment is also stressed in Berkeley’s argument: “we *think* we understand African-Americans as people.”¹⁶¹ Although activists like Esajas are aware of the limits of this supposed familiarity, these observations suggest that Black American cultural influence plays a significant role in creating a sense of solidarity among Afro-Dutch people.

Solidarity with Black people globally, not only limited to the US, is also important to Dutch activists. In response to a question about solidarity among Black people, Miangué says, “It’s not only the US, we also have to think about people in the Caribbean, for example, or Black people in Latin America, and Asia, or the Aborigines in Australia.”¹⁶² Mendonça also mentions

¹⁵⁵ Krouwel, interview 4.

¹⁵⁶ Krouwel, interview 3.

¹⁵⁷ Brown, “A Discourse on Location,” 205.

¹⁵⁸ Krouwel, interview 1.

¹⁵⁹ Krouwel, interview 2.

¹⁶⁰ Krouwel, interview 3.

¹⁶¹ Berkeley, “The Missing Link?,” 50.

¹⁶² Krouwel, interview 4.

discrimination and racism toward other groups, such as Moroccans. She argues that “if you want to be equal and inclusive, then you have to involve all these groups. That’s why I think solidarity is very important in general if you’re working towards equality.”¹⁶³ Perhaps this reflects the particular, more fluid way of thinking about racial identities and Blackness in the Netherlands. Afro-Dutch activists might be more open to collaboration, or even inclusion, of non-Black people of color in their struggle against anti-Black racism because it might benefit the fight against Dutch racism.

Yet solidarity between non-Black and Afro-Dutch groups might not be as strong as Black solidarity, which the aftermath of the anti-racism protests in 2020 indicates. Te Braak reflects on this: “Solidarity has an expiration date, which is maybe what I find painful about [these demonstrations].”¹⁶⁴ Black solidarity might provide more (specific) connections that sustain solidarity over a longer period of time. Relating this to Berkeley’s argument – of ethnic solidarity relying exclusively on racism – it suggests that more is indeed needed to forge meaningful connections which extend beyond racism. If, hypothetically speaking, racism disappears tomorrow people of African descent still share music, hair styles, and a diasporic history. All these connections might in some way be rooted in experiences of racism, but it would perhaps create new foundations for Black solidarity.

The BLM solidarity protests illustrate how Afro-Dutch activists strategically use the discussions and attention facilitated by Black American activists to advance anti-racism efforts. Mendonça observed that “the first demonstration in Amsterdam very much set the tone. [...] The people who spoke in Amsterdam, being very involved in these issues, clearly expressed their support for the situation there but immediately connected it to the racism that occurs here.”¹⁶⁵ In her speech during the BLM demonstration on June 1, historian Jennifer Tosch spoke about the origins of racism and said, “If you don’t understand what the system of white supremacy is, what racism is, that it didn’t originate in the US... If you want to believe that we don’t have a racism problem in the Netherlands, you should go home.”¹⁶⁶ This demonstrates that from the very beginning activists addressed Dutch racism during the BLM protests.

¹⁶³ Krouwel, interview 1.

¹⁶⁴ Krouwel, interview 5.

¹⁶⁵ Krouwel, interview 1.

¹⁶⁶ “Deze speeches schudden Nederland gisteren wakker,” *OneWorld*, June 2, 2020.

<https://www.oneworld.nl/lezen/discriminatie/racisme/deze-speeches-schudden-nederland-gisteren-wakker/>.

Esajas made the connection between Afro-Dutch and Black American victims of police victims during his speech at the demonstration on June 1: “I see a beautiful but tragic poster with a picture of Mitch Henriquez. This month it’s been five years since he was killed, choked by the police. Just like George Floyd. The Dutch media point their fingers at the US, as if institutional racism only occurs there: ‘They’re so bad and barbaric with their institutional racism.’ Yet, they don’t look at the racism that occurs here in the Netherlands.”¹⁶⁷ Esajas identified this connection and immediately used it to shift the attention to (the structural denial of) racism in Dutch media. In both these instances, the criticism of Dutch racism does rely on connections between racism in the Netherlands and the US, which suggests that expressions of solidarity can only shift the focus to a limited range of Dutch issues.

The strategies that Afro-Dutch activists used during the solidarity protests of 2020, reflected a longer strategic approach of Black activists in the Netherlands to use the more common discussions about racism in the US to highlight issues of racism in the Netherlands. Esajas elaborates on this tactic: “If something happens in the US, [Dutch people] are all of a sudden capable of talking about racism and giving it attention because it doesn’t have any consequences here. We can then use the attention that is suddenly present to move the attention to the situation here.”¹⁶⁸ This is not entirely new, as illustrated by the visit of Angela Davis in 1995 (and 2018), where Afro-Dutch persons like Philomena Essed used the attention for Black American issues and activists to break the silence on Dutch racism.

This strategy seems to have successfully moved the needle on issues of racism in the Netherlands in 2020. Several organizers of the BLM solidarity protests in the Netherlands have noted a change in Dutch society. Te Braak believes that “people in our country and city now see something’s going on here as well” and that “the eyes of many people have been opened who didn’t know about [racism].”¹⁶⁹ Fernandes adds to this: “In my opinion this really was the start of opening the conversation in the Netherlands. Discussions and conversations about racism mostly focused on whether Black Pete was bad or not, and that was usually the end of the conversation. We never talked about institutional racism or microaggressions.”¹⁷⁰

The visible changes in Dutch public discussions on racism require some

¹⁶⁷ “Deze speeches schudden Nederland gisteren wakker.”

¹⁶⁸ Krouwel, interview 3.

¹⁶⁹ Krouwel, interview 5.

¹⁷⁰ Krouwel, interview 2.

contextualization. It is crucial to acknowledge that the fight against racism far predates the BLM solidarity protests and, as touched upon in the previous chapter, this included Afro-Surinamese nationalists in the 1950s and 1960s, Black women's and anti-racists groups in the 1980s, the anti-Black Pete organizations in the 1980s and 1990s, and the Afro-Dutch groups committed to the commemoration of the Dutch slavery past. All these different groups contributed to the Dutch anti-racism movement and their work was the foundation for the current anti-racist/anti-Black Pete activists who opened up a public discussion on racism in the 2010s, which had not been done to that extent before.

Esajas points this out as well: "In my opinion, and that of anti-Black Pete activists from KOZP, the earlier developments were important to create awareness and an activist spirit concerning racism. [...] In the demonstrations in 2020, we only put this higher on the agenda. It didn't start in 2020 for us but long before that."¹⁷¹ The ability to talk about racism on a national scale as well as the networks and resources built by the anti-Black Pete activists should be emphasized, since without them the BLM solidarity demonstrations would most likely not have been able to occur (on the scale it did). It also demonstrates, as many of the previous encounters have, that Black American influence on Afro-Dutch activists usually coincides with a growing (collective) Black consciousness.

On the other hand, it is a fair assessment that the public discussion on racism seems to have been stuck or overshadowed by the debate over Black Pete. Rightfully or not, the strategies used during the emergence of the BLM solidarity protests have brought other issues of racism to the fore. The impact of the BLM solidarity demonstrations in 2020 on the Dutch anti-racism movement has affirmed, and to some extent strengthened, interests in solidarity among some Afro-Dutch activists. However, the knowledge and experience of Black activists in the Netherlands and the strong antiracism movement they have established mostly on their own demonstrates that Black solidarity is not paramount for Afro-Dutch activism.

Fernandes agrees: "I don't think we should lean on African Americans when it comes to the fight against racism because we're just as much experts on that, so we'll be fine doing it on our own." She continues, "every Black experience is so different. Black people also don't agree on everything concerning antiracism. [...] In the case that the Netherlands has to be pressured [politically] we might need that solidarity, but otherwise I don't think it's super relevant for the

¹⁷¹ Krouwel, interview 3.

Netherlands to get international support in the fight against racism. The country needs to learn to grow toward that if the times create a space for that.”¹⁷² Expressions of transatlantic Black solidarity do indeed depend on time and place – the local developments of the time. The Netherlands is on its own path and has its own style of conversations and practices regarding (anti-)racism. These need to develop with the appropriate, limited influence of international, specifically American, discourses and actions on Black liberation.

3.4. Conclusion

The BLM solidarity demonstrations in 2020 enabled Afro-Dutch communities to reflect on their relation to the US and their expressions of solidarity built on identified similarities. This experience has (re)ignited desire among some Afro-Dutch activists for solidarity with Black Americans and other diasporic communities to strengthen global and local Black movements. Other Afro-Dutch activists have appreciated the achieved successes through the BLM demonstrations but believe the Afro-Dutch movement should not rely on (solidarity with) Black American activists and instead focus on expanding the movement at home.

Afro-Dutch activists have a longer tradition of utilizing transatlantic Black solidarity to bring issues of Dutch racism to the fore, which was again operative in the BLM solidarity demonstrations. The Afro-Dutch activists who engage in these practices also place the Black experiences in local contexts to clarify the importance of international issues of racism and liberation. These practices indicate that expressions of Black solidarity tend to go hand in hand with an increasing sense of Black consciousness locally. Although solidarity can be effectively utilized in times of heightened attention for (American) racism, the establishing and expanding of the local Afro-Dutch movement is ultimately more important to the Dutch struggle for Black liberation.

Clearly, a sense of a shared identity and purpose among people of African descent has remained and formed the basis for the 2020 BLM solidarity protests. In addition, certain contemporary Afro-Dutch ideas and practices related to transatlantic Black solidarity can be traced back to earlier movements of Afro-Dutch activism. These Afro-Dutch concepts and approaches illustrate the central role of Afro-Dutch activists in establishing and maintaining transatlantic Black solidarity between activists in the Netherlands and the US. Contemporary

¹⁷² Krouwel, interview 2.

Black American activists also share interests in maintaining these connections and recognize that global solidarity has been important in strengthening their prominent position and reach.

Ultimately, for Afro-Dutch activists transatlantic Black solidarity can be a valuable approach and tool, even with its limitations, to forge inspirational connections and center and strengthen their local movement.

Conclusion

The BLM solidarity protests stressed and reminded Afro-Dutch activists of the importance of connections and solidarity with Black Americans for Afro-Dutch activism. Similar, but not identical, racialized experiences between Afro-Dutch and Black American activists were instrumental in the BLM solidarity protests of 2020. The interviews with the Afro-Dutch activists showed that some Black people in the Netherlands could only empathize with Black Americans and their experiences of racism, while others had had similar experiences with, for example, police violence that allowed them to identify with Black Americans. Besides similar experiences of racism, Afro-Dutch activists pointed out similarities in the histories and cultures of Black people in the Netherlands and the US. The commonalities and the shared purpose of challenging (local) institutional racism underpinned the BLM solidarity protests of 2020.

Previous encounters between Afro-Dutch and Black American activists played a central role in acknowledging, reiterating, and strengthening similarities between the diasporic groups. Afro-Dutch anti-colonial and queer feminist movements connected with Black American activists, like W.E.B. Du Bois and Audre Lorde, that had similar interests. Although similarities alone were not an adequate basis for forging connections between Afro-Dutch and Black American activists, they were essential for the relations between the two groups. Building on these shared interests, Black activists from the US and the Netherlands discussed similar experiences, exchanged ideas, and forged connections.

Awareness of each other's struggles motivated Afro-Dutch and Black American activists to show solidarity with each other. The news articles in *De Koerier* demonstrated that some Afro-Dutch activists followed and showed their support for the Black American Freedom struggle in the mid-twentieth century. The meetings between Angela Davis and Afro-Dutch activists in 1995 and 2018 are an example of Black American solidarity with Black people in the Netherlands. Davis did not only address Dutch racism herself, but her visits also provided opportunities for Afro-Dutch activists to speak out about systemic racism in the Netherlands.

Solidarity with Black American activists did not only strengthen the Afro-Dutch connection to the diaspora but was also beneficial for the local Afro-Dutch struggle against racism. Afro-Dutch individuals, like Philomena Essed, used connections and solidarity with Black Americans to break down barriers in Dutch discussions on racism. Afro-Dutch activists

related Black American experiences of racism to Afro-Dutch ones to shift attention to Dutch racism. Afro-Dutch activists used this strategy successfully in the recent BLM solidarity protests too. Perhaps more importantly, Afro-Dutch activists used their knowledge of Dutch racism and their local networks to facilitate and sustain the massive anti-racism protests. This demonstrates that the use of Black solidarity is one tool among many for Afro-Dutch activists and alludes to the limitations of transatlantic solidarity.

Although prominent Black American activists have expressed solidarity with Afro-Dutch activists, this has never developed into collective expressions of solidarity like the Afro-Dutch ones. This is reflective of diasporic hierarchies which center Black American experiences and marginalize other, local Black experiences. Although contemporary Black American activists have expressed interest in Black solidarity, it has been fairly limited compared to older generations of activists. This might be one of the reasons that some Afro-Dutch activists stress the importance of developing the local anti-racism movement – its practices, efforts and reach. In their view, establishing and expanding the Afro-Dutch movement should be prioritized. Although Black solidarity and local anti-racisms are not mutually exclusive, solidarity with Black America only provides limited avenues that can be explored by Afro-Dutch activists. Investing and strengthening their local movement, on the other hand, allows them to address issues most relevant to them, as the anti-Black Pete movement has shown.

Since this study mainly focused on Dutch and American activists of African descent, several important aspects of transatlantic Black solidarity have been neglected. Black, female queer expressions of solidarity could have been examined to a larger degree to interrogate how these expressions might have influenced Black solidarity between Afro-Dutch and Black American activists. The concept of Black solidarity could have been broadened to include dimensions of political Blackness. Furthermore, cultural similarities and expressions of solidarity through culture could have been explored more. Hopefully, new studies will complement and expand this analysis of transatlantic Black solidarity.

The solidarity expressed by Afro-Dutch activists toward Black American activists during the BLM protests in 2020 indicates that calculated engagement in transatlantic Black solidarity can invigorate local as well as global struggles for Black liberation. If this is a new dawn, the future of transatlantic Black solidarity looks bright.

Bibliography

“8 Years Strong,” Black Lives Matter, accessed June 10, 2022, <https://blacklivesmatter.com/8-years-strong/>.

“200 tegenstanders Zwarte Piet opgepakt in Rotterdam.” NOS, November 12, 2016. <https://nos.nl/artikel/2142733-200-tegenstanders-zwarte-piet-opgepakt-in-rotterdam>.

“About.” Black Lives Matter. Accessed April 25, 2022. <https://blacklivesmatter.com/about/>.

Abreu, Jessica de. “Reclaiming Our Voices The Anti-Black Pete Movement from a Black Woman’s Perspective.” In *Smash the Pillars: Decoloniality and the Imaginary of Color in the Dutch Kingdom*, edited by Melissa F. Weiner and Antonio Carmona Báez, 63-74. Minneapolis: Lexington Books, 2018.

Adi, Hakim. *Pan-Africanism and Communism: The Communist International, Africa and the Diaspora 1919-1939*. Trenton: Africa World Press, 2013.

Adi, Hakim, and Marika Sherwood. Preface to *Pan-African History: Political Figures from Africa and the Diaspora since 1787*, vii-xi. London: Routledge, 2003.

Akouh, Yassin. “Kick Out Zwarte Piet nu ook in België: “Wanneer Nederland ‘Zwarte Piet-vrij’ is, dan zal België op de rooster gelegd worden.”” *DeWereldMorgen*, December 5, 2019. <https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2019/12/05/kick-out-zwarte-piet-nu-ook-in-belgie-wanneer-nederland-zwarte-piet-vrij-is-dan-zal-belgie-op-de-rooster-gelegd-worden/>.

“Alleen roetveegpieten bij landelijke intocht Sinterklaas.” NOS, September 17, 2019. <https://nos.nl/artikel/2302090-alleen-roetveegpieten-bij-landelijke-intocht-sinterklaas>.

““Anti-blackness is global”: An interview with Opal Tometi, Black Lives Matter.” *UN Human Rights*, May 23, 2017. <https://unhumanrights.medium.com/anti-blackness-is-global-an-interview-with-opal-tometi-black-lives-matter-307e485287e6>.

“Ark monument slavernij.” *Het Parool*, December 4, 1999.

Bahara, Hassan. ““Wij willen niet Nederland bashen.”” *De Groene Amsterdammer*, December 3, 2014. <https://www.groene.nl/artikel/wij-willen-niet-nederland-bashen>.

Bedasse, Monique, Kim D. Butler, Carlos Fernandes, Dennis Laumann, Tejasvi Nagaraja, Benjamin Talton, and Kira Thurman. “AHR Conversation: Black Internationalism.” *The American Historical Review* 125, no. 5 (2020): 1698-1739. <https://doi.org/10.1093/ahr/rhaa513>.

Berkeley, Rob. “The Missing Link? Building Solidarity among Black Europeans.” In *Do I Belong? Reflections from Europe*, edited by Antony Lerman, 40-53. London: Pluto Press, 2017.

“Bevolkingsteller.” CBS. Accessed June 9, 2022. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/bevolkingsteller>.

“Black Lives Matter-betogers spreken Rutte, hoofdrolspelers ontbreken.” NOS, June 24, 2020.
<https://nos.nl/artikel/2338337-black-lives-matter-betogers-spreken-rutte-hoofdrolspelers-ontbreken>.

“Black Lives Matter-protest op de Dam in Amsterdam.” NOS, July 10, 2016.
<https://nos.nl/artikel/2116801-black-lives-matter-protest-op-de-dam-in-amsterdam>.

Blakely, Allison. *Blacks in the Dutch World: The Evolution of Racial Imagery in a Modern Society*. Bloomington: Indiana UP, 1993.

Blakely, Allison. “The Emergence of Afro-Europe: A Preliminary Sketch.” In *Black Europe and the African Diaspora*, edited by Darlene Clark Hine, Trica Danielle Keaton and Stephen Small, 3-28. Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2009.

Broer, Thijs, and Tim Luimes. “‘Nederland is een safe space voor witte mensen’; Wat beweegt de ‘social justice warriors’?” *Vrij Nederland*, June 21, 2018.

Brown, Jacqueline Nassy. “Black Europe and the African Diaspora: A Discourse on Location.” In *Black Europe and the African Diaspora*, edited by Darlene Clark Hine, Trica Danielle Keaton and Stephen Small, 3-28. Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2009.

Buchanan, Larry, Quoc Trung Bui, and Jugal K. Patel, “Black Lives Matter May Be the Largest Movement in U.S. History,” *The New York Times*, July 3, 2020.
<https://nyti.ms/2ZqRyOU>.

Carrega, Christina. “Black Americans Are Incarcerated at Nearly Five Times the Rate of Whites, New Report on State Prisons Finds.” *CNN*, October 13, 2021.
<https://edition.cnn.com/2021/10/13/politics/black-latinx-incarcerated-more/index.html>.

Centraal Bureau voor de Statistiek. *Buitenlandse migratie in Nederland 1795–2006: de invloed op de bevolkingssamenstelling*. Han Nicolaas and Arno Sprangers. 2007, 40.
<https://www.cbs.nl/-/media/imported/documents/2008/02/2007-k4-b15-p32-art.pdf>.

Cheung, Helier. “George Floyd Death: Why US Protests Are So Powerful This Time.” *BBC*, June 8, 2020. <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52969905>.

Chin, Rita. *The Crisis of Multiculturalism in Europe: A History*. Princeton: Princeton UP, 2017.

Colak, Ela. “Naomie Pieter organiseert de eerste Black Pride: “Anti-racisme is continu werken.”” *Brandpunt+*, July 24, 2020. <https://www.npo3.nl/brandpuntplus/naomie-pieter>.

“Dam volgepakt met demonstranten tegen politiegeweld en racisme.” *Het Parool*, June 1, 2020.
<https://www.parool.nl/amsterdam/de-dam-volgepakt-met-demonstranten-tegen-politiegeweld-en-racisme~b4badc49/>.

Davis, Angela. “Keynote Lecture.” May 17, 2018. Vrije Universiteit Amsterdam, the Netherlands. Facebook video, 6:46.
<https://www.facebook.com/TheBlackArchives1/videos/250407805505900/>.

“Demonstratie.” *Algemeen Dagblad*, July 11, 2016.

- “Deze speeches schudden Nederland gisteren wakker,” *OneWorld*, June 2, 2020.
<https://www.oneworld.nl/lezen/discriminatie/racisme/deze-speeches-schudden-nederland-gisteren-wakker/>.
- “Dutch Childcare Benefit Scandal An Urgent Wake-up Call to Ban Racist Algorithms.” Amnesty International. October 25, 2021.
<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/10/xenophobic-machines-dutch-child-benefit-scandal>.
- Elibol, Rasit and Coen van de Ven. “Zolang je ons ziet, verandert Nederland.” *De Groene Amsterdammer*, December 4, 2019. <https://www.groene.nl/artikel/zolang-je-ons-ziet-verandert-nederland>.
- Esajas, Mitchell. “Untold Histories and New Waves of Black Resistance in the Netherlands.” In *Smash the Pillars: Decoloniality and the Imaginary of Color in the Dutch Kingdom*, edited by Melissa F. Weiner and Antonio Carmona Báez, 3-16. Minneapolis: Lexington Books, 2018.
- Esajas, Mitchell, and Jessica de Abreu. “The Black Archives: Exploring the Politics of Black Dutch Radicals.” *Open Cultural Studies* 3 (2019): 402-413.
<https://doi.org/10.1515/culture-2019-0034>.
- Essed, Philomena. Foreword to *Black Europe and the African Diaspora*, ix-xv. Edited by Darlene Clark Hine, Trica Danielle Keaton, and Stephen Small. Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2009.
- Essed, Philomena, and Isabel Hoving. “Innocence, Smug Ignorance, Resentment: An Introduction to Dutch Racism.” In *Dutch Racism*, edited by Philomena Essed and Isabel Hoving, 9–30. Leiden: Brill, 2014.
- Euwijk, Jop and Frank Rensen. “Geschiedenis van de Zwarte Piet-kritiek.” *Historiek*, December 14, 2021. <https://historiek.net/geschiedenis-van-de-zwarte-piet-kritiek/84395/>.
- Evans, Lucy. “The Black Atlantic: Exploring Gilroy’s Legacy.” *Atlantic Studies* 6, no. 2 (2009): 255-268. <https://doi.org/10.1080/14788810902981308>.
- Frank, Chandra. “Sister Outsider and Audre Lorde in the Netherlands: On Transnational Queer Feminisms and Archival Methodological Practices.” *Feminist Review* 121, no. 1 (2019): 9-23. <https://doi.org/10.1177/0141778918818753>.
- Gardini, Gian Luca. “In Defense of Oral History: Evidence from the Mercosur Case.” *Journal of Politics in Latin America* 4, no. 1 (2012): 107-133.
<https://doi.org/10.1177/1866802X1200400104>.
- Gavins, Raymond. *The Cambridge Guide to African American History*. Cambridge: Cambridge UP, 2016.
- Gerund, Katharina. *Transatlantic Cultural Exchange: African American Women's Art and Activism in West Germany*. Bielefeld: transcript-Verlag, 2013.
- Gilroy, Paul. *The Black Atlantic: Modernity and Double Consciousness*. Cambridge: Harvard UP, 1993.

- Heilbron, Miguel. “‘Niet voor Surinamers.’ Amsterdam sloot complete wijken voor niet-witte Nederlanders.” *De Correspondent*, October 14, 2017. <https://decorrespondent.nl/7450/niet-voor-surinamers-amsterdam-sloot-complete-wijken-voor-niet-witte-nederlanders/284181211050-00d1b095>.
- Helsloot, John. “De strijd om Zwarte Piet. Het feest.” In *Cultuur en migratie in Nederland. Veranderingen van het alledaagse 1950-2000*, edited by Isabel Hoving, Hester Dibbits and Marlou Schrover, 249-272. Den Haag: Sdu Uitgevers, 2005.
- “Herstory.” Black Lives Matter. Accessed June 10, 2022. <https://blacklivesmatter.com/herstory/>.
- Hondius, Dienne. “Black Dutch Voices: Reports from a Country that Leaves Racism Unchallenged.” In *Dutch Racism*, edited by Philomena Essed and Isabel Hoving, 273-294. Leiden: Brill, 2014.
- Houtkamp, Carl. “Angela Davis: ‘Het gezicht van het racisme is veranderd.’” *Algemeen Dagblad*, May 2, 1995.
- Iman Balsa Mendonça, interview by Nikita Krouwel, May 9, 2022, interview 1, transcript and recording, Krouwel’s personal collection.
- Jacobo, Julia. “Alton Sterling Protesters Confronted With ‘Militarized’ Police, Suit Says.” *ABC News*, July 14, 2016. <https://abcnews.go.com/US/alton-sterling-protesters-confronted-militarized-police-suit/story?id=40561582>.
- Jones, Guno. “‘Activism’ and (the Afterlives of) Dutch Colonialism.” In *Smash the Pillars: Decoloniality and the Imaginary of Color in the Dutch Kingdom*, edited by Melissa F. Weiner and Antonio Carmona Báez, 161-174. Minneapolis: Lexington Books, 2018.
- Jones, Guno. “De Slavernij is onze geschiedenis (niet). Over de discursieve strijd om de betekenis van de ntr- televisieserie *De Slavernij*.” *BMGN – Low Countries Historical Review* 127, no. 4 (2012): 56-82.
- Kardux, Johanna. “Monuments of the Black Atlantic: Slavery Memorials in the United States and the Netherlands.” *Journal of Transnational American Studies* 3, no. 1 (2011): 87-105. <https://doi.org/10.5070/T831007022>.
- Kempfen, Michiel van. *Een geschiedenis van de Surinaamse literatuur. Deel 4*. Paramaribo: Okopipi, 2002.
- Khaddari, Raouan and Gijs Verhoef. “Twee jaar na het Black Lives Matter-protest op de Dam: ‘Het is cruciaal dat ook witte mensen zich uitspreken.’” *Het Parool*, May 25, 2020. <https://www.parool.nl/ps/twee-jaar-na-het-black-lives-matter-protest-op-de-dam-het-is-cruciaal-dat-ook-witte-mensen-zich-uitspreken~ba70eb73/>.
- “Kick Out Zwarte Piet (KOZP).” Kick Out Zwarte Piet. Accessed April 21, 2022. <https://kozwartepiet.nl/kick-out-zwarte-piet/>.
- Kirby, Jen. “Black Lives Matter” has become a global rallying cry against racism and police brutality.” *Vox*, June 12, 2020. <https://www.vox.com/2020/6/12/21285244/black-lives-matter-global-protests-george-floyd-uk-belgium>.
- Koerier. De Huiswoud Collectie. The Black Archives, Amsterdam.

- Laan, Mannus van der. “KOZP geïnspireerd door Martin L. King.” *Dagblad van het Noorden*, November 15, 2018.
- Lamur, Humphrey E. “The Evolution of Afro-Surinamese National Movements (1955-1995).” *Transforming Anthropology* 10, no. 1 (2001): 17-27.
- Lowery, Wesley. “WHY MINNEAPOLIS WAS THE BREAKING POINT.” *The Atlantic*, June 10, 2020. <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2020/06/wesley-lowery-george-floyd-minneapolis-black-lives/612391/>.
- Lunádia Pereira Fernandes, interview by Nikita Krouwel, May 18, 2022, interview 2, transcript and recording, Krouwel’s personal collection.
- Malik, Nesrine. “‘I have a lot of resentment’: Patrisse Cullors on co-founding Black Lives Matter, the backlash – and why the police must go.” *The Guardian*, February 28, 2022. <https://www.theguardian.com/world/2022/feb/28/i-have-a-lot-of-resentment-patrisse-cullors-on-co-founding-black-lives-matter-the-backlash-and-why-the-police-must-go>.
- Martin, Ben L. “From Negro to Black to African American: The Power of Names and Naming.” *Political Science Quarterly* 106, no. 1 (1991): 83-107.
- Mitchell Esajas, interview by Nikita Krouwel, May 22, 2022, interview 3, transcript and recording, Krouwel’s personal collection.
- “Nelson Mandelapark leeg na anti-racisme protest met 11.500 deelnemers.” *NOS*, June 10, 2020. <https://nos.nl/liveblog/2336835-nelson-mandelapark-leeg-na-anti-racisme-protest-met-11-500-deelnemers>.
- “Nieuwe racisme is ‘gevaarlijker en sterker’ dan ooit.” *De Volkskrant*, May 2, 1995.
- Nimako, Kwame, Amy Abdou, and Glenn Willemsen. “Chattel Slavery and Racism: A Reflection on the Dutch Experience.” In *Dutch Racism*, edited by Philomena Essed and Isabel Hoving, 33-52. Leiden: Brill, 2014.
- Nimako, Kwame, and Glenn Willemsen. *The Dutch Atlantic: Slavery, Abolition and Emancipation*. London: Pluto Press, 2011.
- Oostindie, Gert. “KONDREMAN IN BAKRAKONDRE. Surinamers in Nederland 1667-1954.” In *In het land van de overheerser. Antillianen en Surinamers in Nederland, 1634/1667-1954*, edited by Gert Oostindie and Emy Maduro, 1-131. Leiden: Brill, 1986.
- “Organisator Black Lives Matter Amsterdam: ‘Ik MOEST iets doen.’” *FunX*, July 11, 2016. <https://www.funx.nl/news/up-2-date/691a6611-d18d-4a07-9ea1-00cd106c05ee/organisator-black-lives-matter-amsterdam-ik-moest-iets-doen>.
- Perle Miangue. By Nikita Krouwel. May 9, 2022. Interview 4. Transcript and recording, Krouwel’s personal collection.
- Pitts, Johny. *Afropean: Notes from Black Europe*. London: Penguin Books, 2020.
- Ploeg, Chris de. “Hoe ernstig is Nederlands Politieracisme?” *One World*, June 24, 2020. <https://www.oneworld.nl/lezen/essay/nederlands-politieracisme-is-wel-te-vergelijken-met-de-vs/>.

- “Prof. Angela Y. Davis and Prof. Gina Dent in The Black Archives.” The Black Archives. Accessed April 12, 2022. <https://www.theblackarchives.nl/13-18-mei-angela-davis--gina-dent.html>.
- “Prof. Dubois bij „Ons Suriname.”” *De Waarheid*, September 13, 1958. <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010370883:mpeg21:a0056>.
- “Protesten tegen racisme in onder meer Leiden en Almere rustig verlopen.” NOS, June 14, 2020. <https://nos.nl/artikel/2337244-protesten-tegen-racisme-in-onder-meer-leiden-en-almere-rustig-verlopen>.
- Quekel, Sebastiaan. “Volendam ‘moet zich schamen’, vindt KOZP: ‘Kinderen aangemoedigd om ons te bekogelen.’” *Algemeen Dagblad*, December 5, 2021. <https://www.ad.nl/binnenland/volendam-moet-zich-schamen-vindt-kozp-kinderen-aangemoedigd-om-ons-te-bekogelen~a64097ac8/>.
- “Quinsy Gario.” Wereldmuseum. Accessed June 20, 2022. <https://www.wereldmuseum.nl/nl/zien-en-doen-in-het-wereldmuseum/tentoonstellingen/identities/quinsy-gario>.
- Ramsoedh, Hans. *Surinaams onbehagen: Een sociale en politieke geschiedenis van Suriname 1865-2015*. Hilversum: Uitgeverij Verloren, 2018.
- Ransby, Barbara. *Making All Black Lives Matter: Reimagining Freedom in the Twenty-First Century*. Berkeley: University of California Press, 2018.
- “Regenachtige Black Lives Matter-demonstraties in drie steden.” NOS, June 5, 2020. <https://nos.nl/artikel/2336342-regenachtige-black-lives-matter-demonstraties-in-drie-steden>.
- Rickford, Russell. “Black Lives Matter: Toward a Modern Practice of Mass Struggle.” *New Labor Forum* 25, no. 1 (2016): 34-42. <https://doi.org/10.1177/1095796015620171>.
- Ritchie, Donald A. “Introduction: The Evolution of Oral History.” In *The Oxford Handbook of Oral History*, edited by Donald A. Ritchie, 3-22. Oxford: Oxford UP, 2012.
- “Sintblog: hier en daar onrust, 'fantastische' intocht Zaandam,” NOS, November 17, 2018. <https://nos.nl/liveblog/2259641-sintblog-hier-en-daar-onrust-fantastische-intocht-zaandam>.
- Small, Stephen. Introduction to *Black Europe and the African Diaspora*, xxiii-xxxviii. Edited by Darlene Clark Hine, Trica Danielle Keaton and Stephen Small. Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2009.
- “Solidarity.” Merriam-Webster. Accessed June 3, 2022. **Error! Hyperlink reference not valid..**
- Sommer, Martin. “Het beest zonder naam.” *De Volkskrant*, May 6, 1995.
- Specter, Emma. “Opal Tometi on the Ongoing Fight Against Police Brutality, From Nigeria to the U.S.” *Vogue*, October 19, 2020. <https://www.vogue.com/article/opal-tometi-nigeria-protests-video-interview>.

- “Staatkundige relatie tussen Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten.” Het Koninklijk Huis. Accessed June 16, 2022. <https://www.koninklijkhuis.nl/onderwerpen/koninkrijk-der-nederlanden/relatie-tussen-nederland-aruba-curacao-en-sint-maarten>.
- Suus te Braak, interview by Nikita Krouwel, May 10, 2022, interview 5, transcript and recording, Krouwel’s personal collection.
- Tawe, Ethel-Ruth. “Black Lives Matter Co-Founder Champions A ‘Diaspora Rising’: Beyond African Liberation Day.” *Africa 2.0 Magazine*, June 5, 2020. <https://www.a2omag.com/stories/black-lives-matter-co-founder-champions-the-diaspora-rising>.
- Taylor, Derrick Bryson. “George Floyd Protests: A Timeline.” *The New York Times*, November 5, 2021. <https://www.nytimes.com/article/george-floyd-protests-timeline.html>.
- Taylor, Keeanga-Yamahtta. *From #BlackLivesMatter to Black Liberation*. Chicago: Haymarket Books, 2016.
- “Teleurgestelde burgemeester: 90 aanhoudingen verricht.” *Algemeen Dagblad*, November 15, 2014. <https://www.ad.nl/binnenland/teleurgestelde-burgemeester-90-aanhoudingen-verricht~aeaf5725/>.
- “Tien jaar vechten tegen Zwarte Piet: ‘Wraak kent geen winnaars.’” *NU.nl*. November 21, 2021. <https://www.nu.nl/media/6168494/tien-jaar-vechten-tegen-zwarte-piet-wraak-kent-geen-winnaars.html>.
- Wekker, Gloria. “Another Dream of a Common Language: Imagining Black Europe...” In *Black Europe and the African Diaspora*, edited by Darlene Clark Hine, Trica Danielle Keaton and Stephen Small, 3-28. Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2009.
- Westerman, Ashley, Ryan Benk, and David Greene. “In 2020, Protests Spread Across The Globe With A Similar Message: Black Lives Matter.” *NPR*, December 30, 2020. <https://www.npr.org/2020/12/30/950053607/in-2020-protests-spread-across-the-globe-with-a-similar-message-black-lives-matt>.
- Williams, Robert C. “Oral History.” In *The Historian’s Toolbox: A Student’s Guide to the Theory and Craft of History*, 156-163. New York: Routledge, 2014.

Appendix 1: Fraud and Plagiarism Statement

Transatlantic Studies

Teacher who will receive this document: Dr. L.G.M. Visser-Maessen and Prof. Dr. F. Mehring

Title of document: A New Dawn? Transatlantic Black Solidarity in the Dutch Black Lives Matter Protests (2020)

Name of course: Master's Thesis in Transatlantic Studies

Date of submission: 24-06-2022

The work submitted here is the sole responsibility of the undersigned, who has neither committed plagiarism nor colluded in its production.

Signed

Name of student: Nikita Krouwel

Student number: s1013290

Appendix 2: Interview Transcriptions

Appendix 2.1

Interview Iman Balsa Mendonça

NK: Dit is Nikita die Iman interviewt voor haar thesis over Zwarte solidariteit op 9 mei 2022.

De eerste vraag is of je iets kunt vertellen over jezelf zoals je naam, voornaamwoorden en wat je doet in je dagelijks leven.

IM: Ik ben Iman Balsa Mendonça (zij/ haar) en ik ben 26 jaar. Ik heb culturele antropologie en sociologie gestudeerd en daar was ik al veel bezig met thema's zoals discriminatie, racisme, migratie, integratie en inclusie in de breedste zin van het woord. In mijn studie heb ik dus al veel daarop gefocust. Ik werk sinds november in de gemeente Rotterdam waar ik een traineeship doe. Je werkt dan vier dagen in de week en een dag in de week krijg je trainingen en mag je jezelf ontwikkelen. Nu doe ik een opdracht over de aanpak van radicalisering, populisme en polarisatie. Je zou me een trainee of beleidsadviseur kunnen noemen.

NK: Hoe ben je betrokken geraakt bij het organiseren van de *Black Lives Matter* demo in 2020?

IM: Ik ben vooral bij de KOZP demo's betrokken geweest. Ik heb wel contact gehad met mensen die de *Black Lives Matter* demo hebben georganiseerd en mee gepraat over zaken, maar echt betrokken was ik bij de Breda Kan Het demo tegen Zwarte Piet. Bij de BLM demo, ken ik wel mensen en ik heb wel eens mee gedacht, maar ik heb me daar niet...

NK: actief mee bemoeit? Wanneer raakte je betrokken bij Breda Kan Het?

IM: Breda Kan Het bestond in al 2019 en ik ben er de zomer daarvoor een beetje bij betrokken geraakt. Ik was al vaker bij demonstraties geweest van KOZP in andere steden en had mij wel uitgesproken in Breda, maar meer op Instagram wat toch een hele andere sfeer was. Toen kwam ik erachter dat Breda Kan Het was opgezet, volgens mij was dat in februari. Ik heb toen gewoon een berichtje gestuurd: 'Hey, wat zijn jullie aan het doen? Ik wil graag meehelpen.' Ik vond het ook wel tijd om in Breda echt te demonstreren en er mee bezig te zijn. Daarvoor voelde ik misschien niet echt die ruimte of was ik daar zelf nog niet helemaal klaar voor.

NK: Was het dan 2019 of 2020?

IM: Er zijn al eerder mensen mee begonnen, maar het jaar dat ik meedeed met organiseren was 2020. Dat was de eerste keer dat er zo'n demonstratie in Breda was. In dat jaar ervoor bestonden ze volgens mij al wel en waren ze begonnen met gesprekken voeren met mensen et cetera.

NK: Je zei net dat je daarvoor al naar demo's ging op andere plekken. Wat zorgde ervoor dat je echt wilde helpen in Breda?

IM: Ik heb gestudeerd en gewoond in Amsterdam en dat was een heel veilige bubbel met heel veel mensen die vanzelfsprekend zeiden: 'Zwarte Piet dat kan niet.' Ik heb ook toevallig les gehad van Mitchell Esajas, die bij de kern van KOZP zit, bij een keuzevak *Anthropology of Race* waar hij een gastcollege had gegeven over Zwarte Piet. Ik kwam daar vandaan, verhuisde terug naar Breda en ineens dacht ik, mensen zijn zich er hier helemaal niet bewust van. Mensen waarmee ik in de kroeg stond, hadden niet eens door wat het betekende voor mij en voor heel veel anderen. Toen dacht ik: 'Ik moet me hier meer gaan uitspreken.' Natuurlijk zijn er mensen die altijd star blijven en niet mee willen, maar er zijn heel veel mensen die geen idee hebben. Dat is dan langs hun heen gegaan. Dat zijn wel mensen die ik aardig vind, maar bij wie die bewustwording moet komen. Toen dacht ik: 'Nu moet ik me in Breda ook wel echt daartegen uitspreken.' Ik denk dat het heeft geholpen dat ik in die veilige bubbel erover heb geleerd en naar eerste demonstraties ben meegegaan, waardoor ik meer de ruimte voelde om het in Breda door te zetten.

NK: Er was tegen die tijd volgens mij wel een redelijk netwerk in Brabant of in ieder geval in het zuiden met demo's in Eindhoven, Maastricht en Venlo. Kun je daar iets meer over vertellen? Hoe werd dat in aanloop naar de BLM demonstraties gebruikt?

IM: Ik weet het niet precies, maar ik weet wel dat voor die andere [KOZP] demo we heel veel hulp hebben gekregen uit andere steden. Dan was er iemand uit Tilburg of Den Bosch die al veel had gedaan, ons dan kwam ondersteunen en eigenlijk ook de kar trok. Bij die BLM demonstraties waren veel meer groepen betrokken. Bij de KOZP demonstraties weet ik wel dat er een kerngroep is, dat is die *grassroots* organisatie. In verschillende steden heb je dan bijvoorbeeld Breda Kan Het en Den Bosch Kan Het die bestaat uit inwoners uit de stad die samenkomen omdat ze er iets aan willen doen. Dan heb je KOZP die daarin faciliteert, ondersteunt en helpt. Ik deed toen de media woordvoering samen met iemand en iemand van KOZP belde met mij op Zoom en gaf mij tips over hoe ik dat moest doen. Op die manier werkte dat toen. Ik weet dat bij de BLM demo er ook veel andere organisaties bij betrokken waren, verschillende organisaties uit Breda die zich op verschillende manieren inzetten voor meer gelijkwaardigheid werkten samen. Dat was een ander netwerk dan het Breda Kan Het/KOZP netwerk.

NK: Door wat ik heb gelezen, kreeg ik het idee dat het voornamelijk door KOZP werd getrokken, dat zij in ieder geval heel erg hebben geholpen met het ondersteunen en faciliteren ervan, maar uit jouw ervaring zag je dat er een samenwerking was met andere lokale organisaties?

IM: Ik weet dat die in Amsterdam werd georganiseerd door KOZP, maar misschien is dat anders geweest in Breda. Op een gegeven moment kwamen er heel veel van die BLM demonstraties. Voor zover ik weet, hebben organisatie zoals BO Diversity, die zich in Breda heel erg inzet voor gelijkwaardigheid, juist heel veel gedaan voor die BLM demo in Breda. De sprekers waren ook van verschillende organisaties in Breda die zich inzetten voor gelijkwaardigheid in verschillende aspecten. Ik weet nog van die BLM demo in Amsterdam dat de mensen die spraken heel erg vanuit de KOZP kerngroep kwamen. Toen het op een gegeven moment in al die steden kwam, kwam het meer vanuit de stad zelf of was het een combinatie. Ik weet niet hoe het in andere steden ging. Ik heb het gecontroleerd en het protest was een initiatief van verschillende Bredase organisaties. Het is opgezet door BO Breda, Buddy to Buddy en dat soort organisaties. Ik heb een tijdje in een WhatsApp groep gezeten, omdat ik mensen kende, maar ik heb daar verder niet mee geholpen.

NK: Voel je een connectie tussen de Zwarte gemeenschap in Amerika en Nederland en op wat voor manier, als dat het geval is?

IM: Ik denk het sowieso wel. Ik denk ook dat je bij die *Black Lives Matter* manifestaties zag dat het twee kanten op ging. Aan de ene kant wilde mensen laten horen: 'Wij zien wat er gebeurt. Wij zijn hier voor jullie en staan voor jullie op.' Aan de andere kant wilden ze laten zien dat er in Nederland ook hartstikke veel racisme en discriminatie is. Dat wordt soms op verschillende, andere manieren geuit. Ik denk daarom ook dat die demonstraties twee kanten op gingen. Enerzijds solidariteit tonen met wat er gebeurde in Amerika, maar aan de andere kant ook aangeven dat het hier ook gebeurt. Ik denk dat die connectie daar sowieso is. Ook omdat het voortkomt uit dezelfde kern, die ongelijkheid, het racisme. Het is ook allemaal verbonden aan elkaar. Je kunt het denk ik niet los van elkaar zien.

NK: Je bent naar een of meerdere BLM demo's geweest?

IM: Ja ik ben er naar een paar geweest, in Tilburg en Breda.

NK: Had je toen ook dat gevoel dat je net omschreef, het heeft twee kanten - solidariteit met Amerika en racisme bestaat hier ook?

IM: Ja dat wel. Dat vond ik ook wel belangrijk. Goed dat het wel die twee kanten op ging. Ik vond het namelijk heel goed en het heeft heel veel teweeg gebracht, maar ergens toen het allemaal net begon op te borrelen dacht ik: 'Waar waren jullie dan vorig jaar met de KOZP demo's? Toen dacht ik een beetje: 'Nu wel allemaal opstaan?' Het is heel goed dat mensen opstonden, nieuwe dingen leerden en zich inzetten, maar mijn impuls was: 'Waar waren jullie dan?' Ik vond het wel heel fijn dat dat in die demo's ook naar voren kwam. Het is anders dan in Amerika, ook heftiger door politiegeweld en andere heftige dingen die daar gebeuren. Ook duidelijk racisme en segregatie. In Nederland is het misschien op een andere manier, het is misschien meer verstopt soms en minder zichtbaar. Ik had het gevoel dat dat wel echt werd benoemd. Ten minste in die van Breda kwamen meiden uit Breda vertellen over hun eigen ervaringen. Het ging ook over racisme bij het uitgaan, deurbelied, daar werd ook een voorbeeld van gegeven. Het was echt een combi.

NK: Je omschreef net de frustratie over dat veel mensen kwamen voor iets wat in Amerika was gebeurd, hoe erg het ook was. Zag je dat die demo's ook een mogelijkheid boden om het te hebben over racisme in Nederland of was het automatisch al een breder gesprek over die verschillende vormen van racisme?

IM: Ik denk dat die eerste in Amsterdam ook wel heel erg de toon had gezet, want iedereen was heel geschokt van de beelden. Het was heel heftig om te zien, maar voor mensen zoals ik die daar al mee bezig waren, was de dood op George Floyd niet iets wat mij verbaasde. Natuurlijk is het shockerend en het is heel heftig. Ik zag dat filmpje en wilde het niet afkijken, want het is zo erg *in your face*, maar het is niet iets waarvan ik niet wist dat het al gebeurde. Ik denk ook dat de mensen die in Amsterdam hadden gesproken, die er al zoveel mee bezig zijn, heel erg hun steun wilde betuigen aan de situatie daar, maar ook gelijk die slag hebben gemaakt naar 'maar het gebeurt hier ook.' Volgens mij is die slag ook heel snel gemaakt. Ik denk ook dat het een opening

bood voor mensen die dat niet vanzelf al wisten of er bij stil stonden wat er in Nederland gebeurt. Ik denk ook wel echt dat de mensen die het hebben georganiseerd en er mee startten gelijk die toon hebben gezet.

NK: Heel veel mensen kwamen volgens jou naar die eerste demo omdat voor hen die connectie al duidelijk was, racisme is met elkaar verbonden. Op wat voor manier denk je dat dat misschien ook de relatie beïnvloedt die Zwarte mensen in Nederland hebben met Zwart Amerika?

IM: Ik denk dat zo'n connectie er ergens sowieso al is, omdat je tot dezelfde groep behoort. Mijn beste vriendin is een witte vrouw die op vrouwen valt, queer is. Ik heb altijd het gevoel dat wij een extra connectie hebben. Zij is ook altijd geïnteresseerd in heel veel thema's waar ik in geïnteresseerd ben. Dat je een extra connectie hebt omdat je al bij een groep hoort die niet bij de norm hoort en dat je dan ook beter kunt inbeelden of eerder kunt herkennen dat iets niet goed is. Ik denk dat je daarin elkaar al erkent. Je hebt een andere positie in de samenleving, omdat je al verbonden bent. Als je dan meer naar de Afro diaspora, misschien spreek ik iets meer voor mezelf maar ook voor wat vriendinnen van mij, weet ik dat dat ook zo zit. Er zit toch wel echt een link in dat je bij diezelfde diaspora hoort. Dat is al helemaal als je kijkt naar de tijd met slavernij en tot slaafgemaakte personen. Het is vanuit Afrika naar Suriname en Amerika en de link van Suriname en met Nederland, hoe dat allemaal is gegaan. Je bent verspreid over de wereld, maar je hebt wel ergens diezelfde kern en afkomst. Vroeger zei mijn vader altijd 'hoi' tegen mensen op straat die ik niet kende. Ik vroeg toen aan hem: 'Hoe ken je al die mensen?' Hij zei, hij praatte heel vaak Engels: *'No, they're our brothers, they're our brothers.* Met zwarte mensen, bruine mensen, heb je die connectie al, je zit in hetzelfde schuitje en daarom groet je elkaar altijd.' Dat is misschien ook nog een andere tijd, twintig jaar geleden in Breda wat echt een witte stad is waardoor er minder mensen van kleur waren. Dat is voor mij dus al een voorbeeld van die connectie. Dat je dat dan ook van huis uit meekrijgt en dat er in veel Afrikaanse culturen, zonder alle landen bij elkaar te stoppen, vaker wordt stilgestaan bij de connectie met je voorouders. Dat is wat ik zelf heb meegekregen of weet van vriendinnen over de connectie met je voorouders, dat je je bewust bent van wat je voorouders hebben meegemaakt en hoe er is gestreden voor gelijkwaardigheid en ook de strijd die er is gevoerd in Amerika. Als je kijkt naar Martin Luther King, et cetera, dan heeft dat ook weer allemaal invloed gehad op hoe wij nu hier leven. Daardoor is het allemaal zo aan elkaar verbonden.

NK: Ik vond het wel interessant dat je zei dat je je automatisch verbonden voelt aan die Afro diaspora. Als de Afro-Nederlandse gemeenschap in Nederland zich verbonden voelt aan die Afro diaspora, hoe voelen ze zich dan specifiek verbonden aan Amerika, ook tijdens de demo's in 2020?

IM: Ik denk dat die verbondenheid er gewoon is, ook omdat je kan begrijpen waar mensen vandaan komen.

NK: Je omschreef net dezelfde ervaring, van niet tot de meerderheid behoren, waardoor je elkaar beter kunt begrijpen. Dat is een manier om je verbonden te voelen. Ik ben best benieuwd wat de connectie is die Zwarte Nederlanders voelen met de Zwarte gemeenschap in Amerika.

IM: Ik denk sowieso dat je dat deelt, dat stukje afkomst, uiterlijk of etniciteit. Het is ook gewoon met elkaar verbonden. De geschiedenis in Amerika is gewoon heftig als je kijkt naar hoe zich dat

vanaf het begin van het slavernijverleden heeft ontwikkeld. Dat is nog helemaal niet zo lang geleden.

NK: Je zei net dat de situatie in Amerika op bepaalde vlakken anders is, omdat het ontzettend gewelddadig is. Als je denkt aan de connectie tussen de Afro-Nederlandse en Zwarte Amerikaanse gemeenschap, zijn die verschillen ook belangrijk in hoe mensen zich meer of minder verbonden voelen?

IM: Voor mijzelf denk ik niet dat die verschillen echt uitmaken, want het is juist dat je daar je steun voor moet betuigen. Als je dan bijvoorbeeld kijkt naar het Amerikaanse gevangenisstelsel. Je hebt hier ook institutioneel racisme, maar het is daar zo duidelijk en heftig.

NK: Als ik het goed begrijp, hebben die verschillen juist invloed op dat je steun wilt betuigen?

IM: Ja, juist wel. Ik had het erover met een jongen uit Suriname, die is verhuisd toen hij best jong was. Hij zei: 'Ik heb ook niet echt zin om ergens in de VS op vakantie te gaan. Ik ben gewoon een Zwarte jongen van in de twintig, ik voel me daar denk ik gewoon niet altijd veilig.' Ik denk dat dat al een heel ding is. Als ik daar op dat moment zou zijn dan zou precies hetzelfde met mij kunnen gebeuren. Dan betrek je het meer op jezelf, ik vind het lastig om te omschrijven, maar ik denk juist dat dat verschil voor meer solidariteit zorgt. Je hebt die overeenkomst, je hebt ergens die gedeelde afkomst, maar zij hebben, niet iedereen natuurlijk, heftigere omstandigheden. Ik denk dat je daardoor meer die solidariteit wilt uiten, het juist meer wilt laten zien.

NK: Je noemde al dat slavernijverleden en het kolonialisme helpt met vormen van die connectie, een overeenkomst van je *roots* eigenlijk. Kun je daar iets meer over vertellen, tot in hoeverre dat volgens jou belangrijk is?

IM: Het is zo belangrijk dat we daar meer over leren en ons van bewust zijn. Mensen zeggen ook dat slavernij iets van het verleden is, maar [de afschaffing] is honderdvijftig jaar geleden, wat dus echt niet zo lang is. Het heeft nog steeds zo veel invloed op de samenleving waarin we nu zijn en op de hele diaspora. Er zijn gewoon allemaal mensen, uit verschillende Afrikaanse landen, bij elkaar gezet en daar zijn weer mensen uit voorgekomen. Heel veel mensen zijn nu allemaal op zoek naar hun familiegeschiedenis en achtergrond, want heel veel mensen weten niet eens wat hun familiegeschiedenis is. Je bent dus letterlijk verbonden, maar het heeft ook zo veel gevolgen gehad waardoor je als bepaalde groep achtergesteld bent. Dat zorgt ook weer voor die verbinding. Je bent letterlijk ooit verbonden geweest en aan de andere kant heb je een gezamenlijke positie die ondergeschikt is.

NK: Als we het over solidariteit hebben, hoe belangrijk vind je dat in het algemeen? De solidariteit tussen Zwarte Nederlanders en Zwarte Amerikanen.

IM: Ik denk dat dat wel heel belangrijk is, solidariteit, maar ook het erkennen van de verschillen die er zijn. Net zoals bijvoorbeeld met *colorism*. Het is heel belangrijk dat je weet dat je behoort tot diezelfde groep en die solidariteit voelt naar elkaar omdat je ook wel bewust bent van dat er in die groep weer verschillen zijn. Als je dan lichtbruin of heel zwart bent, of man/vrouw, heeft dat allemaal invloed en dat is denk ik ook het geval met Amerika. Het is lastig, omdat het niet is of ik

allemaal mensen ken die in Amerika wonen. Het is belangrijk om dat te voelen, maar dat je wel erkent dat er wel die verschillen zijn.

NK: Waarom denk je specifiek dat dat belangrijk kan zijn, om over die solidariteit na te denken, het te voelen of uiten.

IM: Als iemand die sociale ongelijkheid ervaart wil ik graag mijn solidariteit uiten. Je hebt ook heel veel aan elkaar. Je bent wel dezelfde strijd aan het strijden en je voor aan het inzetten. Het is dan belangrijk om die solidariteit te voelen naar andere mensen die het ook ervaren en ook op andere manieren zaken ervaren. Er is bijvoorbeeld een vriend van mij, een Zwarte jongen, met wie ik gesprekken heb, over dingen praat en allebei posten we dingen. In dat soort zaken versterk en ben je er voor elkaar en je begrijp elkaar. Aan de andere kant besef ik me ook dat hij qua uitgaan veel vaker wordt tegengehouden bij de deur en ook door de politie. Dat is ook het verschil, omdat hij super Zwart is en best wel 'zo'n jongen'. Ik kom dan als bruin meisje en dan kom je toch eerder binnen. Dat je het dan op een andere manier ervaart is hetzelfde als ik dan naar Nederland en Amerika kijk. Je bent met dezelfde strijd bezig, je behoort ergens tot dezelfde groep, maar je bent je ook bewust dat wat daar gebeurt heel heftig is waardoor je op een andere manier die ongelijkheid en onveiligheid ervaart. Met die solidariteit, in Nederland bij die demonstratie manifestaties, lieten ze zien dat het niet oké is wat daar gebeurt. Ik denk dat het voor heel veel mensen ook zo was, dat zou ik ook kunnen zijn of dat zou mijn familie ook kunnen zijn. Op basis van die overeenkomsten die je hebt zou jij hetzelfde kunnen meemaken. Hoe ik het nu zeg, dacht ik even bij mezelf na over Rusland-Oekraïne en mensen die zeiden: 'Het zijn mensen die op ons lijken die nu vluchten.' Dat bedoel ik niet. Het is meer dat de mensen in Amerika zo worden behandeld op basis van huidskleur, hetgeen dat jij ook hebt en je familie ook heeft. Dat bedoel ik meer met het op elkaar lijken.

NK: Uit jouw antwoorden haal ik dat we ons heel erg kunnen inleven in wat er daar speelt, maar ik ben ook benieuwd hoe dat andersom zou werken of wat voor verschillen tussen Amerika en Nederland belangrijk zijn?

IM: Ik denk wel dat het veel in gang heeft gebracht. Iedereen is helemaal geschokt, maar er gebeurt hier ook van alles. Het racisme op de arbeidsmarkt, de huizenmarkt, het onderwijs. Dat heeft het ook weer een kans gegeven om het weer goed onder de aandacht te brengen. Hetzelfde probleem zit aan de oorsprong. Hetzelfde probleem, systeem en dezelfde structuren. Ik denk dat het goed is dat dat zo weer opnieuw is opgekomen en ook duidelijk is.

NK: Hoe belangrijk is solidariteit in het algemeen voor mensen in de hele Afro diaspora?

IM: Ik denk dat het belangrijk is, maar dat het wel makkelijker is gezegd dan gedaan. Je hebt heel veel verschillende mensen met verschillende afkomsten in die Afro diaspora. Ik denk dat dat juist heel goed is, omdat je elkaar daarin kunt versterken wat heel belangrijk is. Ik denk ook dat je daarbinnen naar elkaar moet luisteren en goed om moet gaan met verschillen. Je hebt ook weer veel discriminatie en racisme naar andere groepen, zoals Marokkanen. Die komen ook uit Afrika, maar Noord-Afrika, wat toch net weer een andere tak is. Je kunt niet aan de ene kant die solidariteit hebben en dan wel een Islamofoob zijn. Ik denk dat die solidariteit breder ook heel belangrijk is. Ik denk dat als je het over gelijkwaardigheid hebt, gelijkwaardigheid voor een groepje geen gelijkwaardigheid is. Je moet algemene gelijkwaardigheid hebben. Daarin is die

solidariteit wel heel belangrijk. Ik weet dat ik me eerder meer heb ingezet voor *Black Lives Matter* of Breda Kan Het dan op een dag voor LHBT+ acceptatie. Misschien ook omdat ik hier iets meer kennis over heb en ik vanuit mijn eigen ervaring kan praten, maar dan probeer ik alsnog wel zo'n goed mogelijke *ally* zijn voor andere vormen van ongelijkheid. Als je gelijkwaardig en inclusief wil zijn dan moet je al die groepen betrekken dus ik denk dat die solidariteit over het algemeen heel belangrijk is als je naar gelijkwaardigheid wil. Al helemaal als je het over de Afro diaspora hebt. Je kunt elkaar daar super erg in versterken, begrijpen en van elkaar leren. Je strijd voor hetzelfde, maar als je naar gelijkwaardigheid wil, moet je dat ook nog breder trekken.

NK: Wat voor rol speelt het als je iets meer weet en meer verbondenheid voelt tussen bepaalde groepen en dan solidariteit uit?

IM: Het is ook de ruimte die je in wilt nemen als je tegen racisme en discriminatie wilt gaan. Het is ook een probleem van witte mensen die moeten juist heel erg hun best doen om het op te lossen. Het is ook wie je aan het woord laat en wie je over de ervaringen laat praten, wie je de leiding laat nemen over wat belangrijk is. Ik denk dat ik het ook meer voel als het om mij gaat, maar het is ook wel waar het begint. Dat je dan toch meer die noodzaak voelt om naar een demo te gaan. Dat je daardoor steeds meer leert. Ik heb in mijn studie, ook omdat ik het heel interessant vind, veel gefocust op verschillende vormen van racisme. Op een gegeven moment gaat het verder. Je moet dan discriminatie breder gaan bekijken, wat bij mij ook wel een proces is. Je voelt het veel meer van mensen om je heen, van je familie, het gaat om jou. Dan ga je je daarvoor inzetten. Dan denk je niet dat het alleen op dit punt belangrijk is, maar het is ook breder heel belangrijk om je daarvoor in te zetten. Weer meer dat verhaal van het algemene. Ik denk dat bij mij dat ook een proces is van dat het meer hierbij is gestart, maar dat je het wel breder gaat bekijken en je ook voor andere dingen gaat inzetten.

NK: Ervaar je ook solidariteit van Zwarte Amerikanen dus bijvoorbeeld als het gaat om racisme in Nederland?

IM: Weet ik niet. Ik ben zelf nooit in Noord-Amerika geweest in ieder geval. Als ik mensen ontmoet die uit Amerika komen dan wel. Niet dat ik zo veel mensen ken uit Amerika, maar dat je in zaken wel gelijk gesprekken hebt en in die diepte kunt gaan. Het is ook lastig, want ik ken niet zo veel mensen en ben daar niet zo bewust van. Ik had dan bijvoorbeeld een meisje ontmoet die uit de VS kwam, waarmee je gelijk die gesprekken kunt hebben. Zij herkende wat er hier gebeurt en was zich ook bewust dat het op andere plekken in de wereld gebeurt.

NK: Heb je op een andere manier gemerkt dat die solidariteit tweezijdig is?

IM: Dat weet ik niet, maar ik denk het wel. Niet zo zeer tweezijdig, maar helemaal omvattend. Amerika, Nederland, maar als je dan naar die Afro diaspora kijkt, heb ik wel vaker gevoel dat die solidariteit meer algemeen is. Dat weet ik zelf voor de rest niet zo goed.

NK: Waarom denk je dat internationale solidariteit kan helpen voor antiracisme bewegingen in Nederland en de VS?

IM: Ik denk dat het sowieso kan helpen. Als je kijkt naar hoe het met BLM ging, overal in de wereld was dat heel erg aan. Dit is niet een probleem van een plek. Deze structuren zitten

verworven in de manier waarop wij leven en de geschiedenis van de wereld. Ik denk dat het belangrijk is om de grote omvang van het probleem te laten zien. Niet het probleem van een plek, maar groter. Dat als je het wilt oplossen, dat je ook groot moet denken. Het is niet een incident dat je oplost. Het zijn structuren die verworven zijn in onze samenlevingen.

NK: Je hebt nog geholpen met Breda kan het, heb je een gevoel dat de demonstraties in 2020 een effect hebben gehad op de KOZP demonstraties later dat jaar?

IM: Het is sowieso anders. Dat zeggen ze ook, dat was ook makkelijker voor mensen om aan mee te doen, om te zeggen ik ben tegen racisme of ik ben tegen Zwarte Piet. Ik denk wel dat het voor wat mensen de ogen heeft geopend. Het is wel iets wat vaak werd gezegd. Je kunt niet een zwart blokje posten, maar je daarna wel als Zwarte Piet verkleden. Dat heeft wel een goede basis gelegd. Sowieso bij KOZP demo's gaan toch vaker minder mensen demonstreren. Het zijn altijd vreedzame demonstraties, maar zulke heftige reacties, ook qua veiligheid. Het is vaak niet veilig. Het is wel anders. Ik denk wel dat het heeft geholpen. Je hebt dat grote probleem, wat tijdens die BLM demonstraties bloot werd gelegd en Zwarte Piet is duidelijk een stukje van dat probleem of iets wat eruit is voortgekomen. Niet iedereen legt die link, ik denk wel dat veel mensen daardoor die link meer zijn gaan leggen. Nog steeds is het lastig. Ook dat het voor mensen niet alleen over Zwarte Piet gaat, maar het gaat over veel meer. Dat is voor mij en heel veel mensen duidelijk. Het gaat niet alleen over mensen die zich als Zwarte Piet verkleden, het gaat over alles eromheen. Heel de geschiedenis, de structuren in de samenleving waarin we leven. Het gaat over zo veel meer. Ik denk dat dat voor wat meer mensen duidelijk is geworden. Dat het geen incident, maar een groter ding is.

Appendix 2.2

Interview Lunádia Pereira Fernandes

NK: Kun je me iets over jezelf vertellen, je naam, voornaamwoorden en wat je doet in het dagelijks leven?

LPF: Ik ben Lunádia (zij/haar). In het dagelijks leven ben ik student. Ik ben 22 en de hoofdorganisator van de *Black Lives Matter* demo in Enschede.

NK: Kun je iets vertellen over je ervaring in 2020 met het organiseren?

LPF: Het was een best wel abrupt idee. Volgens mij was de demo op vrijdag en het idee kwam op maandagnacht van dezelfde week. Ik zat aan tafel met een paar vrienden in mijn tuin en we hadden het over de demo's in Amsterdam en Rotterdam. Geen van ons was daar naar toe gegaan en ik voelde me persoonlijk best wel schuldig daarover. Juist omdat de opkomst zo groot was. Ik wilde ook gaan, maar vanwege corona leek het me beter om toch maar niet gaan, vooral omdat het zo'n grote menigte was. Daarna heb ik er met vrienden over gepraat en toen kwam het idee om die demo te organiseren, omdat er in Hengelo en omstreken niet zo heel veel gaande is. We dachten: 'Laten we het gewoon doen.' Toen begon eigenlijk een sneltrein tot aan die vrijdag. We moesten dingen regelen, opzoeken, kijken hoe je een demo überhaupt moet organiseren. Dat is dus ook het eerste wat ik heb opgezocht, hoe geef ik een demo. Toen kwam ik erachter dat je je moet aanmelden en om toestemming moet vragen bij de gemeente. Ik had geen idee. Ik heb het formulier ingevuld waarin vragen werden gesteld zoals: 'Wat is je doel hiermee?' 'Waarvoor wil je protesteren?' 'Hoe groot denk je dat de opkomst is?' Volgens mij had ik toen een opkomst van zestig of tachtig ingevuld. Ik dacht dat als mijn vrienden ook weer vrienden en ouders zouden meenemen we in ieder geval op dat getal zouden komen. Ik had echt niet verwacht dat de opkomst zo groot zou zijn. De dag daarna werd ik gebeld door iemand die in het team van de burgemeester werkte voor de gemeente Enschede. Ik werd gebeld en ondervraagd aan de hand van het formulier dat ik had ingevuld. Zij vonden het ook interessant, omdat toen die BLM demo's gaande waren en *they wanted in on the action*. Ze gaven ook aan dat we het goed moesten regelen qua corona regels, omdat de politie gewoon de autoriteit heeft om alles af te kappen waardoor iedereen naar huis zou moeten en het einde pret zou zijn. In diezelfde week hebben we ook met de politie vergaderd, met mensen van de evenementen branche voor het aantal decibel geluid en van de gemeente moesten we stewards regelen. We moesten allemaal kruisjes tekenen op het veld, zodat iedereen uit elkaar bleef. Heel veel regelen. Heel veel regels. Heel veel schakelen. Op een gegeven moment had ik een BLM pagina via Facebook gemaakt en via daar hadden mensen ook een mening over hoe we het gingen doen en mensen uit elkaar zouden houden. Dan lees je dus ook al die opmerkingen die binnenkomen. Het ging super snel. Het was eerst van, laten we een glas drinken op de eerste vijftig en toen waren het al honderdvijftig. Op de vrijdag zelf hadden zeven- of achthonderd mensen aangegeven dat ze zouden komen. Die meeting was ook best wel spannend, omdat de politie, burgemeester, al die hoge piepen daar zaten. Naast mij zat destijds een vriendin en wij vonden het super spannend. We hadden gewoon een notitieboekje van de action en dat was het. Zij hadden allemaal vragen: 'Wat als er meer dan vijfhonderd mensen komen, wat ga je dan doen? Hoe kun je ons verzekeren dat je de veiligheid gaat waarborgen en de afstand houdt? Als dat niet gaat gebeuren dan krijg je dingen zoals in

Rotterdam en Amsterdam.' De gemeente had ook de nadruk erop gelegd dat ze die negatieve connotatie er niet bij wilden hebben. Dat was extra druk voor ons om mensen aan te sturen om normaal te doen. Er was volgens mij op donderdag een WhatsApp of Facebook groep aangemaakt waarin mensen zeiden dat ze de Media Markt, die aan dat pleintje zit, gingen plunderen, omdat in de VS ook al die plunderingen bezig waren. Toen de politie daar lucht van kreeg, contacteerden zij mij via mail of telefoon en gaven ze aan dat als de signalen niet zouden verdwijnen het einde feest zou zijn. Dan zou de hele demo niet door gaan. We waren eigenlijk een beetje de middenman. Als de gemeente en politie iets wilden, lieten wij via de Facebookpagina aan mensen weten dat er bijvoorbeeld maar vijfhonderd mensen mochten komen, dat ze de afstand moesten waarborgen, normaal moesten doen en dat dat Media Markt gedoe niet kon omdat anders de hele demo niet door zou gaan. Dat was heel erg stressvol. Die hele week was heel erg stressvol. We wisten pas een half uur van te voren dat de demo door zou gaan. Ze zeiden eerst dat er 750 mensen mochten komen en dat was ver boven ons geschatte aantal dus daar waren we best wel blij mee. Een half uurtje na de vergadering kregen we een belletje dat het aantal was gedaald naar vijfhonderd en de Facebookpagina zat toen al boven de vijfhonderd. Wij gaven toen al aan dat dat niet ging lukken en dat we mensen niet thuis konden laten blijven. Toen kwamen we met het idee om een livestream op te zetten via Instagram om toch zo de mensen die we thuis konden laten blijven, thuis te houden. Het was gewoon een wervelwind van iets groots organiseren. Dit was geen verjaardagsfeestje, dit was echt andere koek.

NK: Je gaf aan dat je samen met vrienden op het idee voor de demo was. Komen jullie uit Hengelo of Enschede?

LPF: Mijn vrienden en ik komen uit Hengelo.

NK: Hoezo hebben jullie het georganiseerd in Enschede?

LPF: Enschede is iets groter, bekender en bereikbaarder voor mensen uit omstreken.

NK: Had een van jullie ervaring met het organiseren van een demo.

LPF: Nee echt niet. De enige ervaring die ik heb zijn mijn eigen verjaardagsfeesten en daar komen op een goede dag twintig mensen.

NK: Waardoor dachten jullie, we gaan dit gewoon doen?

LPF: Ik denk, persoonlijk gezien, een beetje frustratie. In Hengelo heb je ook maar zo veel gelijken dus je mond wordt sowieso op de een of andere manier gesnoeid door daar opgegroeid te zijn of daar te wonen. Ik was ook nooit het type dat me uitsprak over racisme en micro-agressies die mij overkwamen of die ik in m'n naaste omgeving zag. Na George Floyd, want dat heeft natuurlijk die hele golf aangewakkerd, werd het me te veel. Ook omdat die internet trend naar Nederland overvloedig en Nederlandse mensen zich ermee gingen bemoeien. Toen werd mijn hoofd nog heter, omdat Nederlanders nog steeds super onwetend zijn. Vandaar dacht ik: 'Ik ben er klaar mee.' We hebben het volgehouden. Dat vind ik nog steeds gek om in te denken.

NK: Ja, want uit jouw verhaal haal ik dat het eerst leek alsof de Gemeente Enschede jullie wilde helpen, maar gaandeweg kwamen er toch meer obstakels en wilde ze misschien toch bepalen hoe het eruit ging zien?

LPF: Ja sowieso. Corona speelde sowieso een hele grote rol. Een demo vraagt gewoon om grote groepen dus ik denk dat als corona er niet was dat ze qua aantallen of afbakening niet zo heel moeilijk hadden gedaan. Ik denk ook dat de demo's in Amsterdam en Rotterdam een slecht smaakje hebben achtergelaten bij de politie. Ik denk juist omdat Enschede niet super vaak landelijk in het nieuws komt dat ze geen gezichtsverlies wilden lijden. Dat ze zouden bijdragen aan iets goeds, maar dat het ook goed eindigde. Dat het niet zou eindigen zoals de rest is geëindigd.

NK: Was je uiteindelijk blij met de hulp? Hoe ervaarde je de hulp uiteindelijk?

LPF: De hulp was maar tot zo ver. Het waren voornamelijk dingen zoals hesjes. Ik denk dat dat het was, want voor de rest hebben we alles zelf geregeld. Op de dag zelf heeft mijn vader nog van een oude bekende een geluidsinstallatie kunnen fixen. We hebben dit ook zonder budget gedaan. We hadden zoiets van, we gaan een protest doen, vrijdag moet het gebeuren, *let's hope for the best*. De meeste dingen die gekocht moesten worden hebben we ook uit onze eigen zak getrokken. We moesten stewards aanleveren zodat de gemeente stewards zou aan leveren. Ze zeiden: Jullie hebben vijftien of twintig stewards nodig zodat wij jullie steward hulp geven.' Eigenlijk moesten we alles zelf regelen en zodra we iets geregeld hadden zouden ze ons helpen. Een beetje dubieus, maar ze hebben geholpen dus dat was fijn.

NK: Hadden jullie een podium opgezet? Hoe zag dat eruit?

LPF: We zaten te denken over podia en zo, maar dat werd gewoon te duur. Zo *last minute* werd het gewoon te duur. We gingen op de bankjes staan die daar op het plein stonden. Ik ging op die bankjes staan met mijn hoogste laarzen en we hebben het gewoon daarmee gedaan.

NK: Hadden jullie veel mensen uitgenodigd om te spreken?

LPF: We hadden wat sprekers geronseld via Facebook. We hadden via Facebook een oproep gedaan voor mensen die wat wilden laten horen. De berichten stroomden binnen en we hebben toen mensen opgebeld om te vragen hoe geïnteresseerd ze waren, of ze echt beschikbaar waren en mensen als back-up geregeld. Dat was ook interessant want zo leer je weer nieuwe mensen kennen. Volgens mij hadden we in totaal ongeveer vijf, zes sprekers. We hadden een heel schema gemaakt, maar op de dag zelf ging het ook niet meer zoals gepland.

NK: Kwamen ze uit de buurt?

LPF: Nee, niet eens. Veel kwamen wel uit de buurt, maar een vriendin van mij had me een berichtje gestuurd met wat gedichten van Lunel de Graaf. Hij heeft een heel mooi stukje voor gedragen op de demo zelf. Misschien een van mijn favoriete sprekers en hij kwam uit Amsterdam. Hij is helemaal vanuit Amsterdam naar Hengelo gekomen met de trein om te spreken op die demo. Er waren ook mensen uit Enschede, voornamelijk uit Overijssel.

NK: Hoe hadden de demo's uit Amsterdam en Rotterdam jou beïnvloed?

LPF: Ik heb nog nooit zoiets meegemaakt in Nederland. Ik ben even aan het nadenken over wanneer we echt klaarblijkelijk een antiracisme demo hebben gehad en er schiet me niet zo een, twee, drie iets te binnen. Ik denk juist omdat we midden in de pandemie zaten en er zo veel mensen toch naar Amsterdam toe zijn gegaan, eigenlijk gewoon hun leven op het spel zetten onder het mom van racisme bestrijden, vond ik super *nice* om te zien. Dat had ik niet verwacht van Nederland om heel eerlijk te zijn. Juist omdat ik er zelf niet bij kon zijn voelde ik me er altijd een beetje dubbel over, omdat ik toch het gevoel had dat ik erbij had moeten zijn. Terwijl dat eigenlijk helemaal niet hoeft, omdat demo's super zwaar kunnen zijn voor Zwarte mensen specifiek. Ik wilde er gewoon heel graag bij zijn, en uiteindelijk had ik mijn eigen demo, maar juist omdat mijn vrienden er ook bij waren had ik erbij willen zijn. Een beetje FOMO ook wel. Ik had er heel graag bij willen zijn en ik vond het gewoon stom dat ik toch had besloten om er niet bij te zijn.

NK: Je zei net dat het een van de eerste antiracisme demo's was. Dit soort antiracisme demo's zijn er niet zo vaak. Hoe vond je dat om te zien?

LPF: Ja, heel interessant. In mijn ogen is dat wel echt het begin geweest van het daadwerkelijk openen van het gesprek in Nederland. Discussies en gesprekken rondom racisme doelden meestal op of Zwarte Piet slecht was of niet en dat was eigenlijk het einde, verder gingen we niet. We hadden het nooit over institutioneel racisme, micro-agressies. Dat werd meestal op de VS geschoven *for some reason*. Ik vind het nog steeds interessant dat dat een beetje de oorzaak is geweest van hoe antiracisme en de hele racisme kwestie nu een open gesprek is geworden in Nederland. Het is een gespreksonderwerp geworden waar niet alleen Zwarte mensen over beginnen als noodkreet. Mensen beginnen iets beter intersectioneel na te denken, iets beter rekening te houden met. Een heel interessante verloop van tijd, vooral in Nederland. Het laat ook wel echt groei zien. Ook al is er in Nederland nog een hele lange weg te gaan. Het laat ergens wel groei zien. Het laat zien dat deze generatie niet zo erg is als de vorige en dat ze iets verder kunnen kijken dan hun neus lang is. Dat geeft denk ik hoop. Onwetende mensen zullen er altijd zijn, maar het geeft wel hoop dat mensen bereid zijn om zich in te lezen en weten dat je niet in elk gesprek een gelijkwaardige plek hebt dus dat het in sommige gesprekken jouw taak is om te luisteren. Het is gewoon fijn dat ons plekje erkent begint te worden en dat we ook onze ruimte daarin mogen claimen in Nederland.

NK: Hoeveel mensen kwamen er uiteindelijk op de demo in Enschede?

LPF: Ik heb geen idee. Ik zou zeggen meer dan vijfhonderd, omdat dat het limiet was. We hadden een gebied afgebakend van vijfhonderd kruisjes, maar daarachter zag je dat er veel meer mensen bij waren. Achter mij gingen er mensen stil staan omdat ze wilden weten wat er aan de hand was. Ik zou niet durven zeggen hoeveel, maar meer dan de vijfhonderd.

NK: Hoe was het uiteindelijk toen je daar stond en zag dat er zo veel mensen op af waren gekomen in Enschede?

LPF: Het was super intens. Ik wist ook niet wat ik wilde zeggen dus dat spookte ook de hele week door mijn hoofd heen: 'Wat ga ik zeggen?' 'Wat moet ik zeggen?' Ik had geen idee. Ik

voelde ook de druk om het juiste te zeggen, omdat ik zelf ook Zwart ben. Ik moest wel weten wat gaande was. Het is niet zo dat ik niet weet hoe racisme een impact heeft op mijn leven en het leven van mijn naaste, maar niet elke Zwarte ervaring is hetzelfde. Dan kun je kijken naar dingen zoals gender en seksualiteit die daar ook weer een nuance aanbrengen. Ik vond het eng om in een hap iedereen een stemmetje te kunnen geven. Dat kan ik natuurlijk niet, omdat ik ook maar zo ver kan kijken. Ik heb het geprobeerd, maar ik vond het wel super eng. Alles wat ik heb gezegd daar was echt een freestyle. Sommige dingen wilde ik wel echt gezegd hebben, maar ik zou het niet na kunnen vertellen. Dat kwam er gewoon uit. Het was een heel grote emotionele ervaring, juist omdat die hele week zo intens was. Om uiteindelijk je project staande te zien en om mensen diep geëmotioneerd te zien, was super heftig. Ik heb ook drie miljoen knuffels gegeven aan het einde van die demo. Mensen kregen weer een beetje kracht en hoop. Dat is volgens mij het uiteindelijke doel geweest en uiteindelijk wat ik mezelf mee wilde geven. Misschien dat ik zelf die hoop nodig had, het aan andere mensen heb gegeven en zij het aan mij terug hebben gekaatst. Het feit dat ik ook oude basisschool bekende en docenten zag waardoor ik dacht: 'Wow jullie zijn ook hier. Jullie herkennen mij nog. Niet eens dat je voor mij komt, maar jullie staan hier ook achter.' Het was fijn dat de mensen met wie ik omging of nog mee omga achter dezelfde dingen staan waar ik achter sta. Het was super leuk om heel klein Overijssel bij elkaar te zien.

NK: Over de relatie tussen Zwart Amerika en Afro-Nederland. Voel je een connectie tussen de Zwarte gemeenschap in Amerika en die in Nederland?

LPF: Weet ik niet. Het grootste deel wat ik als Afro-Nederlander qua Zwarte popcultuur heb meegekregen komt uit de VS. De muziek, de kleren, de haarstijlen et cetera. Natuurlijk kunnen we het allemaal terug linken naar Afrika, maar de manier waarop het hedendaags gepresenteerd wordt, is echt wel te danken aan de VS. Daarin ben ik opgegroeid met het kunnen verbinden met een Afro-Amerikaan, maar ik ga nooit kunnen weten hoe het echt is om in Ohio of Chicago te wonen. Net zo goed dat zij ook niet weten hoe het is om in Hengelo of Den Haag te wonen. We kunnen ons maar tot zo ver met elkaar verbonden voelen. Ik denk ook dat wat ik persoonlijk het lastige vind aan de Afro-Amerikaanse cultuur is dat zij niet weten waar hun nest zit. Ik weet bijvoorbeeld dat ik Angolees ben en ik weet dat vrienden van mij Nigeriaans zijn. Ik denk dan dat het een beetje is als bij bepaalde geadopteerde kinderen die niet die connectie terug kunnen vinden in de loop van hun leven en een *disconnect* krijgen ergens. Heel veel Afro-Amerikanen weten niet of ze Ghanees of Congolees zijn. Ik denk dat dat een heel stuk van je identiteit en hoe je verder in het leven doorgroeit weg neemt. Ik denk dat dat waarschijnlijk ook een van de redenen is waarom de Afro-Amerikaanse cultuur zo sterk staat, omdat ze die zelf vanaf de grond hebben opgebouwd. Ze hebben ze die cultuur op kunnen bouwen om een thuis te creëren van de situatie waar ze in werden gegooid destijds. Hetzelfde kun je ook zeggen over de diaspora die in Nederland woont, die eerste generatie immigrant ouders heeft die ook een thuis van Nederland moesten maken en moesten leren assimileren dus daarin zie je wel gelijkenissen. De gelijkenissen zijn er, maar de ervaringen zijn sowieso super anders. Ze zijn wel te vergelijken en daarom kunnen we ook om Amerikaanse TikToks lachen en andersom, maar ik denk dat de persoonlijke, menselijke ervaring bijna niet te vergelijken is. Er zijn wel gemeenschappelijke dingen waar we ons op kunnen verbinden, maar ik zou niet willen weten hoe het is om in de VS te wonen. Ik denk dat dat echt een ander level van klassendiscriminatie en segregatie is. Ondanks dat we niet meer in het *Jim Crow* tijdperk zitten, is het toch een heel ander leven daar. We hebben hier misschien wel de Bijlmer en achterstandswijken, maar die zijn niet te vergelijken met de getto's in de VS. Ik vind het lastig om me helemaal te identificeren met een Afro-Amerikaan.

NK: Je gaf aan dat er wel wat gelijkenissen zijn, maar ook best wel grote verschillen. Als je nadenkt over het vormen van een bepaalde connectie, wat is dan de invloed van die verschillen?

LPF: De essentie is dat we dezelfde kleur dragen. Ondanks dat wij weten bij welke postcode ons nest ligt, we weten dat het nest uit dezelfde buurt en hetzelfde continent komt. Zodra je een Zwart persoon ziet, weet je dat ze bepaalde dingen hebben meegemaakt die witte of Aziatische mensen niet meemaken. Ik denk dat solidariteit is waar we op terugvallen. Als we de taal niet spreken, worden we op een bepaalde manier behandeld. Ook al zouden we naar de VS gaan, worden we niet per definitie beter behandeld dan Afro-Amerikanen, andersom ook niet als zij hier zouden komen. Ik denk dat het delen van huidskleur echt deel uitmaakt van de fundering van solidariteit. *That's how we relate*. Als we het kleurtje niet zouden hebben dan zouden we niet de ervaringen, *mindset* of micro-agressies delen. Hoe je brein werkt, wordt jammer genoeg ook bepaald door kleur tot op zekere hoogte. Ik denk dat kleur echt de bouwsteen is van hoe wij ons solidair voelen naar elkaar.

NK: Wat voor rol spelen het slavernijverleden en kolonialisme in die relatie tussen Zwarte Nederlanders en Zwarte Amerikanen volgens jou?

LPF: Nederland was een hele prominente speler binnen de hele economie van slavernij. Net zoals de VS dus ik denk dat we in die zin best vaak vergeten dat Nederland en de VS helemaal niet zo verschillen van elkaar. Ik denk dat Nederland het gewoon leuker heeft weten in te pakken onder het mom van de Gouden Eeuw en dat ze daar economisch gewoon super goed uit zijn gekomen ten opzichte van de VS waar het daadwerkelijk gebeurd is. Ik denk dat dat ook een van de verschillen is. Dat Nederlanders met de boot daar naar toe gingen en hier de pakhuizen en administratie fixten en in de VS was de werkplek, daar waren mensen katoen aan het plukken. Daar werden mensen naar toe gebracht met de boot. Ik denk daarin, beide hele prominente spelers in de economie en de grondleggers van *white supremacy*. Ik denk dat Nederland en de VS elkaar daar zwaar voor in de ogen kunnen aankijken.

NK: Hoe denk je dat dat impact heeft op hoe wij misschien een connectie hebben met Zwarte mensen uit Amerika?

LPF: Ik denk dat bij die connectie kleur de basis is, want ik kan me met een witte Zuid-Amerikaan niet zodanig identificeren. Ik denk dat het de kleur het is.

NK: Dus meer de kleur dan dat gedeelde verleden?

LPF: Nou, een gedeeld verleden op basis van kleur. Ik denk dat ik het zo zou noemen, omdat ik weet dat de Zwarte Zuid-Amerikaan waarschijnlijk soortgelijke dingen als ik heeft meegemaakt. Daarop kun je inspelen, daarop kun je bonden dus ik denk kleur. Juist omdat we allemaal op een bepaalde manier worden behandeld vanwege onze kleur. Dat is een van de dingen die ons bij elkaar houdt en solidair naar elkaar houdt. Ik hoef maar een paar woorden te zeggen en je hebt een ervaring gehad of je weet waarschijnlijk al waar ik het over heb omdat we een bepaalde huidskleur delen. Ik denk dat dat de grondlegger is, onze ervaring met racisme. Dat is wat ons jammer genoeg verbindt, want eigenlijk is het gewoon een trauma band.

NK: Als we het hebben over solidariteit, hoe belangrijk vind je het dat er solidariteit is tussen Zwarte mensen in Nederland en Amerika?

LPF: Ik denk sowieso dat we veel van elkaar kunnen leren, omdat Amerikanen een hele andere ervaring hebben dan wij en andersom ook. Waarschijnlijk zouden Afro-Amerikanen misschien een antwoord krijgen op waar ze vandaan komen, als ze daar behoefte aan hebben natuurlijk. Ik snap ook dat als je bijvoorbeeld uit Texas komt je je gewoon *Southern* voelt, omdat je al vijf generaties daar zit en daar natuurlijk ook een connectie mee hebt. In plaats van dat je tot op de bodem gaat uitzoeken uit welk land in Afrika je komt en dan een antwoord hebt waar je je niet tevreden over voelt, omdat je gewoon geen connectie hebt met je origine. Ik vind het lastig waarom het belangrijk is. Ik vind het sowieso belangrijk dat Zwarte mensen, en mensen van kleur, solidair naar elkaar zijn omdat dat alles een beetje makkelijker maakt. Het is al zwaar genoeg. Het enige wat we kunnen doen is een beetje uitkijken voor elkaar.

NK: Hoe kan ik dat interpreteren, uitkijken voor elkaar?

LPF: Elkaar de kin omhoog houden, dat mensen de hoop niet opgeven, de moed niet opgeven en dat ze weten dat ze niet alleen zijn en dat hopelijk ooit in de toekomst er een wereld zonder racisme is. Heel 'Kinderen voor Kinderen', maar daar hopen we allemaal op. Ik denk dat we daar nog steeds naar uit kunnen kijken en dat we de hoop niet kunnen verliezen.

NK: En ervaar je ook wel eens solidariteit van Zwarte Amerikanen, bijvoorbeeld als het gaat om racisme in Nederland?

LPF: Ik heb niet echt Zwarte Amerikanen ontmoet om überhaupt een mening over te kunnen vellen, karakteristiek gezien. Ik zou het niet zeker weten, maar ik heb wel een Afro-Britse vriendin die wel heel solidair is. Ik geloof best wel dat Afro-Amerikanen solidair zijn. Ik zou ook best wel geloven dat zij het gevoel hebben dat zij het zwaarder hebben in de VS dan dat wij het hier hebben of dat zij het hier zouden hebben. Ik heb het zelf nog nooit meegemaakt, maar ik kan me zeker indenken dat zij denken: '*Is this it?*' Ik weet dus niet of ze solidair zijn.

NK: Als je denkt aan al die *Black Lives Matter* demo's die werden georganiseerd, is het dan belangrijk dat zij ook solidair zijn met ons of maakt dat niet zo heel veel uit?

LPF: Als ik mijn demo als voorbeeld moet gebruiken, was de solidariteit van Afro-Amerikanen niet cruciaal omdat het publiek groot genoeg was. Ik denk niet dat we op Afro-Amerikanen hoeven te leunen als het gaat om de strijd tegen racisme, omdat we daar net zo goed experts in zijn en dat kunnen we dus prima zelf. Als je kijkt naar een ideaalbeeld waarin alle Zwarte mensen verenigd zijn, dan zeker, omdat dat hetgeen is wat ons verenigd. Dan zou je idealiter wel willen dat ze solidair zijn.

NK: Denk je dat internationale solidariteit, in het algemeen, belangrijk is voor de antiracisme beweging in Nederland?

LPF: Het is niet zo zeer noodzakelijk. Het is waarschijnlijk belangrijker als de antiracisme beweging op een internationaal vlak goed gestructureerd en goed georganiseerd zou zijn. Als BLM bijvoorbeeld echt een internationale beweging zou zijn met een internationaal bestuur en

meetings en lezingen in verschillende landen. Juist omdat elke Zwarte ervaring zo verschillend is, is dat gewoon lastig. Zwarte mensen liggen ook niet op een lijn wat betreft antiracisme. Ik denk, vooral voor Nederland, dat het belangrijk is dat het uit het land zelf komt dus die solidariteit vanuit Afro-Amerikanen hebben we niet nodig, maar zou handig zijn mochten we druk willen zetten op de Tweede Kamer. Als Nederland op dat gebied onder druk zou worden gezet dan hebben we die solidariteit nodig, maar anders denk ik dat het voor de strijd tegen racisme niet super relevant is als Nederland internationale solidariteit krijgt, omdat het land zelf moet leren om daar naar toe te groeien als de tijdgeest daar plaats voor maakt.

NK: Kun je iets meer vertellen over waarom het belangrijk is dat het vanuit Nederland zelf komt?

LPF: Anders voelt het meer als een sanctie. Natuurlijk mogen er nog steeds wel sancties komen voor wat er is gebeurd in het slavernijverleden. Volgens mij zitten we allemaal nog steeds te wachten op *reparations*. Het zou dan heel erg voelen als een sanctie. Onder het mom van: 'Jullie hebben ooit de VOC gehad en dat was niet zo leuk dus nu moeten jullie de Zwarte mensen beter gaan behandelen.' Terwijl de grond van dit alles is dat iedereen gelijk behandeld moet worden. Ondanks mijn kleur ben ik niet heel anders dan Lieke en is Lieke niet heel anders dan de meid daarnaast en enzovoort. Het gaat om mensenrechten. We hebben het niet over luxe, we vragen niet om meer, we vragen om de bare minimum. Het staat in de grondrecht, het is artikel 1. Je doet het boek open en dat is het eerste wat je ziet dus waarom niet? Waarom hebben we het buitenland daarvoor nodig? Waarom zou de EU daarvoor moeten ingrijpen? Waarom zou iemand daarvoor moeten ingrijpen? Het gaat erom dat Nederland mensenrechten serieus neemt. Net zo goed als dat zij een van de eerste landen waren waar LGBTQ mensen openlijk mochten trouwen. Hoezo zitten we nu nog steeds over Zwarte Piet te praten? Ik denk dat dat me ook dwars zit met Nederland. Dat we heel progressief kunnen ogen, maar als het op racisme aankomt dan heeft iedereen niet meer zoveel te zeggen. Ik denk in het geval van Nederland het echt uit het land zelf moet komen.

Appendix 2.3

Interview Mitchell Esajas

*Enkele gaten in de transcriptie door een slechte verbinding tijdens het gesprek.

NK: Kun je vertellen over je ervaring tijdens de *Black Lives Matter* demonstraties in 2020? Wat is je opgevallen?

ME: In 2020 werd George Floyd vermoord, volgens mij is het een dezer dagen twee jaar geleden. In eerste instantie hadden wij vanuit Kick Out Zwarte Piet zoiets van laat andere mensen een keer de demonstratie organiseren. [...] Je kon er niet omheen op een gegeven moment, vooral met de protesten in de VS. [...] Een paar mensen waren bij elkaar gekomen en we besloten om de demonstratie op 1 juni in Amsterdam op de dam te organiseren. 1 juni is normaal gesproken de dag dat de Ketikoti maand begint. [...] Vandaar die eerste demo op 1 juni. We hadden het volgens mij de dag ervoor online gezet en daar kregen we al best veel response. Wij dachten dat er ongeveer vijftienhonderd mensen zouden komen, wat voor ons al veel was. [...] Op de dag zelf kwamen er vijfduizend mensen. Het was ontploft. Dat was bijzonder. [...] Wat voor ons belangrijk is aan BLM is dat het aantal mensen dat de straat op ging historisch was. In mijn optiek, in het optiek van de activisten tegen Zwarte Piet met KOZP van de jaren ervoor, waren de eerdere ontwikkelingen belangrijk voor de bewustzijn en strijdbaarheid over racisme [...] Dat hebben we door die demo alleen maar extra op de kaart gezet. Voor ons begon het niet in 2020. Het begon al veel eerder.

NK: Hoe was het om dat verschil te zien in de opkomst voor KOZP en de BLM demonstraties?

ME: Verschillende factoren spelen mee. Enerzijds denk ik dat protesteren tegen Zwarte Piet gaat over hier, gaat over Nederland. [...] Als er in de VS zo iets gebeurt, is het veel makkelijker om met de vinger te wijzen. Dat zag je ook in 2020 dat het in de media heel breed werd opgezet. Terwijl als we kijken naar het politiegeweld tegen anti-Zwarte Piet activisten, zeker in de begin jaren, daar was veel minder media aandacht voor. [...] De derde factor is dat we in maanden van lockdown zaten, er was geen afleiding, de winkels waren gesloten, sport ging niet door, mensen konden niet feesten op een festival. Mensen waren een soort van gedwongen om in hun huis met veel minder afleiding [...]. Al die factoren speelden mee.

NK: Wat denk je dat de impact was van jullie demo in Amsterdam op de golf van demo's die daarna kwam?

ME: Ik denk dat dat liet zien dat het mogelijk was om een massale demonstratie te organiseren. [...]

NK: Op wat voor manieren hebben jullie daarna geholpen met het organiseren van andere demonstraties landelijk?

ME: We hadden natuurlijk best wel veel ervaring met protesten. Hele praktische dingen, denk aan het slogan, protestborden, afspraken met de lokale autoriteiten, politie, handhaving en dat soort dingen. [...] KOZP heeft lokale groepen, zoals in Groningen en Dordrecht, die toen *Black Lives Matter* demonstraties hadden georganiseerd. Op sommige plekken hadden lokale mensen het opgepakt en daar hebben we een beetje bij geholpen, ook financieel. In Almere bijvoorbeeld heb ik geholpen met advies en het regelen van een podium.

NK: Ik las dat jullie bij twaalf van de demo's betrokken waren. Dat is best veel.

ME: Ja dat was ook veel, dat klopt ja.

NK: Ik heb ook nog een paar vragen over de relatie tussen Zwart Amerika en Afro-Nederland. Voel jij een connectie tussen de Zwarte gemeenschap in Amerika en die in Nederland? En op wat voor manier?

ME: Ja uiteraard, als je het vergelijkt zie je dat we een gelijkwaardige geschiedenis hebben. De Afrikaanse diaspora met een geschiedenis rond de trans-Atlantische slavernij. Dat we bij wijze van spreken op dezelfde boot werden gezet, zij zijn terecht gekomen in de VS en wij in Suriname of in het Caribisch gebied. We zijn onderdeel van die geschiedenis. [...] Alleen manifesteert het zichzelf natuurlijk anders in verschillende landen. In de VS had je natuurlijk slavernij dat plaatsvond op het grondgebied van de VS, *Jim Crow* wetgeving en andere politieke ontwikkelingen. Terwijl als je kijkt naar Europa en Nederland specifiek hadden ze natuurlijk koloniën buiten het grondgebied, Suriname, maar ook de Antillen et cetera. Daardoor hebben we in Nederland een kleinere Zwarte gemeenschap en ook een andere geschiedenis, maar historisch gezien, zeker tijdens de *Civil Rights Movement* was er veel solidariteit met de VS. Tussen Zwarte gemeenschappen in de VS en Zwarte gemeenschappen in andere delen van de wereld, waaronder Europa. Dat werkte heel erg mee. Daarnaast had je de *Black Panther*, *Black Power Movement*, dat is altijd een grote bron van inspiratie geweest op dat gebied. Daar hebben we ook archiefstukken van dat er bijvoorbeeld een *Black Panther* solidariteitscomité was in Nederland bij Vereniging Ons Suriname. Het is altijd een internationale beweging geweest. Zo kijken wij vanuit The Black Archives ook naar de geschiedenis van verzet dat het altijd internationaal is geweest.

NK: Op wat voor manier denk je dat die connectie van kolonialisme en het slavernijverleden op dit moment nog een rol speelt. Is dat nog belangrijk?

ME: Kijk naar anti-Zwart racisme. De slavernij werd gelegitimeerd door een systeem van racisme en specifiek anti-Zwart racisme. Het idee dat Zwarte mensen per definitie inferieur waren, minder intelligent, minder begaafd, et cetera. Dat heeft honderden jaren geduurd en komt tot uiting op allerlei manieren. Het is ook onderdeel van populaire cultuur en daar zie je ook allerlei internationale connecties. *Blackface* is daar een goed voorbeeld van. Het kwam vanuit de VS en verspreidde zich naar Europa, zoals met Zwarte Piet. We zijn nu in Duitsland, hier heb je ook *blackface*. Het is op allerlei manieren, maar in de kern anti-Zwart racisme wat een overblijfsel is van het slavernijverleden. En economische ongelijkheid. Slavernij was natuurlijk gebaseerd op het concentreren van kapitaal en vermogen door witte mensen ten koste van de gedwongen arbeid van Zwarte mensen. [...]

NK: Je noemde net al dat racisme zich anders manifesteert waardoor er andere ervaringen zijn in de VS dan in Nederland. Op wat voor manier beïnvloeden de verschillende ervaringen de relatie tussen Zwarte activisten in Nederland en Amerika?

ME: De solidariteit richting de VS vanuit Europa is [...] Wereldwijd zien we veel van de Amerikaanse cultuur, waardoor we ons meer betrokken voelen daarbij. Denk aan de muziek van Kendrick Lamar [...] Op die manier krijgen we in Europa veel meer mee van hun. Terwijl andersom heel veel Afro-Amerikanen niet eens weten dat er Zwarte mensen leven in delen van Europa [...] Ik denk dat de geschiedenis anders is. In de VS heeft de geschiedenis van slavernij zich heel expliciet gemanifesteerd via *Jim Crow* en segregatie, een vorm van apartheid, die decennia lang in de VS [...] De impact daarvan zie je daardoor veel duidelijker. Er is veel meer een historisch bewustzijn, ook door de *Civil Rights Movement* natuurlijk. Er is een langere geschiedenis van verzet en er is een beeld daarover. Zoals Gloria Wekker ook heeft gezegd, hier in Europa weten we meer over de *Civil Rights* en *Black Power Movement* dan bijvoorbeeld de antiracisme beweging in Nederland. [...] Een explicietere vorm van systematisch racisme gehad, segregatie, maar ook politiegeweld wat veel vaker fataal is daar dan hier. Hier komt het ook voor maar we hebben niet zulke grote aantallen fatale slachtoffers, terwijl het wel gebeurt. Politiegeweld is natuurlijk een van de meest duidelijke, heftigere vormen [...] Hier is het wat subtieler waardoor het makkelijker is om te ontkennen. Je hebt hier, zoals Gloria Wekker zegt, [...] oké we hebben een geschiedenis van slavernij, maar hier is wel de Tweede Wereldoorlog gebeurt [...]

NK: Je zei net al wat over hoe die solidariteit werkt, ook richting Zwarte mensen in de VS. Dat het misschien een klein beetje eenzijdig is. Kun je misschien iets meer zeggen over hoe dat de Nederlandse antiracisme beweging beïnvloed?

ME: Hier zijn er vaker solidariteitsprotesten geweest voor de VS. Ik weet nog dat ik in 2016 na de moord op Alton Sterling en Philando Castile [...] Daarnaast weet ik dat activisten in Amsterdam ook protesten organiseerde op de Dam, paar jaar daarvoor in 2014, ook voor de moord op Mike Brown. [...] Ik kan me niet herinneren dat in de VS een solidariteitsprotest is geweest in het verleden [voor ons]. Op Facebook af en toe, op sociale media, maar echt een protest niet.

NK: Toch weerhoudt dat Zwarte activisten in Nederland niet om die solidariteit te uiten. Waar ik nu over aan het nadenken ben is hoe belangrijk het is dat dat ook terug komt. Misschien is dat ook weer niet zo heel belangrijk?

ME: Nee, het is oprechte empathie en mensen hier kunnen zich goed in die Afro-Amerikaanse cultuur herkennen, zoals de populaire cultuur vanuit hip hop. Dat mensen zich daarmee verbonden voelen en op die manier die solidariteit voelen. [...] Je ziet ook dat de media bij politiegeweld in Nederland, neem Mitch Henriquez of andere voorbeelden, terughoudend is om het institutioneel racisme te noemen. Terwijl als er iets in de VS gebeurt dan staat de media voor in de rij om erover te publiceren. Het gaat toch niet over hier dus [...]

NK: Toch als er wel iets gebeurt waar de media heel heftig op reageert dan merk ik dat activisten zoals jij, maar ook anderen, er best wel goed in zijn om dat ook relevant te maken voor Nederland en de aandacht meer naar Nederland te verleggen.

ME: Ja dat is wel een tactiek, een strategische manier om de aandacht ook op de situatie hier leggen. We hopen in ieder geval [...]

NK: Op wat voor manier denk je dat Afro-Amerikaans activisme daarbij helpt?

ME: [...] Als er iets in de VS gebeurt dan kunnen we ineens wel over racisme praten en het aandacht geven, omdat het geen gevolgen heeft voor hier. Die aandacht die er opeens is kunnen we dan gebruiken om de aandacht ook op de situatie hier te leggen. [...]

NK: Wat denk je in het algemeen dat het belang is van internationale solidariteit tussen Zwarte activisten?

ME: Ik denk dat het best veel is. Daar gaat ons project in Duitsland ook over. Het gaat over internationale solidariteit [...] Kijk naar Martin Luther King, de *Civil Rights Movement*, de dekolonisatie beweging. [...] De internationale beweging die wij de *Black Radical Tradition* noemen. [...]

Appendix 2.4

Interview Perle Miangue

NK: Dit is Nikita die Perle interviewt voor haar thesis over Zwarte solidariteit op 9 mei 2022.

De eerste vraag is of je wat over jezelf kunt vertellen, je volledige naam en wat je doet in het dagelijks leven.

PM: Ik ben Perle Miangue (zij/haar) en ik kom uit Eindhoven. Ik ben de afgelopen vier jaar activistisch bezig in Nederland. Ik zit bij Eindhoven Kan Het, Kick Out Zwarte Piet Eindhoven en ik heb BLM Eindhoven en BLM Den Bosch gehost. Sindsdien ben ik in heel Nederland activistisch bezig en heb ik me aangesloten bij verschillende organisaties en demo's. Ik host en spreek op veel evenementen en ik heb door mijn activisme de inspiratie gekregen om mijn eigen platform en stichting te starten, Eindje 0 Filter. Daar proberen wij via live evenementen, podcasts, radio en meerdere dingen de dingen die in Nederland spelen voor mensen van kleur te belichten, zowel de positieve als de negatieve dingen. We bieden educatie en zelfbewustzijn en kennis. [...] We zijn een groep van diverse vrouwen met diverse achtergronden en iedereen heeft z'n eigen specialiteit en inbreng. Zo proberen we als collectief Brabant op de map te zetten, te onderwijzen en diversiteit uit te stralen. Een reflectie te zijn van de maatschappij waar we in leven. Wat niet alleen wit is, maar ook gewoon vrouw, kleurvol en met verschillende religies. Dat vind ik gewoon heel belangrijk.

NK: Je bent al wat langer betrokken bij activisme, hoe ben je specifiek betrokken geraakt bij het organiseren van de *Black Lives Matter* demo's?

PM: Ik ben er eigenlijk ingerold. In 2018 ben ik viraal gegaan met Vice Nederland. Ik was in de stad in Eindhoven en er was een demonstratie van KOZP. Heel veel pro-Pieten hadden besloten dat ze een tegendemonstratie zouden doen, om op locatie met een aantal mensen op te komen dagen. Dat bleek uiteindelijk zo'n tweehonderd man te zijn. Toen zijn er op die dag tweehonderd hele boze hooligans en mannen naar de kerk te gaan om de KOZP demonstranten tegen te houden en belagen. Ik was zelf op dat moment in de stad en ik heb me eigenlijk een beetje gemengd in de demo, want ik vond dat de politie totaal niet ingreep. Iedereen stond er maar bij en keek er naar. Ik vond dat gewoon zo onmenselijk en dehumaniserend. Ik dacht: 'Dit kan niet gebeuren in 2018 en al helemaal niet in mijn woonplaats in Eindhoven. Wat zijn we aan het doen?' Ik liep in op mensen die aan het joelen waren naar demonstranten en ze aan het uitmaken waren voor van alles en nog wat, zoals Zwarte Piet. Er werden blikjes en eieren naar ze gegooid en nogmaals de politie stond erbij en keek ernaar. Ik ben er toen op afgelopen en ik heb de demonstranten bemoedigende woorden toegeroepen: *'I see you, I respect you and stay strong. What you're doing has a purpose. Het is heel sterk van jullie dat jullie hier staan. Forget the noise around you.'* Terwijl ik aan het communiceren was met de demonstranten werd ik omsingeld door een paar witte mannen en op dat moment ging het heel snel. Ik heb mijn telefoon gepakt en op de live knop van mijn Facebook gedrukt uit bescherming, omdat ik merkte dat de agenten niet ingrepen en de mannen best wel vrij en dichtbij me mochten komen. Zo dichtbij dat ze gewoon letterlijk in mijn nek en gezicht aan het hijgen waren, zoals je ook op de beelden en foto's kunt terug zien. Ik werd belaagd en

geduwd van links naar rechts. Ze riepen dingen zoals 'hoer van de zwarten', 'bolletjesslikker', 'ga terug naar je eigen land' en 'zwarte kanker hoer'. Van alles en nog wat kreeg ik over me heen en uiteindelijk ben ik aan de linie van de demonstranten gaan staan voor mijn eigen veiligheid. Die ervaring heeft mij zo erg geraakt dat ik dacht: 'Dit kan niet meer gebeuren. Dit mag niet meer gebeuren. Wat kan ik eraan doen om te zorgen dat deze dingen niet meer gebeuren? En als ze wel gebeuren het belichten en erover praten.' Dat was eigenlijk de start van mijn activisme. Het jaar daarop ben ik mee gaan demonstreren bij KOZP en sloot ik me aan bij Eindhoven Kan Het. Sindsdien doe ik wat ik doe. Dat was de aanleiding waarom ik bijvoorbeeld vandaag hier ook met jou zit.

NK: Eerst ging je bezig in je eigen stad?

PM: Ja, ik ben viraal gegaan. Heel veel mensen willen dan van alles van je, zoals de media. Mainstream media laat zien wat mainstream media wilt laten zien, maar Vice Nederland heeft echt het rauwe verhaal laten zien van hoe het zich echt heeft afgespeeld die dag. Verder kon je de hele maand op NOS journaal en andere nieuwszenders, zelfs in Eindhoven, alleen de beelden zien van wat de hooligans gedaan hadden. Alsof ze daar heel trots op waren. Je zag niet op het NOS journaal hoe de hooligans mij belaagden, je zag niet op het NOS journaal hoe ik bedreigd werd, je zag niet op het NOS journaal hoe ik heen en weer geduwd werd en de racistische leuzen hoorde je ook niet. Je zag alleen dat de hooligans naar de stad waren gegaan en de Kick Out Zwarte Piet demonstranten uit de stad hadden gejaagd. Ze wisten heel slim hoe ze dat moesten laten zien. Dat was voor mij als burger de eerste keer dat ik in aanraking kwam met de andere kant van de media en zag dat dingen werden verdraaid. Ik vroeg me af: 'Hoezo hebben jullie mijn verhaal niet verteld? Hoezo is mijn verhaal niet belangrijk? Waarom willen jullie mijn verhaal niet vertellen?' Dat is ook iets wat mij heel erg dwars zat. Je voelt je al niet veilig als Zwarte vrouw door de politie die op dat moment aanwezig was. Ze hadden gelijk kunnen ingrijpen, maar ze hebben die mensen helemaal in mijn persoonlijke ruimte laten komen. Ik vroeg me altijd af wat er zou zijn gebeurd als ik een witte vrouw was geweest die werd belaagd door bijvoorbeeld mannen van kleur of 'Islamitische mannen' om het maar zo te zeggen. Die worden vaak gelabeld als terroristen, criminelen of als agressief, maar het waren witte mannen en die mochten het wel doen, dat was prima. Ze stonden erbij en keken ernaar en toen verdraaide de media het ook nog. Het lokale nieuws dat het had over een schandaal en het verpesten van een kinderfeest, maar niemand die het had over de vrouw die ze hadden belaagd. Dat zijn allemaal dingen die mij triggerde, waardoor ik dacht: 'Dit is ziek en dit kan echt niet.' Dat heeft mij wel laten inzien dat er echt werk aan de winkel is, vooral hier in Brabant.

NK: Eenmaal in 2020, had je geholpen bij de demo in Eindhoven en Den Bosch?

PM: Ja, BLM kwam toen naar boven en in de tussentijd had ik al wat gesproken over mijn situatie door Nederland. Verschillende activistische organisaties hebben me benaderd zoals Kick Out Zwarte Piet en daar probeerde ik dan mijn verhaal te vertellen. Support vanuit de Randstad was altijd super sterk. Ik had mensen zoals Mitchell Esajas die constant in mijn oor zaten om te vragen hoe het met me ging, mentaal en fysiek. Hetzelfde geldt voor Jerry Afriyie, ze hebben me echt onder hun hoede genomen. Dat is echt super fijn, want die nazorg is ook zeker nodig. Het is mentaal heel heftig. Toen kwam BLM kijken. In Amerika was er George Floyd en het gebeurde in Nederland natuurlijk ook met Tomy Holten. Er is ook een Arubaanse man op een festival gestikt door agenten. Toen BLM ter sprake kwam, kreeg ik de vraag of ik Eindhoven wilde

hosten. Toen heb Eindhoven gehost, volgens mij kwamen er meer dan tweeduizend mensen op af. Dat was echt voor Eindhoven een historische dag. Zo iets had nog nooit plaatsgevonden in deze stad.

NK: Wie had jou toen gevraagd?

PM: Ik zit bij Eindhoven Kan Het. Je hebt door heel Nederland 'Kan Het' afdelingen. Je hebt Eindhoven Kan Het, Amsterdam Kan Het, Nijmegen Kan Het. Ik zit bij Eindhoven Kan Het en vanuit die organisatie werd ik gevraagd of ik het wilde hosten, omdat ze mij daar de aangewezen persoon voor vonden. Ik stond daar dan weer twee jaar later na dat incident in hetzelfde centrum, maar deze keer had ik de kans om mijn eigen stem te laten horen. Wat ik dus al die tijd nog niet had gekregen in Eindhoven. De lokale media gaf er geen aandacht aan, de burgemeester vond het ook niet nodig om er aandacht aan te schenken en PSV zelf ook niet aangezien er een paar hooligans van PSV aanwezig waren. Niemand heeft contact opgenomen dus ik heb nooit echt mijn kant van het verhaal kunnen vertellen daar heb ik toen wel echt het podium en platform van gekregen.

NK: Hoe ervaaarde je het toen je wel je eigen verhaal kon doen?

PM: Het was *empowering*, want twee jaar daarvoor stond ik daar een beetje alsof ik het zwarte schaap was. Twee jaar later stond ik daar en ik stond niet alleen. Dan staan er mensen die hetzelfde voelen als jij, hetzelfde ervaren hebben als jij of die empathie voor je hebben, met je mee leven en voor hetzelfde doel daar staan. Dat is gewoon super *empowering*. Dat was super mooi om te zien. Ik ben ook begonnen met een minuut stilte om heel het stadhuisplein in Eindhoven, met al die duizenden mensen, een minuut lang stil te kunnen hebben uit respect voor alle slachtoffers over heel de wereld. Dat was gewoon krachtig. Het was heel *empowering* en fijn dat ik dat kon doen voor mijn stad. Ook fijn dat ik dan kon laten zien, kijk dit is de andere kant van Eindhoven. Na dat incident kreeg ik constant van mensen te horen: 'Wat doe je daar? Ga weg! Woon je daar? Die mensen zijn gek, ben je niet bang?' Dan denk ik altijd: 'Nee, ik woon hier met heel veel plezier. Ik ben niet bang en er zijn ook gewoon hele toffe dingen die er gebeuren. Ik heb mijn veilige ruimtes en mijn gemeenschap dus *I'm good*.' Op die dag was mijn gemeenschap er ook en was het ook gewoon een veilige ruimte voor mensen met allerlei afkomsten, religies, sekse et cetera. Iedereen was daar die dag voor een doel, dat was gewoon het stoppen van het zinloos geweld en racisme op mensen van kleur. [...] Eerst in Eindhoven en ik werd volgens mij die week daarop of twee weken daarna gevraagd om Den Bosch te doen. Toen heb ik Den Bosch daar ook gedaan met kleine Jay, een lokale rapper van Den Bosch en hebben wij Den Bosch gehost.

NK: Was dat dan weer door die lokale 'Kan Het'?

PM: Dat was Den Bosch Kan Het, die had weer Eindhoven kan het gelinkt. Dat gebeurt wel heel vaak. Dat we elkaar onderling altijd linken en betrekken. We proberen te kijken: 'Hey, wij zijn hiermee bezig in onze stad. Hoe zit dat bij jullie in Eindhoven?' Of: 'Jullie doen dit bijvoorbeeld al een tijdje in Amsterdam. wij willen het ook proberen in Eindhoven, hoe kunnen wij dit doen?' Dat is wel fijn, dat je een soort netwerk hebt onder al die organisaties en activisten. Dat we dan zo, landelijk, dingen voor elkaar proberen te krijgen.

NK: Werkte jullie in Eindhoven en Den Bosch ook samen met lokale organisaties of was het meer vanuit KOZP?

PM: Die in Eindhoven was gewoon Eindhoven Kan Het inderdaad, we krijgen sowieso altijd de support van Kick Out Zwarte Piet. Jerry Afriyie is ook komen spreken op die in Eindhoven. We proberen altijd in ons eigen netwerk nog wel te kijken welke collega's zich erbij kunnen aansluiten. Gelukkig staan er altijd collega's open om dat te doen.

NK: Was er speciaal een reden toen ze jou vroegen voor die demo, het was natuurlijk vooral in solidariteit met de VS, waarom je mee wilde helpen?

PM: Door wat ik zelf heb meegemaakt weet ik hoe het is om je machteloos te voelen als je te maken hebt met geweld als een persoon van kleur en ik weet ook hoe het is om je machteloos te voelen tegenover de politie. Dat kon ik ook met de slachtoffers delen. In de afgelopen jaren heb ik natuurlijk ook meegelopen met Kick Out Zwarte Piet dus dan heb je hier en daar nog wel heftige demo's meegemaakt met burgers en politie. Het was sowieso persoonlijk. Het was een dichtbij-mijn-bed-show. Het feit dat ik dit kon doen voor mijn stad, mensen en gemeenschap was voor mij het belangrijkste. Ik dacht, 'Laat mij dit doen en laat mij zorgen dat ik de dingen zeg die gezegd moeten worden, waarvan ik weet dat mensen willen dat ik dat zeg of dat dat een keer gezegd wordt. Laat me een stem zijn voor de mensen die niet een stem durven te zijn.' Dat vooral. Dat was meer de kracht erachter. Ik ben moeder en ik wil dit later niet voor mijn kind dus dat is altijd de grootste drijfveer achter alles wat ik doe. Dat ik het nu moet doen en doorstaan zodat mijn kind, zijn generatie, en zijn kinderen dat niet hoeven te doorstaan.

NK: Voel jij een connectie tussen de Zwarte gemeenschap in Amerika en Nederland?

PM: De connectie is er sowieso altijd. *We are all people of color* en we hebben allemaal te maken met institutioneel racisme. Dat is in Amerika een groot ding, maar Nederland is daar net zo goed in. In Nederland is het misschien niet altijd even zichtbaar, maar het is zeker wel aanwezig. In Amerika is het jammer genoeg super zichtbaar door de wetten die ze hebben op sommige plekken. Elke staat heeft andere wetten waardoor het bij de ene staat veel groter is dan bij de andere. We leren zeker veel van de situaties die zich voordoen in Amerika. Dat houdt ons ook scherp om ervoor te zorgen dat die situaties zich nooit voor zullen of mogen doen in Nederland. Daarom blijven we ook altijd als activisten aankaarten hoe belangrijk het is om institutioneel racisme aan te pakken. Dat het daar begint. Hoe belangrijk het is om het onderwijs aan te pakken. Daar begint het mee, als je mensen niet leert dan weten ze ook niet beter. Het zaadje moet je vroeg planten. Kinderen zijn de toekomst dus als kinderen weten wat racisme inhoudt, wat institutioneel racisme inhoudt, wat de kloof is tussen een Jan en een Jemima. Op die manier gaan mensen meer begrip voor elkaar hebben en dingen die er gebeuren in de maatschappij beter begrijpen. Vaak in Nederland als iets zich voordoet wijzen we de vinger: 'Dat waren die Marokkanen.' 'Dat waren die Afrikanen.' 'Dat waren asielzoekers.' Het is altijd gelijk zo, maar wat als jij wist wat die asielzoekers hebben moeten doorstaan in Nederland, wat die Marokkaanse gemeenschap hier heeft moeten doormaken of wat de Afrikaanse gemeenschap hier doormaakt. Dan zou je meer begrip daarvoor hebben. Dat is iets wat het belangrijkste blijft. Het begrip, maar ook de educatie. *Education is everything*. Dat is een van de grootste dingen waar we tegenaan zitten. Ik denk dat we dat echt wel gemeen hebben met Amerika, *rooted institutionalized racism in the system*, in het onderwijs, zelfs op de werkvloer. Dat is iets wat we gemeen hebben. In de

medische wereld zelfs. Ik lees vaak over onderzoeken uit Amerika waar ze het hebben over dat Zwarte vrouwen niet serieus worden genomen in de medische wereld. Dat gebeurt in Europe net zo hard. Dat gebeurt in Nederland net zo hard. Ik heb het zelf als Zwarte vrouw ook ervaren. Dat ik dingen aangeef, bijvoorbeeld dat ik pijn heb, en dat mensen het vaak niet serieus nemen. Je hebt toch die stigmatisering van de *strong Black woman*, die we al krijgen sinds *Black enslavement*, maar even *a strong Black woman* wordt moe of heeft gewoon pijn. Het is belangrijk dat die dingen erkend worden, maar als mensen daar niet over onderwezen worden dan gaan mensen dat nooit kunnen begrijpen en snappen.

NK: Tot in hoeverre is het belangrijk dat je die gedeelde ervaring hebt?

PM: Heel belangrijk, want zolang er begrip is, kan er verandering komen. Zolang er geen begrip is kunnen we niet naar verandering of naar verandering toe werken. We begrijpen elkaar niet, we blijven langs elkaar heen leven, we blijven vingers naar elkaar wijzen en dan blijven we elkaar beschuldigen van dingen of zelf dingen invullen en dat kan ook gevaarlijk zijn.

NK: Als je het hebt over begrip naar elkaar, wie bedoel je daar dan mee?

PM: Dan heb ik het over alle lagen van de maatschappij in Nederland. Van de rijke tatta's naar de mensen onderaan de ladder die net komen kijken, de immigranten bijvoorbeeld of de asielzoekers die alles achter zich hebben moeten laten en opnieuw moeten beginnen. Er is een heel verschil tussen hoe hun in de maatschappij staan en hoe de ander erin staat. Maar maakt het hen minder mens of minderwaardig? De realiteit is wel dat we hetzelfde doel kunnen hebben, maar dat de weg ernaartoe voor die twee groeperingen heel verschillend is. Het is belangrijk dat we dat als land blijven aankaarten en de realiteit onder ogen blijven zien. Dat dat nog steeds een realiteit is in Nederland. Dat vrouwen in Nederland minder betaald krijgen, dat vrouwen van kleur rot baantjes krijgen of dat immigrant ouders de vervelende baantjes krijgen zoals de toilet- of poetsvrouw. Dat creëert ook een grote kloof in de maatschappij. Waarom is dat dan altijd? Het is belangrijk om die 'waarom' te blijven afvragen. Doordat te doen komt het dialoog en begrip waardoor we kunnen kijken hoe we het kunnen veranderen, waar het begint en waar we moeten beginnen.

NK: Dat institutioneel racisme en de verschillende uitingen daarvan is iets wat we gemeen hebben met Amerika?

PM: Dat is een van de grootste dingen die we gemeen hebben met Amerika inderdaad, want Amerika heeft ook door slavernij en kolonialisme heel veel last daarvan gehad. Daardoor moeten Zwarte mensen en mensen van kleur, waaronder Mexicanen en Aziaten, tien keer zo hard werken voor hun positie in de maatschappij. Dat wordt hun niet zo maar voorgeschoten. Andere mensen hebben dat privilege al omdat je van een bepaalde familie komt en een bepaalde naam draagt of door je huidskleur of geslacht. Dat helpt je al vooruit te komen. Niet iedereen heeft dat. Sommige mensen hebben *generational wealth*, sommige mensen komen niet van *generational wealth*. Sommige mensen komen van *generational trauma* en proberen daar nog steeds uit te komen en eraan te werken. Wat wordt die mensen aangeboden?

NK: Dat zijn ook dingen waar de Afro-Nederlandse gemeenschap tegenaan loopt. Zijn er volgens jou ook belangrijke verschillen tussen wat Zwarte mensen in Amerika meemaken en die in Nederland?

PM: In Amerika is het veel zichtbaarder. Dan heb ik het vooral over agenten die zich bewust focussen op Zwarte mensen of mensen van kleur. Je ziet heel vaak dat de Zwarte vrouw het slachtoffer is van geweld bij agenten. Hoe vaak hebben we wel niet meegekregen dat vrouwen opgepakt werden en in hun cel overleden of tijdens de arrestaties. Het geweld is daar veel zichtbaarder. In Nederland gebeurt dat ook, maar in Nederland worden dingen sneller in de doofpot gestopt. Men heeft gelijk door dat het een heel groot probleem kan worden waardoor het heel snel geminimaliseerd wordt en er niet meer over gepraat wordt. Terwijl je ziet dat als zulke dingen gebeuren in Amerika het nationaal iets met hen doet. Dat zelfs wereldwijd het iets doet, het komt ook naar Nederland en andere landen. Dat mensen wel echt het gevoel hebben, *if you touch one of us, you touch all of us*. In Nederland heb je dat sinds de laatste jaren, maar vroeger was dat er niet want mensen waren natuurlijk bang dat als ze zo reageerde het gevolgen zou hebben voor hen als persoon van kleur en voor hun werk of onderwijs. Dat heb je vaak. Ik krijg ook vaak als activist te horen: 'Ik vind het zo tof wat jullie doen, ik zou dat ook willen, maar mijn werk of mijn werkgever.' Dat gebeurt ook. Ik heb collega's gehad die gewoon hun werk zijn kwijtgeraakt of bedreigd zijn, omdat ze werden herkend op tv. Dat is wel de realiteit.

NK: Hoe denk je dat die verschillen, vooral hoe er in Nederland anders mee om wordt gegaan, invloed heeft op hoe wij kijken naar de Zwarte gemeenschap in Amerika?

PM: Ik denk dat wij naar de Zwarte gemeenschap in Amerika kijken zo van, ze hebben ballen. Ze durven meer en ze komen er eerder voor uit. Ik denk dat wij daar nu ook van leren, maar ook natuurlijk door sociale media. Sociale media is de laatste jaren een heel belangrijk hulpmiddel daarin geweest, ook in het activisme. Je ziet dat wanneer er zich daar situaties voordoen, mensen gelijk hun telefoon trekken. Ook dat hebben wij overgenomen van Amerika denk ik. Wat ik alleen maar goed vind. We kunnen daardoor beter vastleggen wat er gebeurt in Nederland als het gaat om racisme. Vaak was het idee in Nederland dat er hier niks gebeurt, maar alleen in Amerika. 'Het is geen Amerika hier. Agenten die Zwarte mensen dood maken? Dat gebeurt hier niet.' Ondertussen heb je wel Henriquez en Holten. Dat zijn wel mensen die dood zijn gegaan door politie en politiegeweld in Nederland. Je kunt niet zeggen dat het een Amerikaans of buitenlands probleem is. Het is een probleem voor mensen van kleur, maakt niet uit waar op de wereld. Laten we stoppen met onze oogkleppen daarvoor op te zetten en de gevolgen onder ogen zien. Wat gaan we eraan doen als land, politiekorps Nederland en burgers om ervoor te zorgen dat die dingen zich niet blijven herhalen?

NK: Als ik jou hoor dan heb ik het gevoel dat er nog veel werk aan de winkel is in Nederland.

PM: Er is heel veel werk aan de winkel. We behalen heel veel goede dingen, maar we zijn er nog lang niet. Mensen moeten het echt onder ogen willen zien. Het is af en toe echt alsof mensen liever willen weggijken van het racisme die zich afspeelt in Nederland dan het echt onder ogen willen zien. Het gebeurt ook tijdens voetbal en tijdens veel andere sporten. Er zijn zoveel factoren waarin je het terugziet. Hoe vaak hebben we per jaar dat het Nederlands elftal wordt uitgemaakt voor Zwarte Pieten, dat er een donkere speler tijdens een wedstrijd belaagd wordt met bananen, dat er apengeluiden worden gemaakt of iemand zegt, 'Hey, die Zwarte Piet moet eruit.' Dan is het

niet eens november of december. Het zit zo diep geworteld in alles dat wij er eigenlijk niet meer omheen kunnen.

NK: Ik hoor ook heel erg in jouw antwoorden dat heel veel mensen niet weten dat racisme bestaat, het niet willen erkennen of er niet over willen praten, is dat in jouw gevoel anders dan in Amerika?

PM: Ja, in Amerika heb je *Black history*, Zwarte docenten en opleidingen waar je *Black history* kunt studeren. Dat hebben wij hier niet. Als het in het onderwijs in Nederland gaat over Zwarte mensen dan gaat het alleen over slavernij, maar *Black history* is meer dan alleen slavernij. We waren ook mensen voor en na de slavernij, maar dat wordt ons niet geleerd. Wat er ook voor zorgt dat mensen die niet donker zijn een bepaald beeld hebben van donkere mensen. Dat is gewoon heel gevaarlijk. Dat vormt ook weer een beeld wat mensen zelf gaan invullen met de dingen die ze zien op sociale media of tv, maar dat is niet altijd de realiteit. Ik denk dat dat zeker wel een van de grootste verschillen is met Amerika. In Amerika heb je educatie, museums en standbeelden. Er wordt ondanks de wrede geschiedenis die ze hebben over de jaren steeds meer aandacht aan besteed om het kenbaar, hoorbaar en tastbaar te maken door middel van workshops, museums of films. Dat is in Nederland heel minimaal. Het gebeurt wel, maar het is nog heel minimaal.

NK: Zoals je net zei, wij hebben natuurlijk ook een verleden van slavernij en kolonialisme. Wat denk je dat de rol is van dat gedeelde verleden in de relatie tussen Zwarte Nederlanders en Zwarte Amerikanen?

PM: Ik denk dat wij gemeen hebben dat we allebei in een land leven waar wij op een bepaalde manier als tweederangsburgers zijn behandeld en daar nog heel veel trauma's van hebben en sporen meenemen. Ook al is het niet letterlijk meer zichtbaar, voel je het nog wel in heel veel dingen. Sommige van ons zijn al de derde- of vierde generatie in Nederland en hebben nog steeds het gevoel dat ze gediscrimineerd worden op hun achternaam of huidskleur. Het maakt niet uit hoe goed Nederlands je spreekt, hoe goed geïntegreerd je bent of hoe hoog opgeleid. Altijd, op de een of andere manier voel je dat je anders bent. Ik denk dat dat het voornamelijk is. Dat heb je in Amerika denk ik ook. Er zijn ook zoveel generaties en dan heb je nog steeds mensen die op basis van de kleur van hun huid, op een bepaalde manier behandeld worden en mishandeld worden, onterecht behandeld worden. Dat is gewoon fout op alle vlakken. Dat is wel iets wat wij ook meenemen uit ons verleden.

NK: Dat we dat gemeen hebben met Amerika, denk je dat dat belangrijk is als het gaat om solidariteit tussen Zwarte mensen?

PM: Het is niet alleen Amerika, we moeten ook denken aan de mensen in de Caraïben bijvoorbeeld of Zwarte mensen in Zuid-Amerika, Azië of de Aborigines in Australië, dat is iets wat ons linkt. *At the end of the day, we know who we are and we know our history*. De landen waar wij in wonen, weten ook onze geschiedenis, maar willen dat vaak niet toegeven of belichten omdat daar een hele donkere en nare kant aan vast zit. Ik denk dat dat het moeilijke is voor Nederland. Het feit dat je toe moet geven dat je mensen tot slaaf hebt gemaakt, verkracht, misbruikt, dat je landen hebt geplunderd, dat je hebt gestolen en gekopieerd. Dat is veel om toe te geven. Kijk naar de koets, wat daarop staat en het goud waar die van gemaakt is. Kijk naar de

gebouwen die er in Nederland staan of bepaalde straten die vernoemd zijn naar mensen. Dat zijn gebouwen en straten die vernoemd zijn naar slavenhouders. Dan denk ik: 'Als jullie dat wel kunnen belichten, waarom kunnen jullie de rest dan ook niet belichten?' Leer de kinderen ook *wie* die mensen zijn. Mensen denken dat ze zomaar in de Piet Wilhemusstraat wonen bijvoorbeeld, maar ondertussen weet je niet dat Piet Wilhelmus zo veel plantages had in Suriname of Curaçao of wat hij in Belgisch Congo heeft gedaan. Dat weet je niet, maar het is wel belangrijk om te weten. Ik heb ook veel vrienden van de Caraïben met Nederlandse achternamen en ik heb het ook wel eens met hun gehad over waar die achternamen vandaan komen. Er zijn dan wel eens vrienden of kennissen die dat opzoeken en erachter komen dat ze de achternaam dragen van de man die hun voorouders bezitte. Dat is *heavy shit*. Dan lijkt het ver, maar dan is het toch best dichtbij eigenlijk.

NK: Je zei net ook dat het groter is dan alleen Nederland en Amerika, er zijn heel veel plekken zoals de Caraïben en andere plekken in Zuid-Amerika. Hoe belangrijk vind je solidariteit tussen Zwarte mensen in het algemeen?

PM: Heel belangrijk, want dat houdt ons als mensen bij elkaar. Dat houdt ons *sane* en dat geeft ons kracht. Het is heel belangrijk dat die solidariteit er is, want wanneer je ziet dat andere mensen ervoor strijden en dingen behalen dan geeft het jou ook de motivatie omdat ook te doen voor jouw omgeving en jouw stad of jouw land.

NK: Kun je wat meer vertellen over dat solidariteit mensen bij elkaar houdt?

PM: Er is een soort onuitgesproken taal tussen Zwarte mensen, want we weten wat we voelen. Andere mensen kunnen zich daar niet aan relateren, want het is niet onderdeel van hun geschiedenis of ervaring. Ik denk dat iedereen, elke persoon van kleur overal ter wereld en vooral de mensen die niet in hun geboorteland wonen, die ervaring kan delen van zich buitengesloten, niet welkom of het nare eendje in de vijver voelen. Dat is iets wat we gemeen hebben met elkaar. We hebben ook de cultuur gemeen, de geschiedenis en de passie voor waar we goed in zijn. Dat is alles wat ons ons maakt. Dan heb ik het over de cultuur in het algemeen, want *at the end of the day the whole world loves Black culture*. Ondanks de dingen die er gebeuren, draait de wereld door. Overal zie je dingen terug komen van de Afrikaanse cultuur waarvan je dan toch denkt: 'Kijk we hebben wel overal op de wereld onze stempel gezet, of mensen het willen toegeven of niet op bepaalde plekken op de wereld. *We've been here and are here.*' De gevolgen daarvan zijn heel herkenbaar, hoorbaar en tastbaar. Ik denk dat dat ons ook wel als mens bij elkaar houdt en sterk houdt. Net als muziek voor ons als Zwarte, Afrikaanse mensen belangrijk is. Dat is internationaal ook iets wat ons bij elkaar kan houden. Bepaalde liedjes, videoclips, artiesten en dingen die mensen bespreken in hun liederen, daar kan iedereen van kleur overal ter wereld zich in vinden. Ja ik denk dat dat wel heel belangrijk is, solidariteit naar elkaar toe. Het creëert niet alleen begrip, maar het creëert ook *empowering*. Die *empowering* is heel belangrijk omdat dat jou eraan herinnert wie je bent, waar je vandaan komt en wie je nog kan worden. Dat vind ik ook heel belangrijk.

NK: Hoe zag je dat tijdens de *Black Lives Matter* demo's? Op wat voor manieren werd solidariteit daar geuit?

PM: We zijn gestart met een minuut stilte, uit respect en solidariteit voor alle slachtoffers. Als sprekers kwamen spreken, waren mensen uit respect stil. Ik hoefde niet constant te schreeuwen dat mensen stil moesten zijn. Het was een soort van onuitgesproken afspraak om de sprekers te respecteren. Solidariteit in de zin van de mooi bordjes en shirtjes die mensen hadden gemaakt. Je zag de meest creatieve designs bij elke BLM demo. Dat is ook een vorm van solidariteit, een vorm van activisme. Dat mensen dope quotes of zinnen of dingen die hun dichtbij het hart stonden op een bord of een kartonnen plaatje hadden geschreven waarmee ze heel de middag trots mee in de lucht stonden. Dat soort vormen van solidariteit of mensen die een 'love' teken maakten of een vuist in de lucht hielden. Hele kleine, simpele dingen waarbij je als host ziet op afstand, *I see you*, love. Soms hoef je het niet eens in woorden te zeggen, maar een simpele vuist of hart teken of iemand die stil staat met zijn bord boven zijn hoofd. Sommige mensen hadden tranen in hun ogen, sommige mensen raakten gemotiveerd door het feit dat ze op een plein stonden in hun eigen stad. Voor de meeste mensen was het ongekend om zo iets mee te maken. Het bracht veel emoties bij mensen los. Na de demo's zag je ook mensen met elkaar in gesprek gaan en ervaringen delen. Ondanks dat het iets is wat mensen uit elkaar heeft gedreven, omdat het een heel nare ervaring was en een vieze smaak in onze mond heeft achtergelaten, zie je ook hoe het mensen bij elkaar brengt als maatschappij. Die solidariteit van andere mensen en niet mensen van kleur waarmee ze zeggen: 'Ik zie jullie. Ik voel jullie. Ik ben er voor jullie en dat wil ik jullie gewoon laten weten, omdat ik hier vandaag sta.'

NK: Het verbinden was met zowel mensen van kleur als witte mensen.

PM: Ja, zeker. Er was een witte moeder die op mij afkwam op het einde en zei: 'Ik moest hier vandaag staan, want mijn zoon kon hier niet staan. Ik heb een half-Congolese zoon, een donkere jongen, thuis zitten. Mijn zoon wilde hier heel graag naar toe, maar hij kon niet door werk. Hij kreeg geen vrij dus ik dacht dan neem ik vrij voor hem en ga ik hier voor hem staan.' Zij stond daar de hele dag met het bord van haar zoon, super trots, in de lucht. Dan zie je dat dat ook kan. Dat is het hem ook. Het is niet *Black versus white*. Het is *us against racism*. Dat kan iedereen aanspreken, maar daar kan ook iedereen zich in voelen. Je hebt ook gewoon Zwarte kinderen met witte familieleden of andere etniciteiten. Die zijn er ook gewoon, want we hebben heel veel gemengde en biraciale gezinnen in Nederland. Zo zie je dat het hun ook raakt. Zij besluiten dan om hun witte privilege te gebruiken om in solidariteit met ons te staan. Dat is ook mooi om te zien.

NK: Als we het hebben over solidariteit tussen Zwarte mensen, ervaar je ook wel eens solidariteit van Zwarte gemeenschappen in Amerika voor Nederland, bijvoorbeeld voor racisme in Nederland?

PM: We hebben een tijdje terug met Fadims een melding gemaakt, want het was weer helemaal uit de hand gelopen in Nederland met verschillende Kick Out Zwarte Piet demonstraties en dingen die er gebeurde zoals BN'ers die soms heel foute grappen maakten op tv. Fadims is een heel grote vrouwengroep op Facebook. We hadden toen afgesproken om bekendheden uit Amerika te spammen, om bekendheden met veel volgers te vertellen over de situatie in Nederland. Misschien dat dat het vuur zou aanwakkeren. Dat het zelfs die hoge pieten zou opvallen. Het zou dan niet meer een landelijk probleem zijn, maar we zouden het wereldwijd gaan brengen. Dat is wat we toen hebben gedaan door met honderden vrouwen massaal berichten te sturen. Het was kopiëren en plakken, want er was al een tekst geschreven waarin ongeveer

stond: 'Wij komen uit Nederland waar Zwarte Piet wordt gevierd en Zwarte Piet staat hier en daar voor. In Nederland zien ze dat als cultuur en traditie maar het is eigenlijk een groot racistisch feest. Wij vinden dat niet normaal en proberen er tegen te vechten, maar als we er tegen willen vechten of ervoor willen uitkomen dan zijn dit de consequenties voor mensen van kleur.' Dat hebben we gestuurd naar Kim Kardashian, acteurs zoals Tyrese [Gibson] en rappers zoals Waka Flocka. Volgens mij was het Kim Kardashian die als eerst had gereageerd, toen kwam het bij Shownieuws, die raakte geïnteresseerd en ineens praatten we wel over het Zwarte Piet fenomeen, want het is nu niet meer een landelijk iets, de rest van de wereld praat erover. Als Amerika ergens over begint dan is het wel interessant. Op die manier hebben wij het een beetje gemindfuckt en naar onze hand toegewerkt met de kracht van sociale media. Op een gegeven moment gingen mensen zoals Kim Kardashian en Tyrese [Gibson] berichten delen over hoe schandalig het was. Waka Flocka zei: 'Bij deze, boek mij niet meer in Nederland. Zolang jullie dit vieren, wil ik niet eens meer komen chillen in Nederland. Elk jaar kom ik daar chillen, jullie lachen met mij en roken een jonko met mij. Dan ga ik weg en gaan jullie een paar maanden later doodleuk Zwarte Piet vieren.' Dat was echt super *amazing*. Dat was echt media *coverage*. Ik heb ook een interview gedaan voor Al Jazeera. Mijn zoontje en ik zijn ooit geïnterviewd voor The Times om te vertellen hoe het is om een Zwarte activiste te zijn in Nederland. Hoe dat was voor mij en mijn kind. Ze hebben mijn kind daarvoor ook geïnterviewd en hem gevraagd wat hij ervan vond dat zijn moeder dat doet en wat voor effect dat op hem had. Hij heeft dat in het Engels in zijn eentje zonder hulp gedaan, super sterk. Al Jazeera hadden mij ook benaderd voor een interview na het zien van dat Vice filmpje om te vertellen wat er daar was gebeurd. Toen gingen we internationaal en sinds we internationaal zijn gegaan heeft het wel meer druk gezet op Nederland om het aan te pakken. De rest van de wereld keek naar ons: 'Wat zijn jullie daar aan het doen?' Mensen in Amerika en Engeland dachten: 'Ben je gek geworden?' Alleen Nederland dacht: 'Nee het is ons feestje, traditie.' Dat was die solidariteit. Die onuitgesproken code van *'You're my brother, my sister. We're in trouble, what's up? We got you, say no more fam'*. Dat is gebeurd en dat is wat we hoopten. Voor je het wist had Shownieuws, RTL Boulevard, iedereen het over Kim Kardashian, Waka Flocka en Tyrese Gibson die zich hadden uitgesproken over Zwarte Piet. Toen was het ineens wel booming.

NK: Ik herinner me dit nog, maar ik herinner me niet dat er werd gezegd dat dit door jullie groep, Fadims, kwam.

PM: Er zijn wel een paar nieuwszenders, ik weet niet meer welke, die hebben vermeld dat het van een vrouwengroep op sociale media kwam. Volgens mij hebben ze toen een beheerder of iemand anders geïnterviewd om te vragen hoe het gegaan was.

NK: Net zei je al dat het een goed voorbeeld was van hoe internationale solidariteit belangrijk kan zijn. Hoe denk je dat het belangrijk is voor zowel de Nederlandse als Amerikaanse racisme beweging?

PM: Heel belangrijk. Sociale media helpt ons echt om dingen te belichten en je hoeft het daardoor niet meer uit te leggen of uit te beelden, want het is zichtbaar. *What you see is what it is. It is uncaught, raw, real, terrible and all up in your face*. Het is heel belangrijk voor de activisme beweging, want het geeft ons allemaal een kans om die problemen aan te kaarten. Het helpt ons ook als activisten om jezelf daarin te beschermen. Ik heb sociale media ook gebruikt als hulpmiddel om mezelf te beschermen, omdat ik op dat moment mezelf niet veilig voelde ben ik

live gegaan. Met de mindset dat als er iets zou gebeuren waardoor ik mijn kind niet had kunnen ophalen van zijn activiteit, omdat ik misschien was geslagen of erger, mijn familie en vrienden wisten dat ik live was en op welke ik was. Voor andere mensen in andere landen, vooral voor Zwarte en vrouwelijke activisten, is dat niet vanzelfsprekend. Velen verdwijnen, raken vermist, worden vermoord en dat is het verschil met Amerika en Europa. In Amerika zijn er veel heftigere reacties daarop en zijn veel dingen openbaar te vinden waardoor activisten makkelijker een doelwit worden en eerder gevaar lopen. Daardoor heb je ook mensen in de activisme beweging die jammer genoeg hun leven verliezen. Dat is ook de harde realiteit, maar ook daardoor is het fijn dat die dingen belicht worden dat als er iets met ons gebeurt, mensen wel weten waarom het is. Dat is belangrijk. Zo kunnen dingen niet meer in de doofpot worden gestopt en kunnen we niet meer doen alsof het niet gebeurt is, want er is zichtbaar en tastbaar bewijs van.

Appendix 2.5

Interview Suus te Braak

NK: Kun je wat over jezelf vertellen, je volledige naam, voornaamwoorden en wat je doet in het dagelijks leven?

StB: Mijn naam is Suus te Braak (hij/hem, die/diens) en ik ben 38 jaar. In het dagelijks leven ben ik docent aan de opleiding Social Work deeltijd aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Ik heb ook een eigen queer lifestyle bureau genaamd HizzFit en ik geef personal training en lifestyle coaching aan mensen met queer identificatie of in een transgender transitie traject. Ik omschrijf mezelf het liefst als coach, trainer, activist. Dat zijn de termen die vormgeven wat ik doe en wie ik ben in mijn werkidentiteit.

NK: Hoe ben je betrokken geraakt bij het organiseren van de *Black Lives Matter* demo in 2020?

StB: Ik heb het geïnitieerd, het was mijn idee. Dat is hoe ik betrokken ben geraakt. Ik was heel erg geraakt door wat er gebeurde in Amerika na de moord op George Floyd toen de Zwarte gemeenschap en *allies* in opstand kwamen tegen het institutionele racisme en met name het politie racisme en geweld. Wat daar al meerdere decennia aan de hand is. Ik merkte dat het een wereldwijde golf beweging was, wat ik heel erg intens vond. Intens op een mooie, krachtige manier. Ik ben altijd activist geweest, hoofdzakelijk in de lhbtqi community, en heb veel demonstraties georganiseerd. Altijd voor liefde en altijd in solidariteit. Ik zat op de bank en ik zag op het journaal een item over wat dit deed met de Zwarte bevolking in Amerika. Hoe moeders bang waren dat hun zonen niet veilig kunnen opgroeien. Hoe Zwarte mannen bang waren geen capabele mensen te mogen zijn. Dat raakte me en nu we het erover hebben krijg ik weer kippenvel. Dat je moet nadenken over hoe je je verhoudt in de maatschappij, dat is al een. Dat ken ik, hoe presenteer je jezelf of hoe wordt erover je gedacht, maar dat je dat moet doen om de dag door te komen, om niet doodgeschoten te worden in een democratie die wij geciviliseerd en Westers noemen. Daardoor knapte er iets in mij. Toen heb ik een vriendin gebeld waar ik vaker dingen mee organiseer. Het was corona tijd dus we wisten dat we het goed moesten voorbereiden. Ik heb vaker demo's georganiseerd dus ik wist precies welke paden ik moet bewandelen, wie ik moest mailen bij de gemeente, welke politieagenten ik moest bellen om te melden wat de juiste stappen zijn. Die vriendin vertelde dat ze niet de mentale energie had om ermee te helpen, maar ze kende wel iemand die kon helpen. Daar heeft ze me mee in contact gebracht. Diezelfde avond heb ik de aanvraag eruit gedaan en de dag erna kreeg ik een bericht van de gemeente dat ik niet de enige was die het geïnitieerd had. Twee minderjarige scholieren wilden het ook doen. De gemeente gaf ons toestemming om het te doen maar dan wel samen dus ik heb contact gelegd met die mensen. Het waren middelbare school leerlingen, echt fantastisch. Aangezien ik de volwassene was, had ik de leiding genomen, maar we hebben het echt samen gedaan. Uiteindelijk waren we voor de organisatie met een kernteam van acht mensen. Een organisatie eromheen, van mensen van de ordedienst, sprekers, mensen die hielpen met borden maken et cetera van in totaal veertig mensen. Op deze manier is het gegaan en binnen 72 uur.

NK: Je noemde net dat het een wereldwijde golf was. Wat daaraan motiveerde jou?

StB: Als je dat ziet, kun je niet meer ontkennen dat het een feit is. We willen in Nederland, en heel veel samenlevingen, nog wel eens ontkennen dat iets een probleem is, omdat we het zelf niet aan den lijve ondervinden. Pas als je het zelf ondervindt kun je zeggen dat het een probleem is, maar als het in zoveel landen en zoveel steden gebeurt en je ziet dat mensen van kleur, witte mensen, zwarte mensen, mensen met allerlei verschillende culturele achtergronden, mensen uit de lhbt scene, cis, hetero witte mensen et cetera. Als wij met zijn allen ervaren dat we hiervoor moeten opstaan dan is dit is een feit, dan kan je niet meer ontkennen dat het zo is. Ik weet dat je met demonstreren niet het probleem oplost, maar in mijn optiek is niks doen nooit een optie. Als mensen niet horen dat jij verandering wilt, gaat er ook geen verandering komen dus dat was mijn motivatie.

NK: Daarvoor had je vooral of alleen ervaring met demonstraties voor de lhbt gemeenschap?

StB: Voornamelijk ja. In Nijmegen heb ik een aantal demonstraties en herdenkingen georganiseerd. Demonstraties voor de liefde. Een herdenking voor de mensen die zijn omgekomen bij de schietpartij in homodiscotheek Pulse in Orlando, Florida destijds. Dat wij in Nijmegen uitgingen in onze favoriete homobar en het ineens heel werkelijk werd dat er mensen rondlopen die je haten om wie je bent. Niet om iets wat je doet, niet omdat je andere mensen kwaad doet, niet omdat je een slecht mens bent, maar enkel om hoe je eruit ziet of hoe je lief hebt. Dat was voor mij een duidelijk iets. Orlando ligt hier heel ver vandaan, maar ik wil wel dat mensen weten dat *ze allies* en *siblings* hebben over de hele wereld die voelen wat zij voelen. Ik werkte twaalf jaar bij COC Nederland, een lhbt mensenrechten organisatie in Amsterdam, ik werkte landelijk. Met die organisatie heb ik heel veel demonstraties en acties voor de liefde georganiseerd. Sowieso tijdens Pride. We hebben destijds tegen het anti-homo wetsvoorstel van Poetin een heel grote demonstratie georganiseerd. Het is wel iets wat ik dus helaas regelmatig doe.

NK: Was het dan voor jou logisch... hoe was het voor jou om die overstap te maken bij deze specifieke demo naar antiracisme?

StB: Logisch, dat is het. Ik ben zelf half-Surinaams en ik ben van kleur en zo lang ik me kan herinneren, maken mensen 'goed bedoelde' opmerkingen over m'n uiterlijk. Nu het weer zomer is, weet je dat je drie zonnestrallen nodig hebt en je kleurt, want je bent van kleur. Ik kan nu al niet meer op twee handen tellen hoe veel mensen de afgelopen week tegen me hebben gezegd: 'Jij bent bruin.' 'Lekker bruin.' 'Lekker kleurtje'. Mijn reactie is dan: 'Probeer het eens rond december te zeggen.' Mijn moeder komt uit Suriname en wat die vrouw wel niet heeft moeten slikken en dat doet omdat ze niet klaagt. Racisme is zo flinterdun. Het zit in de kleinste opmerkingen die we niet doorhebben, maar het kan dus blijkbare resulteren in dodelijk geweld. Dat is iets dat raakt me heel erg, dat zou niet moeten zijn.

NK: Hoe kwam het dat, terwijl jijzelf en je familie racisme hebben meegemaakt, het geweld was dat bij jou toch heel hard binnenkwam?

StB: Racisme is heel makkelijk en heel klein. Mensen zeggen altijd: 'Ik ben geen racist.' Feitelijk wil ik best wel geloven dat je dat niet bent, maar dat betekent niet dat je geen racistische opmerkingen maakt. Net zoals dat mensen niet per definitie seksisten of homofoben zijn, maar

wel dit soort opmerkingen maken zonder dat ze het door hebben. In mijn jeugd, in de achterhoek, werd ik liefkozend 'hoed mopje' genoemd. De gemiddelde Nederlander weet niet wat dat betekent. Toen ik dat tegen mijn moeder zei, heeft ze de persoon gebeld die mij zo noemde en toen aan mij uitgelegd dat zij en mijn vader een andere huidskleur hebben en dat door die andere huidskleur ik er ook anders uitzie dan mijn klasgenootjes en dat mensen dan stomme woorden gebruiken. Dat was voor mij een hele rare *eye-opener*, want ik had nog nooit doorgehad dat ik een andere huidskleur had dan mijn klasgenootjes. Ik had ook niet door dat mijn moeder een andere huidskleur had dan mijn vader en vice versa. Dat soort kleine dingen. Mijn moeder is een aantal jaar geleden met pensioen gegaan. Ze heeft 43 jaar bij de Hema in Doetinchem gewerkt en vijf jaar geleden is ze met pensioen gegaan. We waren daar op het pensioen feestje en toen werd er gerefereerd in een hele mooie, liefdevolle speech aan 'onze Zwarte Gerda'. Het is dat mijn moeder een ontzettend liefdevol persoon is en daar geen aanstoot aangeeft, maar jij en ik weten dat dat niet oké is. Deze mensen zijn geen racisten, maar ze maken wel racistische opmerkingen. Op die manier zit dat in heel veel maatschappijen verworven. Als racisme een vorm, identiteit en vrijbrief gaat krijgen, een cultuur wordt wat in overheden en op scholen niet wordt tegengesproken dan kan het gaan beklijven als iets wat we mogen doen. Als we dan in samenlevingen kijken zoals het in sommige staten als Amerika is ingericht dan krijg je dit soort enorme, vreselijke, onoverkomelijke uitwerkingen van racisme en dat is gewoon mensenmoord.

NK: Ik ben benieuwd wat mensen die eerder racisme hebben meegemaakt op dat moment motiveerde om te gaan organiseren of demonstreren.

StB: Mijn motivatie is, het moet gewoon stoppen. Ik weet dat ik in mijn eentje niet het leed van de wereld op mijn schouders kan dragen en ook niet het vergif wat de wereld is kan verbeteren, maar niets doen is geen optie. Ik ben de zoveelste generatie, ik heb neefjes en nichtjes uit gemixte culturen, prachtige kinderen, die ook in deze wereld rond open. Het moet stoppen. George Floyd is een Zwarte man die een kind heeft. Het moet gewoon stoppen. Geen mens mag vermoord worden. We hebben het recht niet om elkaar het leven te ontnemen en zeker niet het recht om het leven te ontnemen omdat mijn huidskleur, geaardheid of gender jou niet aanstaat. Een mens heeft niet een boven recht op een ander mens. We vinden het nu allemaal heel normaal om te demonstreren tegen de oorlog die in Oekraïne aan de hand is, over de hele wereld zijn oorlogen, maar deze mensen lijken op ons. Het is ontzettend belangrijk dat we onze stem laten horen voor iets wat we herkennen en vinden dat het niet oké is dat we zo met elkaar omgaan. Je kunt niet voor alles en iedereen staan. Je moet ook niet altijd voor iedereen staan, maar je moet het wel met elkaar voelen. Of je nou een man bent die meeloopt in een pro-abortus demonstratie of dat je een cis, hetero persoon bent die meeloopt in de Pride Walk omdat je de lhbtq gemeenschap wilt steunen. Als je voelt dat het je raakt dan is het nodig om dat te laten horen, want anders kan het niet veranderen.

NK: Je zei net, dit zijn mensen die op ons lijken. Voel jij een connectie tussen de Zwarte gemeenschap in Amerika en die in Nederland?

StB: Ik denk dat je Amerika en Nederland niet met elkaar kunt vergelijken. Ik denk dat je dat niet kan als landen, maar ik denk wel dat je gedragingen kunt vergelijken. Ik denk dat overal ter wereld waar Zwarte mensen leven, omdat ze door kolonisten daar zijn gebracht, er een bepaald vorm van achterstand is op witte mensen. Ik denk dat daar de connectie en vergelijking zit die

mensen ervaren. Dat geldt natuurlijk niet voor iedereen en ook echt niet voor elke samenleving, maar ik denk wel dat dat de connectie is.

NK: Kun je daar wat meer over vertellen, wat voor rol het slavernijverleden en kolonialisme speelt in relatie tot Zwarte Nederlanders en Zwarte Amerikanen?

StB: In Nederland durven we ons steeds meer bewust te worden van ons koloniale verleden. De Zwarte mens heeft dat al langer door en spreekt daar al langer over. Ik ben ermee opgegroeid. Mij werd altijd verteld over de plantages in Suriname, maar toen ik op school naar vroeg of we gingen leren over het slavernijverleden, werd daar niet over gesproken. Dat stond niet in onze geschiedenisboeken. Tegenwoordig leven we in een samenleving waarin onze generatie, de generatie die hier is opgegroeid (mijn moeder is de generatie uit '75 die naar Nederland is gekomen), nu eist daar geluid aan te geven. De Bijlmer is gebouwd door de Surinamers die uit Nederland kwamen. Mijn moeder en velen anderen kregen niet de gelijke kansen en banen, zoals witte Nederlanders dat kregen. Ik werk nu zelf op een hogeschool en ik kan zonder overdrijven denk ik op twee handen tellen hoeveel mensen van kleur er rondlopen waar ik werk, misschien zelfs wel op een hand. Dat wil niet zeggen dat dat perse komt omdat we geen gelijke kansen krijgen, maar er zit zeker wel een verschil in. Door te kijken naar een land zoals Amerika, waar slavernij binnen het land veel langer heeft geduurd en plaatsgevonden en mensen in het land weten waar hun voorouders de slavernij hebben ondergaan, herken je jezelf in kleur en verhalen wat een bepaalde emotie met zich meebrengt waarin je mee schiet. We willen in Nederland heel graag tolerant zijn, maar als je zegt: 'We willen tolerant zijn en hebben een diversiteitsbeleid', maar niet een beleid wat divers is dan ben je het dus niet. Dan ben je aan het doen alsof, omdat je denkt dat je het moet doen. Ik denk dat daar een overeenkomst of herkenning in zit.

NK: Hoe kijk je tegen of voel je je over die herkenning of overeenkomst, ook terugdenkend aan de BLM demonstraties?

StB: Ik denk dat dat wel goed is. Het is nog niet zo lang geleden dat ik een inzicht kreeg, dat heeft heel erg te maken met de tijd van nu, dat het Nederlandse nieuws wordt gedomineerd doordat er oorlog is. Ik heb zelf veel werk gedaan op azc's voorheen, veel met Syrische kinderen. Ik ken veel mensen in Nijmegen die ooit gevlucht zijn uit hun land en ergens kreeg ik de helderheid of het inzicht dat grenzen maar iets gek zijn. We zijn een planeet die in vergelijking met bijvoorbeeld de planeet Neptunus een kauwgombal is. Op die kauwgombal proberen we toch nog steeds hokjes in te delen en te zeggen: 'Jij hoort er wel bij en jij hoort er niet bij. Jij mag wel op dit stuk en jij mag niet.' Het is gewoon super raar. Hoezo bepaal jij waar ik leef? Waarom zeg je dat ik een gelukszoeker ben, wat ben jij dan? Waarom mag ik niet hetzelfde geluk ervaren als jij? Ik kan er met mijn hoofd niet bij waarom ik meer recht heb als jij of jij meer recht dan ik, omdat je bijvoorbeeld een man of wit bent of in Noorwegen bent geboren en niet in Somalië. Ik snap dat niet.

NK: Zwarte mensen delen een aantal connecties en overeenkomsten, maar zoals je net aangaf, er zijn ook belangrijke verschillen. Kun je vertellen waarom het belangrijk is om dat te erkennen?

StB: Ik ken racisme op een bepaalde manier, maar de manier waarop ik het ervaar als iemand van kleur is niet de manier waarop iemand in Amerika in een arme, Zwarte wijk die heel duidelijk wordt achtergesteld het ervaart. Ik denk dat je daarin niet overeenkomsten moet zoeken, maar

juist de verschillen moet zien en bedenken hoe we dat kunnen veranderen. Mijn verhaal is niet jouw verhaal, maar jouw verhaal kan ik wel helpen te horen en samen kijken hoe we onze verhalen beter kunnen maken en gelijk kunnen maken. Ik denk dat je die verschillen wel moet blijven zien. Erkennen dat die er zijn, maar uiteindelijk ernaar streven dat we gelijk worden met elkaar. Dat we gelijke kansen krijgen en de zelfde ervaring van vrijheid mogen leven.

NK: Dat is ook waar die BLM demo's om gingen en om solidariteit te uiten vanuit Nederland naar Zwarte Amerikaanse gemeenschappen. Hoe belangrijk vind je solidariteit tussen Zwarte Nederlanders en Zwarte Amerikanen?

StB: Ik denk dat die solidariteit belangrijk is. Ik praat een beetje in het algemeen merk ik, maar dat komt ook omdat ik het niet loskoppel. Ik denk dat die solidariteit heel belangrijk is. Je deelt iets essentieel. Als je als Zwarte Nederlander naar Amerika gaat, zou je door mensen in het straatbeeld niet worden gezien als Zwarte Nederlander dan ben je een Zwart mens. Ik denk dat daar de essentie ligt. Gaat het over die culturele achtergrond van het land waarin je gevestigd bent of gaat het om het plaatje dat mensen zien? Een oordeel erover hebben en naar je kijken als meer minder, beter, slecht. Ik denk dat daar de connectie en solidariteit in zit.

NL: Zijn gedeelde uiterlijke kenmerken dan het belangrijkste?

StB: Ja ik denk het wel ja.

NK: Ervaar je ook solidariteit van Zwarte Amerikanen bijvoorbeeld als het gaat over racisme in Nederland?

StB: Ik heb dat nog nooit ervaren, maar ik ken ook niet heel veel Amerikanen. Een paar Zwarte Amerikanen vanuit mijn vorige werk ken ik vooral uit queer activisme waar het veel meer gaat om de acceptatie van Zwarte mensen in de queer community.

NK: Maakte het uit voor jou dat je die solidariteit op die manier niet voelde toen je de demo ging organiseren in 2020?

StB: Ik denk dat de gemeenschap in Amerika zich gesterkt heeft gevoeld dat de wereld ze niet in de steek liet. Ik denk dat het fijn is dat je hoort of ziet dat er andere mensen zijn die dit of ook zo ervaren in hun land of vanuit hun land dit niet accepteren dat zij dit zo ervaren en op die manier invloed proberen te uiten te oefenen op hun overheden. Ik heb daar niet een reactie over gehoord. In het nieuws heb ik wel gezien dat er een golfbeweging was en tegelijkertijd was het dan ook weer, vanuit mijn persoonlijke ervaring, even heel groot. Voor jou en mij zal het altijd belangrijk zijn, omdat wij nooit met een andere huidskleur de deur uit zullen lopen, altijd als de personen die we zijn in de wereld zullen staan, er ons werk van hebben gemaakt en het belangrijk vinden dat mensen deze verhalen blijven horen en blijven onderzoeken hoe we het tegen kunnen gaan. Voor heel veel mensen is het weg gezakt, voor heel veel was het een momentum en dan denk ik: 'Mijn leven is geen momentum. Mijn leven is voor altijd en het leven van deze mensen is voor altijd.' Dat vind ik er misschien dan pijnlijk aan, dat de solidariteit een houdbaarheidsdatum heeft.

NK: Hoe kijk je dan in zijn totaliteit terug op wat je hebt georganiseerd?

StB: Ja wel heel tof en tevreden. Ik ben ook vooral super trots op Nijmegen. Ik weet dat Nijmegen een heel progressieve stad is, ook wel een witte stad, maar vooralsnog durf ik te zeggen best wel een heel linkse stad. In corona tijd waren er veel restricties en regels rond de demo en ik had toestemming gekregen voor 750 mensen, maar we telden uiteindelijk 1500 koppen en de burgemeester heeft dat geaccepteerd. Dat zegt ook iets over de belangrijkheid van de stad. Dat heb ik ook uitgesproken, en met mij meerdere mensen, Nijmegen tof dat je je laat horen, we zijn geen Amerika, we zijn geen New York, de ervaring daar is niet de ervaring hier, maar vergis je niet, racisme is ook hier. Dat wij mensen solidair staan met gemeenschappen aan de andere kant van de wereld, daar ben ik dan heel erg trots op dat we dat belangrijk vinden.

NK: Gingen voor jouw gevoel mensen weg met die boodschap, de solidariteit naar Amerika, maar dat het hier ook speelt?

StB: Ja dat gevoel had ik zeker. Tot de dag van vandaag word ik er nog over aangesproken door mensen die me herkennen als de organisator van deze demo en die hun verhaal vertellen. Dat is wel echt bereikt. Mensen zien echt dat er is in ons land en in onze stad soms ook iets aan de hand is. Ik denk dat bij heel veel mensen hun ogen zijn geopend van 'Hey, ik wist dit helemaal niet.' Ik denk wel degelijk dat dat is bereikt en dat mensen het op die manier hebben ervaren.

NK: Hoe waren die demo's uiteindelijk belangrijk voor de Nederlandse antiracisme beweging?

StB: Ik denk dat het belangrijk was voor de beweging dat er een beweging is. We hebben echt laten zien dat we er zijn. We zijn niet bang, we zijn niet stil, we zijn er. Als we elkaar moeten verdedigen en voor elkaar moeten gaan staan dan zijn we er. Ik denk dat dat heel erg belangrijk is. Ik heb zo veel mensen leren kennen, waarvan ik geen weet had dat zij met dezelfde gedachten, activistische gevoelens en inspiratie rondliepen als ik in Nijmegen, maar ook in andere steden. Er waren ook mensen die naar alle demo's gingen. Er was echt een gemeenschap en die is er nog steeds. We weten elkaar nog steeds te vinden en nog steeds te steunen. Ik denk dat dat het belangrijkste was voor de beweging. Er is beweging en we zijn zichtbaar.

NK: Wat denk je dat in het algemeen het belang is van internationale solidariteit, zowel voor Zwarte gemeenschappen in Nederland als Amerika?

StB: Ik vind het een moeilijke vraag, omdat solidariteit heel makkelijk uit te spreken is, maar minder makkelijk naar te handelen is.

NK: Misschien zoals je het zag in 2020, in ieder geval voor elkaar de straat op gaan.

StB: Ik denk dat het belang is dat het er is. Dat je kunt zeggen, het is bewust een solidariteitsprotest benoemd omdat ik niet wil innemen wat van jou is, maar ik wil je wel laten zien dat ik naast je sta en met je ben. Dat is solidariteit en dat is het belang ervan. Ik kan het niet van je wegnemen of garanderen dat het beter wordt, maar ik kan wel laten blijken dat ik je zie. Ik denk dat dat het voornaamste is geweest.